

ЗАМОК

31 березня 2025 року, № 1-6 (433-438)

Газета Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка

У ЦЬОМУ НОМЕРІ:

У рамках співпраці між закладами вищої освіти колектив кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка гостинно приймав науково-педагогічних працівників кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва та здобувачів вищої освіти Хмельницького національного університету.

5 ст.

Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція «Письменник і національний спротив», приурочена 120-річчю від дня народження відомого українського прозаїка ХХ століття Уласа Самчука.

8 ст.

В Академії та Фаховому коледжі відбулися заходи і тематичний концерт мистецьких колективів для кременчан і гостей міста, присвячені дню народження Тараса Шевченка.

12-13 ст.

Дотримання нульової толерантності до корупції, академічної доброчесності, уникнення використання плагіату і адміністративної та юридичної відповідальності стали темами обговорень на різних рівнях.

20 ст.

АНАЛІЗУЮЧИ ЗДОБУТКИ, ОКРЕСЛЮЄМО ПЕРСПЕКТИВИ

Афанасій Ломакович, ректор академії, професор

Діяльність науково-педагогічного колективу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка та її Фахового коледжу, навіть із врахуванням складних зовнішніх чинників, здійснюється у двох традиційних напрямках: по-перше, навчально-освітній процес, в основному, структурується у змішаній формі виконання навчальних планів і програм; по-друге, традиційно, як і в попередні роки, значні зусилля колективу спрямовуються на успішне забезпечення акредитації освітньо-професійних програм. Підкреслимо, що в тривожний час російської агресії проти нашої держави тільки завдяки Збройним Силам України Академія мала змогу повноцінно функціонувати, розвиватися, здійснювати різнопланову діяльність: освітню, наукову, виховну, мистецьку, спортивну та волонтерську. До позитивів нинішньої діяльності навчального закладу віднесемо збереження та зміцнення його кадрового потенціалу, досягнення вагомих результатів у налагодженні співпраці з вітчизняними і зарубіжними науково-освітніми та культурно-мистецькими інституціями, що здійснювалося і шляхом участі навчального закладу в окремих грантових проектах, а також підвищення результативності діяльності Фахового коледжу як структурного підрозділу Академії.

Формування контингенту здобувачів вищої освіти

Одним із пріоритетних напрямів роботи колективу навчального закладу було і залишається формування, збереження та розширення контингенту студентів – як за регіональним замовленням, так і за кошти фізичних осіб, а також виконання ліцензованого обсягу підготовки фахових молодших бакалаврів, бакалаврів, магістрів і докторів філософії. Звернемося до статистики. На даний час загальний ліцензований обсяг підготовки фахівців становить 1481 особу: фаховий молодший бакалавр – 310 осіб; бакалавр – 846 осіб; магістр – 325 осіб; доктор філософії – 10 осіб. Підготовка фахівців на молодших та старших курсах здійснюється за 33 бакалаврськими освітньо-професійними програмами, 11 магістерськими та однією освітньо-науковою програмою. У 2024 році 45 науково-педагогічних працівників були гарантами відповідних освітніх програм. У Фаховому коледжі забезпечується підготовка фахових молодших бакалаврів із восьми спеціальностей. У цьому році вперше здійснено набір на три нових спеціальності: «Початкова освіта», «Музичне мистецтво», «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Нинішній навчальний рік розпочали 1978 здобувачів вищої освіти, з яких 1471 особа навчалася в Академії (за денною формою – 1003 особи, за заочною – 468), у Фаховому коледжі – 507 осіб. Динаміка чисельності здобувачів вищої освіти за останні п'ять років (2020–2024 роки) вказує на загальне зростання контингенту із 1505 осіб до 1978-ми, тобто, ріст складає 31,4%, в тому числі на денному відділенні Академії на 34,3%, на заочному її відділенні – 23,5%, також у Фаховому коледжі – на 33,8%. У грудні 2024 р. 202 наших випускників отримали дипломи магістра. На даний час найбільша кількість студентів за бакалаврським рівнем денної та заочної форм здобуття освіти навчаються на спеціальностях «Фізична культура» (166 осіб, 14,9%), «Дошкільна освіта» (153 особи, 13,7%), «Трудове навчання та технології» (138 осіб, 12,4%). Загалом на трьох названих вище спеціальностях контингент здобувачів вищої освіти становить 41% від загальної кількості студентів бакалаврату. Упродовж останніх років суттєво поліпшили свої статистичні показники щодо чисельності студентського контингенту спеціальності «Психологія» (97 осіб), «Інформатика» (94 особи), «Біологія та здоров'я людини» (73 особи). Загалом за денною формою навчання контингент студентів упродовж останніх п'яти років мав позитивну динаміку: в 2020 році він складав 1126 осіб, у 2024 році – 1510 осіб, тобто зріс на 384 особи (31,4%).

Серед 338 здобувачів вищої освіти магістерського рівня 53,1% складають студенти спеціальностей «Дошкільна освіта» (101 особа, 29,8%) і «Трудове на-

вчання та технології» (79, 23,3%). Частина – на спеціальностях «Фізична культура» (40, 11,8%), «Англійська мова та зарубіжна література» (33 особи), «Біологія та здоров'я людини» (30 осіб), «Українська мова і література» (28 осіб), а решта контингенту здобувачів вищої освіти припадає на спеціальності «Музичне мистецтво» і «Німецька мова та зарубіжна література».

Важливим показником і економічним фактором у діяльності вищого закладу освіти виступає співвідношення кількості студентів, які навчаються за регіональним замовленням та за кошти фізичних осіб. На даний час за рахунок коштів фізичних осіб у нашому навчальному закладі здобувають освіту 952 особи, що становить 48,3% від їх загальної кількості, а за кошти регіонального замовлення – 1017 здобувачів (51,7%). За окремими рівнями: на бакалавраті – 555 осіб (316 – заочна форма навчання), на магістратурі – 232 особи (144 – заочна форма навчання), за освітньо-науковим ступенем «доктор філософії» – 19 (3 – заочна форма навчання), у Фаховому коледжі – 155 осіб.

Загальновідомо, що обсяги та якісні показники студентського контингенту насамперед залежать від ефективності проведення вступної кампанії. Набір студентів на кожен навчальний рік, базуючись на загально визначених нормативних принципах, має свою специфіку. Минулорічна вступна кампанія не була винятком і також відзначалася низкою особливостей: для вступників на бакалаврат і магістратуру за регіональним замовленням визначався нижній конкурсний «порог» у 130 балів; вимагався національний мультипредметний тест або сертифікат минулих років для вступників на бакалаврат за регіональним замовленням і мотиваційний лист для вступників за кошти фізичних або юридичних осіб; визначалися особливості вступу випускників бакалаврату на освітній рівень «магістр» і на бакалаврат на основі диплома молодшого спеціаліста або молодшого бакалавра.

За результатами вступної кампанії на поточний навчальний рік до Академії поступило 803 заяви, з них – 548 заяв на бакалаврат і 253 заяви до магістратури. Зауважимо, що обсяг регіонального замовлення, доведений Департаментом освіти і науки Тернопільської ОВА у 2024 році, для бакалаврату становив 210 осіб, для магістратури – 55 осіб. У підсумку, до Академії зараховано 362 вступники, в тому числі за контрактом – 166 осіб (45,8%): за бакалаврським рівнем вищої освіти – 232 особи, в тому числі за контрактом 85 осіб (36,6%); за магістерським рівнем – 128 осіб, у тому числі за контрактом 79 осіб (61,7%); за освітньо-науковим рівнем – 2 особи за контрактом на заочну форму здобуття освіти. До Фахового коледжу зараховано 215 осіб, в тому числі за кошти регіонального замовлення – 96, а за контрактом – 119 осіб.

Посилення кадрового потенціалу і наукова робота

Продовжується активна робота в напрямку зміцнення штату професорсько-викладацького складу академії власними докторами наук і професорами, докторами

філософії та доцентами. Кількість докторів наук і професорів зросла до 17 осіб: зокрема, в 2024 році на наших профільних кафедрах розпочали науково-педагогічну діяльність І.Л.Парфанович (кафедра психології та соціальної роботи), В.М.Черняк (кафедра біології, екології та методик їх навчання), О.Л.Глотов (кафедра іноземних мов і методик їх навчання). На даний час професорсько-викладацький склад Академії характеризується таким співвідношенням науково-педагогічних працівників: із науковими ступенями, вченими званнями – 87 (85,3%) і без наукових ступенів, вчених звань – 15 (14,7%).

Вісім кафедр із одинадцяти стовідсотково укомплектовані науково-педагогічними працівниками із науковими ступенями та/або вченими званнями: кафедра української мови і літератури та методик їх навчання, кафедра теорії і методики трудового навчання та технологій, кафедра педагогіки, дошкільної та початкової освіти, кафедра біології, екології та методики їх навчання, кафедра теоретико-біологічних основ фізичного виховання, кафедра психології і соціальної роботи, кафедра історії та методики навчання, кафедра інформаційних технологій та методики навчання інформатики. Три кафедри укомплектовані науково-педагогічними працівниками з науковими ступенями і вченими званнями недостатньо: кафедра іноземних мов і методик їх навчання – 90,9%; кафедра теорії та методики фізичного виховання – 71,4%; кафедра мистецьких дисциплін та методик їх навчання – 64,7%. В минулому навчальному році 6 працівників Академії отримали вчені звання: професора – І.А.Онищук, доцента – Т.А.Балбус, Р.Т.Гарматюк, А.М.Гура, О.М.Доманюк, М.В.Ярошук.

(Закінчення на стор.2-4)

АНАЛІЗУЮЧИ ЗДОБУТКИ, ОКРЕСЛЮЄМО ПЕРСПЕКТИВИ

Афанасій Ломакович, ректор академії, професор

Упродовж останнього року науково-педагогічними працівниками Академії опубліковано 370 праць. Серед них – 12 навчальних і навчально-методичних посібників, 6 монографій, 8 методичних рекомендацій, 2 патенти, 66 статей у фахових виданнях, 10 статей у базах даних Scopus, 8 статей – у базах даних Web of Science, 28 статей у зарубіжних виданнях, 230 інших публікацій.

Ефективною формою оприлюднення результатів наукових досліджень науковцями Академії стала їх участь у міжнародних, всеукраїнських і регіональних наукових заходах (конференціях, семінарах, круглих столах, тощо). Зокрема, 2024 р. науково-педагогічний колектив Академії виступав організатором та співорганізатором важливих наукових заходів, серед яких – міжнародні та всеукраїнські науково-практичні конференції «ALTITUDO MUNDI SPIRITUALIS. Духовність у сучасному світі: просвітницько-культурологічний підхід», «Бессерівські природознавчі студії» (до 240-річчя з дня народження відомого ботаніка Віллібальда Бессера та до 215-річчя від початку його наукової та педагогічної діяльності у м. Кременці), «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти», «Інноваційні підходи до фізичного виховання і спорту учнівської та студентської молоді», «Медико-біологічні проблеми фізичного виховання різних груп населення», «Сучасний стан і перспективи розвитку освіти: теорія, практика, інновації», «Litteris et artibus: нові горизонти», ХХ Звітна науково-практична конференція професорсько-викладацького складу Академії, Студентська науково-практична конференція «Актуальні проблеми сьогодення очима молоді».

За результатами проведених наукових конференцій, семінарів, круглих столів видано 10 збірників наукових праць: «Бессерівські природознавчі студії»; «ALTITUDO MUNDI SPIRITUALIS. Духовність у сучасному світі: просвітницько-культурологічний підхід», Актуальні проблеми технологічної

культурно-мистецькими інституціями зарубіжжя, реалізуємо програми і проводимо заходи за допомогою міжнародних грантів та згідно з міжнародними угодами і проектами. Саме таким виступає міжнародний проєкт «Надання можливостей та організаційного успіху для регіональних університетів в Україні» («BOOST»), згідно з яким відбуваються фахово-творчі візити науково-педагогічних працівників Академії до відповідних науково-освітніх закладів України та Європейського Союзу. Зокрема, наші науковці Ігор Галаган і Дмитро Клак здійснили навчальний візит до Університету прикладних наук в м.Ельблонг (Республіка Польща), де мали можливість ознайомитись із особливостями освітнього процесу, відвідати лабораторії 3D-моделювання та воркшоп із програмування та дослідження дронів. З метою вивчення процесу модернізації та інтернаціоналізації освіти й наукових досліджень в європейських країнах робочу поїздку до Тартуського університету (Республіка Естонія) здійснила група наших науковців у складі професора Миколи Курача і доцентів Василя Кучера та Наталії Януса.

Упродовж минулого року Академією було укладено сім договорів про співробітництво із закладами вищої освіти та науковими установами України: з Інститутом педагогіки Національної академії педагогічних наук України; Волинською православною богословською академією; Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького; Національним університетом водного господарства та природокористування; Ніжинським державним університетом імені Миколи Гоголя; Волинським фаховим коледжем культури і мистецтв імені І.Ф.Стравинського Волинської обласної ради; Кременецьким центром дитячої творчості Кременецької міської ради Тернопільської області. Підписано трьохсторонній меморандум між Західним міжрегіональним центром з надання безоплатної правничої допомоги та Кременецьким районним судом Тернопільської області. Продовжено співпрацю з Житомирським державним університетом імені Івана Франка; Луцьким національним технічним університетом, Рівненським державним гуманітарним університетом; Тернопільським національним педагогічним університетом імені Володимира Гнатюка.

Діяльність фахових кафедр

Викладачі кафедри біології, екології та методик їх навчання спільно зі студентами природничих спеціальностей долучилися до Всесвітнього екологічного дня World Cleanup Day; в рамках співпраці між Академією та Кременецьким медичним фаховим коледжем імені Арсена Річинського провели засідання круглого столу «Вплив довкілля на здоров'я населення», приурочене Всесвітньому дню здоров'я; заслухали гостьову лекцію завідувача кафедри ботаніки та зоології Тернопільського НПУ імені Володимира Гнатюка професора Світлани Пиди; зустрілися з «мандруючим учителем» Ростиславом Перехожуком, який керує проєктом «Чудеса навколо нас», гуртком «Наукові дослідження» у Unique School та увійшов у ТОП-50 Global Teacher Prize Ukraine 2024 в номінації «Довкілля».

Науковцями кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій і кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики спільно із працівниками науково-дослідної лабораторії «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти» Академії проведено II Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти», а також науково-методичний семінар «Академічна доброчесність в освіті і науці».

Науково-педагогічні працівники кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання провели традиційний щорічний науково-методичний семінар «Креативний підхід у сучасній мистецькій освіті», в якому брали участь викладачі, магістранти та студенти бакалаврату мистецьких спеціальностей. За результатами проведеного семінару видано збірник матеріалів.

Науковцями кафедри історії та методики навчання та кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти спільно з Кременецьким краєзнавчим музеєм організовано науково-методичний семінар «Музей як засіб формування громадської компетентності у здобувачів освіти в Україні», до якого долучилися науковці працівники Кременецько-Почаївського державного історико-архітектурного заповідника, Державного історико-культурного заповідника м.Дубно, Рівненського обласного краєзнавчого музею, Волинського НУ імені Лесі Українки та Сумського ДПУ імені А.С.Макаренка.

За сприяння кафедри іноземних мов та методик їх навчання і за підтримки Міністерства освіти й науки Республіки Польща та організації ORPEG розпочав роботу безкоштовний онлайн-курс польської мови для викладачів та студентів Академії, який триватиме до кінця навчального року. Заняття проводять польські фахівці. Серед інших знакових заходів – зустріч науково-педагогічних працівників кафедри та студентської молоді з головою відділу медіа та культури, директором школи гуманітарних наук університету Вустера (Велика Британія), професоркою Ніколеттою Шинпое; проведення на базі Академії спільно з Західноукраїнським національним університетом курсів із вивчення англійської мови для

звільнених у запас військовослужбовців Збройних Сил України, інших силових структур, ветеранів війни та членів їх сімей.

Колективом кафедри української мови і літератури та методик їх навчання проведено вечір пам'яті відомого українського поета і громадсько-політичного діяча Дмитра Павличка, відкрито іменну пам'ятну експозицію «Два кольори його життя», приурочену 95-й річниці від дня його народження, а також спільно із представниками центрів професійного розвитку педагогічних працівників Кременецької та Шумської громад організовано науково-методичний семінар «Реалізація компетентісного підходу на уроках української мови, літератури та історії в закладах загальної середньої освіти».

Викладачі кафедри теорії та методики фізичного виховання та кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання організували та провели Всеукраїнську науково-практичну онлайн-конференцію «Медико-біологічні проблеми фізичного виховання різних груп населення», а спільно з науковцями Луцького національного технічного університету і Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка – науково-методичний семінар «Використання класичного та спортивного масажу при реабілітації спортсменів-ігровиків».

В рамках молодіжних ініціатив YABC та Life Skills, спрямованих на розвиток важливих життєвих навичок серед молоді, кафедрою психології і соціальної роботи за сприянням Кременецької районної організації Червоного Хреста України проведено Сесії Life Skills. До цього заходу долучилися як науковці, так і здобувачі вищої освіти спеціальності «Психологія».

Варто відзначити продуктивну діяльність Ради молодих науковців та Студентського наукового товариства Академії. Молоді науковці долучаються до проведення на базі Академії щорічних наукових конференцій «Kremenets science: open air Або наука в кросівках» та «Litteris et artibus: нові горизонти», виступили у ролі співорганізаторів Міжнародної наукової конференції «Наукові горизонти XXI століття: мультидисциплінарні дослідження», яка відбулася у змішаному форматі в Ужгородському національному університеті. Студентським науковим товариством проведено низку науково-практичних тематичних заходів: «Особливості оформлення рефератів, курсових, магістерських та інших наукових робіт», «Становлення літературної мови»; тренінг «Емоційний інтелект»; акція «Поділись, що тебе хвилює».

Зауважимо, що у сфері наукової діяльності на 2025 рік заплановано проведення Міжнародної наукової конференції: «Волинські Атеї: трансформації між історією і сучасністю (з нагоди відзначення 260-річчя від дня народження Т.Чацького і 220-ліття заснування Т.Чацьким і Г.Коллонтаєм Волинської гімназії у м.Кременець)», яка відбудеться в рамках урочистих заходів із відзначення 220-річчя заснування Волинської гімназії.

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників

Ректоратом Академії створюються необхідні умови для підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за кордоном відповідно до угод про міжнародне партнерство Академії із закладами вищої освіти країн Європейського Союзу.

За попередній рік підвищення кваліфікації в зарубіжних науково-освітніх установах в обсязі 180 академічних годин здійснили 6 науково-педагогічних працівників академії: Оксана Гурська (Куявський університет у Влоцлавеку (Республіка Польща)); Володимир Терпелюк (Інститут проблем державного управління (Республіка Польща)); Олександр Безносюк (Бухарський державний педагогічний інститут (Республіка Узбекистан)); Інна Ратинська, Василь Райчук (Німецько-українська мережа цифрових інновацій); Ілона Михалюк (Міжнародний історико-біографічний інститут). Одинадцять науково-педагогічних працівників проходили закордонне стажування за накопичувальною системою в рамках проєкту BOOST. Тематика їх стажувань стосувалася питань використання гібридних форм організації освітнього процесу, розвитку цифрових освітніх платформ та інструментів, міжнародної грантової діяльності закладу вищої освіти.

Новою формою закордонного підвищення кваліфікації є отримання індивідуальних грантів та стипендій на реалізацію наукових проєктів. Так, професор Денис Чик успішно завершив реалізацію гранту на дослідження родини Ремеза від Канадського інституту українських студій Університету Альберти (Канада), а також отримав дослідницьку стипендію від the Memorial Foundation for Jewish Culture (Фордемський університет (США) та розпочав реалізацію наукового проєкту у рамках програми «Стипендія з міждисциплінарних українознавчих студій».

Однією із форм підвищення науково-професійного рівня викладачів Академії стала навчально-дослідна лабораторія «Нова українська школа». Насамперед за рахунок того, що в рамках її функціонування нашими фаховими кафедрами постійно організовуються та проводяться методичні семінари, круглі столи, вебінари, фахово-тематичні конкурси, олімпіади. Так, науково-педагогічними працівниками кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій на навчально-технологічній базі гуманітарно-технологічного факультету проведено II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з технологій, трудового навчання для учнів закладів загальної середньої освіти м.Кременця.

та професійної освіти» (випуск 2), Актуальні проблеми гуманітарної освіти» (випуск 21), Kremenets science: open air, або Наука в кросівках» (випуск 9), Litteris et artibus: нові горизонти» (випуск 9), Студентський науковий вісник» (випуск 20), «VERBA MAGISTRUM» (випуск 7), «Креативний підхід у сучасній мистецькій освіті» (випуск 7), «UniVersum» (випуск 4).

Опубліковані чергові випуски збірника наукових праць «Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки», включеного до Переліку фахових видань України; XIII випуск наукового часопису «Кременецькі компаративні студії», який індексується міжнародною наукометричною базою даних Index Copernicus International (за редакцією професора Дениса Чика та доцента Олени Пасічник); започатковано видання збірника наукових праць «Педагогічні студії» з метою публікації результатів наукових досліджень здобувачів вищої освіти (бакалавр, магістр, доктор філософії) та наукових керівників з актуальних проблем вітчизняної та зарубіжної вищої школи, історії розвитку педагогічної теорії та освітньої практики, особистісно-професійної позиції педагога у новій парадигмі виховання. Присвоєно DOI двом виданням, зокрема колективній монографії «Українська школа» у польській та австрійській літературі. Життя і творчість Томаша Падури: факти і проблеми» та збірнику матеріалів міжнародної конференції «ALTITUDO MUNDI SPIRITUALIS. Духовність у сучасному світі: просвітницько-культурологічний підхід».

Розширюється співробітництво науково-педагогічного колективу Академії з вітчизняними та зарубіжними науково-освітніми інституціями: наші делегації брали участь у XXIV зустрічі учасників Міжнародного українсько-польського інтеграційного проєкту «Діалог двох культур», яка відбулася в Республіці Польща, на теренах, що охоплюють польські міста Люблін, Налечув, Казімеж Дольний, Сулеювк і Варшаву, а також у XXXVII Зльоті Європейської родини шкіл імені Юліуша Словацького, що проходив у місті Гродзиськ-Великопольський, та ювілейній XXX зустрічі студентів, магістрантів і аспірантів України та Польщі в рамках Міжнародного інтеграційного проєкту «Школа відкритого розуму» на тему «Homo philosophicus: світоглядні цінності сучасної людини».

Діяльність науково-педагогічного колективу Академії має відчутний міжнародний акцент: ми налагоджуємо взаємовигідні контакти і співпрацюємо з науково-освітніми та

АНАЛІЗУЮЧИ ЗДОБУТКИ, ОКРЕСЛЯЄМО ПЕРСПЕКТИВИ

Освітній процес

Здійснюється модернізація освітньо-професійних програм із урахуванням вітчизняного і зарубіжного досвіду та з акцентом на психолого-педагогічну, методичну і практичну підготовку фахівців, на збільшення обсягу кредитів на вивчення освітніх компонентів психолого-педагогічного спрямування та практикоорієнтованість освітніх програм. У звітний період сектором моніторингу якості освіти спільно з кафедрами, гарантами освітньо-професійних програм, стейкхолдерами внесено корективи в освітні програми згідно з нормативними вимогами, впорядковано їх структурно-логічні схеми, враховано послідовність вивчення освітніх компонентів психолого-педагогічного, методичного спрямування та організації різних видів практик. Продовжувалась адаптація змісту бакалаврських освітньо-професійних програм «Англійська мова та зарубіжна література», «Німецька, англійська мови та зарубіжна література» до освітніх програм Університету Вустера.

Відбулася акредитація освітньо-професійних програм бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти: умовно акредитовано освітньо-професійну програму «Біологія та здоров'я людини» (за бакалаврським рівнем) і десять освітньо-професійних програм за магістерським рівнем, з яких програми «Трудове навчання та технології. Інформатика», «Фізична культура. Спортивно-масова робота», «Біологія та здоров'я людини. Географія», «Англійська, німецька/польська мови та зарубіжна література», «Німецька, англійська/польська мови та зарубіжна література» – до 01.07.2030 року, а «Музичне мистецтво. Хореографія», «Українська мова і література. Історія», «Українська мова і література. Зарубіжна література», «Дошкільна освіта. Початкова освіта», «Дошкільна освіта. Практична психологія» – до 10.12.2025 року. В цьому році нас чекають акредитаційні процедури з бакалаврських освітньо-професійних програм «Біологія та здоров'я людини» та «Польська мова і література», а в наступному навчальному році – з магістерської програми «Освітні, педагогічні науки» і бакалаврських програм «Трудове навчання та технології», «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво», «Українська мова і література», «Дошкільна освіта».

У 2024 році нами отримано ліцензії щодо провадження освітньої діяльності з підвищення кваліфікації педагогічних працівників зі спеціальностей «Біологія та здоров'я людини», «Фізична культура», «Музичне мистецтво». Триває ліцензійний процес зі спеціальності «Технології», вивчаються можливості щодо доцільності ліцензування діяльності із надання зазначених освітніх послуг за іншими спеціальностями. В Академії розробляються нові магістерські програми «Соціальна робота», «Екологія», «Історія та громадянська освіта», започаткування яких прогнозується з 01 вересня 2025 року. У Фаховому коледжі пройшла успішна акредитація освітньо-професійних програм «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

Здійснено конкретні кроки у напрямку запровадження в освітній процес практики викладання окремих навчальних дисциплін англійською мовою. Науково-педагогічні працівники залучаються до участі у міжнародному проєкті BOOST, насамперед, через оновлення навчальних курсів на платформі Moodle з урахуванням всіх європейських вимог. Це зробили професор Микола Курач («Наукові засади методики навчання технологій»), доценти Надія Бабій («Теорія ймовірності, математичні методи в психології»), Олена Фурман («Вступ до спеціальності»), Ірина Цісарук («Теорія і методика трудового навчання та технологій»), Інна Клак («Methods of teaching foreign languages»), Ольга Собчук («Foreign language. England»), Василь Кучер («Practice of Oral and Written Language»), Ольга Швець («Методика навчання природничої освітньої діяльності галузі»), Наталя Фіголь («Основи корекційної педагогіки та інклюзивної освіти»).

Підвищення фахового рівня володіння англійською мовою здійснюється шляхом участі у проєктах, курсах підвищення кваліфікації, майстер-класах, вебінарах, семінарах, тижнях інтернаціоналізації, що проводяться англійською мовою. Кафедрою іноземних мов та методики їх навчання проведено зустрічі із викладацьким складом Університету Вустера, під час яких обговорювались сучасні форми проведення занять із використанням дистанційних технологій та онлайн-освіти. В Академії здійснюється практика викладання окремих навчальних дисциплін англійською мовою: «Студентоцентрировані підходи у змішаному навчанні» (доцент Микола Сиротюк), «Психолінгвістика» (доцент Тетяна Долга).

Система забезпечення якості вищої освіти Академії оперативно реагувала на виявлені недоліки та враховувала зауваження і рекомендації, надані в результаті процедур зовнішнього забезпечення якості освіти на інших освітніх програмах, зокрема під час акредитаційної експертизи. У процесі моніторингу посилена увага зверталась на перегляд освітньо-професійних програм, аналіз змісту навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін, силабусів вибіркового освітніх компонентів, їх структури щодо відповідності законодавству України, Стандартам вищої освіти, нормативним актам Академії та методичним рекомендаціям щодо їх розробки. Систематич-

но здійснювався кількісний та якісний аналіз результатів опитування стейкхолдерів, який вчасно оприлюднювався на офіційному вебсайті навчального закладу. Сектором моніторингу здійснювався також контроль за своєчасним розміщенням на вебсайті Академії Відомостей про самооцінювання освітньо-професійних програм, за якими відбувався акредитаційний процес.

Розпочато розробку графіків проведення опитувань здобувачів, науково-педагогічних працівників, стейкхолдерів, випускників Академії упродовж року; здійснювалось оновлення складу сектору моніторингу якості освіти, включаючи представників студентської спільноти. У контексті сучасних вимог та ситуації, пов'язаної з воєнним станом, переглянуто зміст окремих опитувальників, зокрема опитувальник «Психологічний стан здобувачів вищої освіти в умовах війни». У змісті опитувальників звернуто увагу на наявність окремих опцій, які дають можливість висловлення власної думки учасникам академічної спільноти.

Відповідно до локальних нормативних документів створені умови для вільного вибору освітніх компонентів та формування індивідуальної траєкторії здобувачів: оновлено та сформовано каталог вибіркового дисциплін для здобувачів різних освітніх ступенів і силабуси та презентації вибіркового освітніх компонентів. Із використанням Google-forms студентами обрано 25% навчальних дисциплін від загального обсягу освітніх програм і сформовано відповідні групи.

У здобувачів вищої освіти серед вибіркового освітніх компонентів популярними стали «Лінгвістика інтернет-ресурсів», «Комп'ютерні технології в роботі з дітьми», «Фітнес-технології», «Екологічний стиль життя», «Технології формування психологічної стійкості». Показово, що студентами спеціальності «Музичне мистецтво» серед вибіркового обрано навчальні дисципліни, пов'язані з підготовкою регентів, зокрема «Літургіка», «Церковний устав», «Церковний спів», а також «Історія органного мистецтва», «Органне виконавство». Зазначимо, що Сектором моніторингу якості освіти проведено опитування студентської молоді щодо якості викладання вибіркового дисциплін. Враховуючи думку здобувачів, в розкладі виділено окремий день для вивчення вибіркового дисциплін. З метою підготовки студентів бакалаврату до складання єдиного вступного іспиту з іноземної мови на всіх освітніх програмах вивчається позакредитна освітня дисципліна «Компенсаторний курс з вивчення іноземної мови», що сприяє їх підготовці до вступу на магістерські програми. З такою ж метою науково-педагогічними працівниками кафедри психології і соціальної роботи і кафедри дошкільної та початкової освіти здійснюється підготовка вступників у магістратуру до складання єдиного фахового вступного випробування із педагогіки та психології.

Удосконалюється використання та розширюється перелік платформ дистанційного навчання студентів і створюються на цій основі цикли відкритих онлайн-курсів для реалізації освітньо-професійних програм, персоналізованого освітнього середовища. В такому процесі науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти вдосконалюють навички володіння інструментами синхронної та асинхронної взаємодії (Zoom, Skype, Googlemeet). Зокрема, внаслідок роботи у міжнародному проєкті BOOST дев'ять викладачів з врахуванням європейських стандартів оновили курси на платформі Moodle, окремі наші працівники пройшли низку тренінгів і отримали відповідні сертифікати; кафедрою інформаційних технологій та методики навчання інформатики проведено три міжнародних вебінари із залученням більше 500 осіб, а доцент Микола Сиротюк у рамках цього ж проєкту провів курси підвищення кваліфікації для вчителів на тему «Студентоцентрировані підходи у змішаному навчанні». Продовжуємо співпрацю з міжнародними освітніми онлайн-платформами Udemu і Edx. Названі заходи розширюють можливості інтеграції навчального закладу в Європейський освітній простір.

В Академії створюються умови щодо забезпечення інклюзивного освітнього середовища для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами, забезпечується соціально-психологічний патронаж дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей учасників бойових дій і АТО/ОСС. Ці категорії здобувачів освіти, які навчаються за денною формою, отримували академічну або соціальну стипендію. Надання інклюзивних освітніх послуг регулюється Порядком супроводу осіб з особливими освітніми потребами. Продовжується трансформація академічної інфраструктури у безбар'єрний навчальний простір. За потреби надання організаційної, інформаційної чи консультативної допомоги особи з особливими освітніми потребами можуть скористатися електронною скринькою, заповнити Google-форму чи звернутися до членів психологічної служби.

Належна увага приділяється проблемі дотримання академічної доброчесності, що регулюється відповідними нормативно-правовими документами: Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин; Положенням про запобігання плагіату та впровадження практики належного цитування. Перевірка наукової продукції (дисертацій, монографій, наукових статей, підручників, навчальних посібників, кваліфікаційних

робіт) здійснюється в системі Unicheck, а з початку нового навчального року укладено договір з міжнародною компанією StrikePlagiarism. Адміністратор названої системи в Академії Дмитро Клак пройшов навчання щодо роботи з програмою та отримав відповідний сертифікат. З метою популяризації дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності, а також у зв'язку з переходом на нову систему StrikePlagiarism проведено науково-методичний семінар, учасниками якого були науково-педагогічні працівники Академії та викладачі Фахового коледжу. Проблема запобігання порушенням академічної доброчесності розглядалась також під час інформаційно-просвітницьких заходів «#ОсвітаБезКорупції» та «Запитай у адвоката», підготовлених студентським ректоратом і студентським директором, а також вивчалась через соціологічне опитування «Молодь проти корупції», результати якого розглянуто на засіданні Вченої ради Академії. З метою підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та членів підрозділу з питань запобігання та виявлення корупції в Академії пройшли онлайн курси (NAZK.Study).

Налагоджена різнобічна співпраця з нашими роботодавцями: зростає роль стейкхолдерів у розробці та реалізації освітньо-професійних програм за бакалаврським і магістерським рівнями вищої освіти; оновлено склад рад партнерів-роботодавців за всіма освітньо-професійними програмами; фахівці-практики стали активними учасниками освітнього процесу (входили до складу проєктних груп,

брали участь у розширених засіданнях кафедр, вебінарах, методичних семінарах, соціологічних опитуваннях, готували відгуки та рецензії на освітні програми; окремі з них стали безпосередніми учасниками освітнього процесу, викладали освітні компоненти та керували різними видами практик, а також були членами фокус-груп під час проходження акредитаційних експертиз.

Академія розширює за формами поглиблює за змістом співпрацю із закладами загальної середньої освіти, закладами дошкільної та позашкільної освіти, комунальною установою Інклюзивно-ресурсний центр Кременецької міської ради, Громадською організацією «Товариство батьків дітей з інвалідністю та їх друзів «Зоря надії» у м.Кременець, національними природними парками: Кременецькі гори», «Дермансько-Острозький», «Мале Полісся», «Хотинський», «Північне Поділля»; Кременецьким ботанічним садом, Рівненським природним заповідником, громадською організацією «Кременецька екологічна ліга», Управлінням екології та природних ресурсів Тернопільської ОВА, Кременецьким краєзнавчим музеєм, Залозецьким краєзнавчим музеєм, Кременецько-Почаївським державним історико-архітектурним заповідником, Тернопільською обласною дитячо-юнацькою спортивною школою із зимових видів спорту, мовною школою «Bright Language School» (м.Кременець).

Інформаційна діяльність

Закономірно, що в інформаційній сфері особливо актуальними залишаються популяризація діяльності науково-освітнього закладу та підвищення його іміджу. В цьому контексті особливу роль відіграє процес працевлаштування випускників та якості їх фахової діяльності на робочих місцях після завершення навчання. Саме в такому напрямку працює Сектор працевлаштування випускників (керівник – доцент Ліна Ільчук).

Проводиться постійний моніторинг офіційних сайтів Державної служби зайнятості, Єдиного порталу вакансій, офіційної сторінки у соцмережах «Вакансії для освітян». Відомості щодо вільних робочих місць висвітлювалися на сайті Академії в рубриці Сектору «Вакансії для молодих спеціалістів», у соціальних мережах, а також доводяться до відома здобувачів через завідувачів кафедр, кураторів академгруп і старост.

Відстеження траєкторії професійного зростання молодих фахівців і налагодження зворотного зв'язку з роботодавцями та випускниками було ще однією важливою ланкою роботи Сектору. Цьому сприяло проведення соціологічних опитувань щодо якості підготовки фахівців із використанням Google-форм. Їх результати використовувалися для вдосконалення змісту бакалаврських і магістерських освітньо-професійних програм. Співпраця з Асоціацією випускників закладу вищої освіти сприяє зміцненню зв'язків із ними та проведеному профорієнтаційної роботи.

АНАЛІЗУЮЧИ ЗДОБУТКИ, ОКРЕСЛЮЄМО ПЕРСПЕКТИВИ

Афанасій Ломакович, ректор академії, професор

До сторінки Асоціації випускників у соціальній мережі Фейсбук приєдналося понад 1400 учасників – випускників різних років. Тут регулярно публікувалися дописи про досягнення випускників та здобувачів освіти різних спеціальностей, актуальні події та новини Академії. Діяльність Асоціації спрямовувалась на налагодження співпраці із потенційними роботодавцями з метою подальшого працевлаштування та професійного розвитку випускників Академії; сприяння поліпшенню змісту освіти, якості та ефективності підготовки фахівців. Задля відслідковування кар'єрного шляху випускників різних років та здійснення заходів щодо підвищення якості освітнього процесу та популяризації Академії розроблена «Анкета для випускника КОГПА ім.Тараса Шевченка». Поширенням є досвід проведення гостьових лекцій, семінарів, конференцій із залученням випускників, що сприяло практикоорієнтованості освітнього процесу.

У пам'ять про полеглих у російсько-українській війні випускників-Героїв на офіційному сайті Академії започатковано рубрику «Герої захисники». Відбулося відкриття Меморіальної дошки випускникам, які полягли смертю Героїв. Під час воєнного стану в Україні випускники різних років активно волонтерять, беруть участь у благодійних акціях. На офіційних сторінках кожної кафедри розміщені рубрики «Відомі випускники».

Значну роботу з інформаційного забезпечення освітнього процесу здійснюють працівники бібліотеки Академії. Вони формують фонд рідкісної (цінної) книги з подальшим їх оцифруванням і розповсюдженням; стимулюють розширення каталогу електронних видань та їх контенту, формують репозитарій наукової продукції викладачів, кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти. На офіційній сторінці бібліотеки в рубриці «Електронні ресурси» розміщено понад 500 документів із 33 категорій. Ректорат, працівники бібліотеки, викладачі Академії і Фахового коледжу забезпечували постійне поповнення цифрових фондів навчальної, наукової і художньої літератури відповідно до Стратегії цифровізації навчального закладу з метою забезпечення безбар'єрного доступу до інформаційних джерел усіх учасників освітнього процесу.

Модернізовано офіційний вебсайт Академії, осучаснено його дизайн та навігацію, розроблено сайт спрощеного доступу для здобувачів вищої та фахової передвищої освіти <https://kogra.edu.ua/fast/index.html> як заміну Telegram-бота, оскільки використання Telegram частково заборонено в Україні; розроблено сайт репозитарію бібліотеки <https://kogralibrary.pp.ua> і наповнено архівними та новими матеріалами; налаштовано функцію швидкої реєстрації здобувачів на сайті електронної бібліотеки. Для всіх сайтів Академії оновлено безпекові сертифікати SSL. Розпочалась робота над відокремленням сайту Фахового коледжу та електронного ресурсу Moodle на окремих серверах. Оновлено структуру головного сайту Академії. Створено бекап-сервери за принципом 3-2-1 з регулярним наповненням їх плановими резервними копіями сайтів та баз даних.

Здійснюються інформаційні заходи з підвищення іміджу Академії, популяризації її діяльності в мережі Інтернет і медіа-просторі

Функціонують сторінки структурних підрозділів Академії у Facebook та Instagram, демонструються проморолики про Академію та окремі освітні програми, студентське життя, освітню, наукову, виховну діяльність; публікуються інформаційні статті про діяльність та особливості вступу до нашого закладу вищої освіти, розміщуються білборди з інформацією про вступ; висвітлюється інформація про особливості вступної кампанії на радіочастоті «Говорить Кременець» 100.5 FM.

З метою популяризації діяльності Академії серед молоді створено TikTok сторінку, де розміщуються відео з оголошенням про актуальні події та заходи. За короткий період функціонування сторінка потрапила декілька разів у рекомендації, здобула понад 235 тис. вподобайок та свою аудиторію, основою якої є школярі. Ефективною формою підвищення іміджу академії виступає AbitFEST – зустріч із майбутніми абітурієнтами та їх батьками, а також квест «Пізнай себе» для дев'ятикласників.

Культурно-мистецька діяльність

Знаковою подією культурно-мистецького життя навчального закладу стало відкриття в історичному Ліцейному корпусі Академії Музею фотомистецтва Кременеччини імені Генрика Германовича, який підготовлено й оформлено творчою групою науково-педагогічних працівників у співпраці з представниками міської влади і фотоаматорами міста. На урочистому дійстві були присутні представники Генерального Консульства Республіки Польща у м.Луцьку. Акцентуємо, що в цьому році на базі Музею проводиться Конкурс художньої фотографії імені Генрика Германовича. Здійснюються заходи щодо підтримки і розвитку мережі музеїв Академії. Зокрема, Вченою радою Академії затверджено Положення про Музей історії освіти «Волинські Афіни», Положення про Музейну раду, сформовано пакет необхідних документів, що забезпечують повноцінне офіційне функціонування мережі музеїв нашого навчального закладу. Конкретизуємо, що до структури Музею історії освіти «Волинські Афіни» увійшли вже діючі Музей історії освіти, Наукова лабораторія «Творчість Уласа Самчука та Бориса Харчука: художній літопис ХХ ст.», Навчально-методичний центр імені доцента Володимира Мазурка,

Європейський лінгводидактичний освітній хаб вивчення мов і культур, Іменна аудиторія професора Володимира Чопика, Навчальна аудиторія імені Бориса Козубського, Галерея батьків-засновників освітніх закладів м.Кременця. Продовжують функціонувати Галерея Кременецької фотографії (1930-1939), Музейна зала художника Ростислава Глуква (1927-1990), Музейна кімната Михайла Вериківського, Етнографічна світлиця, Галерея портретів у читальному залі бібліотеки, Виставкова зала творчих робіт студентів і викладачів), Міжконфесійна каплиця. Кафедрою історії та методики навчання започатковано діяльність науково-дослідної лабораторії з дослідження локальної історії та музеєзнавства і проєкт усних історичних досліджень «Війна у моєму житті» в рамках діяльності Української асоціації усної історії.

Активно працюють мистецькі та творчі колективи Академії, чим підвищують імідж навчального закладу та популяризують його діяльність в Інтернет та медіа просторі. Серед їх творчих здобутків – традиційні урочисті дійства до Шевченківських днів, Мистецькі музичні вечори з участю творчих колективів академії, вітчизняних і зарубіжних виконавців, Міжнародний фестиваль української органної музики, Всеукраїнський фестиваль інструментального виконавства «VIRTUOSO 2024» з участю кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання, Центру органної та літургійної музики при сприянні відділу культури і туризму Кременецької міської ради, традиційний передріздвяний концерт колядок «Різдвяна симфонія» з участю мистецьких колективів Академії та Фахового коледжу.

Студенти мистецьких спеціальностей стали лауреатами міжнародних і всеукраїнських фестивалів і конкурсів. Зокрема, здобувачі вищої освіти спеціальності «Музичне мистецтво» досягли вагомих успіхів на Міжнародних багатожанрових мистецьких конкурсах: Іван Петручик – Гран-прі Всеукраїнського конкурсу «Вокальні універсалії-2024» і Диплом II ступеня лауреата Міжнародного конкурсу вокалістів пам'яті Діани Петриненко; Ірина Матвійчук, Іван Петручик – Гран-прі конкурсу «FIRST INTERNATIONAL COMPETITION FOR PLANISTS «PIANO FORTE» в номінації «Інструментальна музика»; Юрій Ляський – Диплом I ступеня лауреата Міжнародного конкурсу вокалістів (м.Рівне); Юлія Гребінченко – Гран-прі конкурсу «INTERNATIONAL PIANO COMPETITION «INTER EGO»» (Туреччина); Тетяна Герасим – Диплом I ступеня лауреата конкурсу «INTERNATIONAL PIANO COMPETITION «INTER EGO»» (Туреччина); Народний аматорський камерний хор (керівник – Володимир Козачок) – Гран-прі конкурсу «INTERNATIONAL PIANO COMPETITION «INTER EGO»» (Туреччина); жіноче вокальне тріо у складі Тетяни Герасим, Валерії Листопадської, Юлії Гребінченко – Гран-прі Міжнародного конкурсу-фестивалю «Співограй» (м.Кропивницький); оркестр народних інструментів (керівник Надія Найчук) – Диплом I ступеня лауреата Міжнародного конкурсу-фестивалю «Співограй» (м.Кропивницький) у номінації «Інструментальний жанр»; ансамбль народного танцю «Горлиця» (керівник – Андрій Медецький) – Диплом I ступеня за участь у Міжнародних фестивалях-конкурсах «Скарби України» (м.Івано-Франківськ) і «Співограй» (м.Кропивницький), Софія Коваль – I премія Міжнародного фестивалю-конкурсу «Мистецькі барви» (м.Київ) у номінації «Інструментальний жанр».

Науково-педагогічні працівники кафедри мистецьких дисциплін та методики їх навчання та студенти образотворчої фахової спрямованості – учасники постійно діючих виставок творчих робіт: в літературно-меморіальному музеї Юліуша Словацького під назвою «Світ фантазій» відбулася персональна виставка художніх робіт заслуженого майстра народної творчості України, керівника жіночого мистецького гурту «Палітра», доцента Тетяни Балбус; в Головному офісі Кременецько-Почаївського ДІАЗу було відкрито виставку художніх робіт наших студентів спеціальності «Образотворче мистецтво»; на території Ботанічного саду імені Віллібальда Бессера відбувся пленер «Ботанічні замальовки». Маємо персональні творчі успіхи наших студентів: майбутній вчитель образотворчого мистецтва Михайло Слєпунін нагороджений дипломами лауреата Гран-Прі та лауреата I ступеня Міжнародних мистецьких фестивалів і конкурсів, які проходили в Канаді, Чехії, Україні; Анна Гілюк нагороджена Дипломом учасника Міжнародного конкурсу «Малюємо українською. Абетка».

Спортивне життя

Помітним явищем спортивного сектору функціонування нашої Академії стала діяльність футбольного колективу «Кременець-Академія», очолюваного головним тренером, заступником працівником фізичної культури і спорту України Анатолієм Антонюком. Команда комплектується виключно студентами нашого навчального закладу та успішно виступає в першій лізі Чемпіонату Тернопільської області. Наші атлети демонструють належні результати у багатьох спортивних дисциплінах як національного, так і на міжнародного рівня.

Студент спеціальності «Фізична культура» Олександр Шовкопляс – член збірної команди України, учасник всеукраїнських та міжнародних змагань із лижного двоборства, IV зимових Юнацьких Олімпійських ігор у м. Канвондо (Південна Корея), переможець літнього юнацького турніру FIS Youth Cup із лижного двоборства в м.Обервізенталь (Німеччина), багаторазовий переможець Чемпіонату України.

Високі показники у санному спорті демонструє Вікторія

Коваль – член збірної команди України, багаторазова призерка Чемпіонатів України, учасниця Чемпіонатів Європи, етапів Кубка світу. Вона здобула перемогу на першому етапі Кубка світу з санного спорту серед юніорів у Парк Сіті (США), а на другому етапі стала бронзовою призеркою в м.Вістлер (Канада). Успішно виступає на змаганнях зі стрибків на лижах із трампліну Тетяна Пилипчук – член збірної команди України, учасниця всеукраїнських та міжнародних змагань у форматі Інтерконтинентальних кубків та етапів Кубків світу. Студентки Катерина Кузьо та Марія Тригуба брали участь у навчально-тренувальних зборах жіночої Національної збірної команди України з регбі-7.

Продуктивно функціонують жіноча та чоловіча волейбольні команди «Академія-Кременець», яких тренує доцент Володимир Прокопович. Минулоріч чоловіча волейбольна команда брала участь у міжобласному турнірі в м.Радивилів, присвяченому пам'яті воїнів-захисників України, та в V Всеукраїнському турнірі з волейболу серед юнаків, який проходив у м.Луцьк.

Спортивна база Академії стала центром розвитку фізкультурно-оздоровчого руху на Кременеччині. Зокрема, у минулому році науково-педагогічними працівниками та студентами Академії проведені змагання III етапу «Всеукраїнські шкільні ліги Плеч-о-плеч», за успішну організацію та проведення яких вони нагороджені грамотами Кременецької районної військової адміністрації. Викладачі Академії брали участь у Всеукраїнському турнірі з бадмінтону серед науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти. Успішно пройшли Всеукраїнські змагання на Кубок ректора Академії з більярдного спорту. У командному заліку звання Чемпіона України завоювала команда Академії.

Матеріально-технічне забезпечення

Планомірно здійснюється оснащення сучасними мультимедійними засобами навчання, обладнанням та устаткуванням навчальних аудиторій і кабінетів, навчально-дослідних й науково-дослідних лабораторій. Встановлено новий сервер для збору мультимедійних даних з оновленою версією освітньої платформи MOODLE; у рамках проєкту BOOST окремі навчальні аудиторії та лабораторії обладнано сучасними мультимедійними засобами, зокрема такими як багатифункціональний принтер, моноблок Acer, інтерактивна панель Smart Board із відповідним програмним забезпеченням; мультимедійними проекторами Epson з можливим Wifi та екранами до них. Безкоштовним Wifi обладнано всі укриття Академії та Музей фотомистецтва імені Генрика Германовича. Оновлюється комп'ютерна мережа навчального закладу, здійснюється локальний ремонт комп'ютерної техніки на периферії, що забезпечило належні умови для проведення освітнього процесу, у тому числі з використанням дистанційних технологій.

Розпочалась реалізація Міжнародного проєкту «Розвиток цифрової компетентності майбутніх педагогів через упродовження робототехніки в навчальні програми» («EduRob»), що передбачено та здійснюється згідно із затвердженим бюджетом на поточний фінансовий рік.

У межах громадського проєкту Кременецької територіальної громади реалізований громадський проєкт «Спортивно-оздоровчий майданчик». Академією освоєно відповідні кошти та закуплено комплекс спеціальних тренажерів для облаштування легкоатлетичного стадіону. Цей проєкт передбачав встановлення спортивно тренажерного-майданчика з вуличними тренажерами з метою організації дозвілля мешканців громади та здобувачів вищої освіти й активних занять фізичною культурою і спортом, ведення здорового способу життя. Крім цього, отримано і використано кошти з бюджету Кременецької міської ради на освітлення спортивного залу та матеріально-технічне забезпечення Федерації волейболу м.Кременця. Згідно з програмою Державного центру зайнятості «Компенсація за облаштування робочих місць осіб з особливими потребами» здійснено облаштування відповідного робочого місця на матеріальній базі кафедри теорії та методики фізичного виховання.

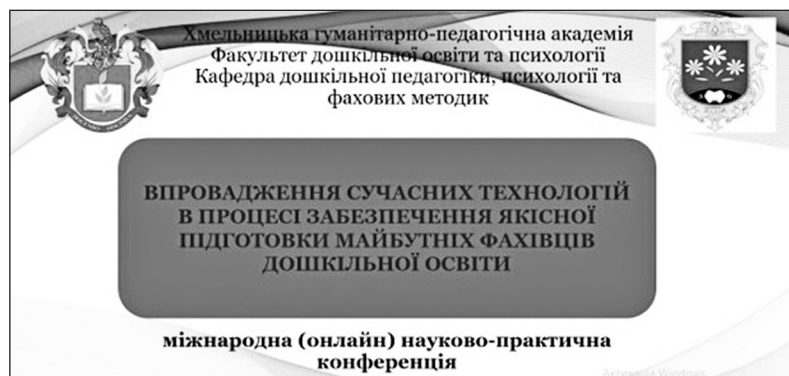
На базі належного навчально-методичного обладнання продуктивно функціонує коворкінг-студія Академії, створена з ініціативи кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти. Це своєрідна інтерактивна дитяча кімната-студія, метою якої є задоволення соціальних потреб здобувачів освіти та викладачів, які мають дітей раннього, передшкільного та молодшого шкільного віку. На волонтерських засадах коворкінг-студію обладнано методичними матеріалами та розвивальними іграшками, що використовуються для позитивного стимулюючого впливу на емоційний та пізнавальний розвиток дітей. Студія також слугує майданчиком для спілкування дітей, батьків і майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти і вчителів початкової школи. Організаційно-методичну діяльність коворкінг-студії забезпечують студенти спеціальностей «Дошкільна освіта» та «Початкова освіта».

Ректорат Академії і надалі вбачає доцільність та пріоритетність грантової та проєктної діяльності як один із реальних способів покращення освітньо-наукової та матеріально-технічної бази, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та вивчення й поширення у своїй професійній діяльності євроатлантичного освітньо-наукового досвіду.

ДО ПРОБЛЕМ ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Оксана ДОМАНЮК, кандидат педагогічних наук, доцент

На факультеті дошкільної освіти та психології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії відбулась Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Впровадження сучасних технологій у процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти».

Організатором конференції виступила кафедра дошкільної педагогіки, психології та фахових методик академії-господаря.

Успіворганізаторах наукового форуму — Національна Академія Педагогічних Наук України (Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки); Інститут проблем виховання НАПН України; Маріупольський державний університет; Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м.Київ); Волинський національний університет імені Лесі Українки (м. Луцьк); Житомирський державний університет імені Івана Франка; Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка; Запорізький національний університет; Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка; Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка; Мукачівський державний університет; Західноукраїнський національний університет (м. Тернопіль); Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка (м. Кропивницький); Рівненський державний гуманітарний університет; Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (м.Івано-Франківськ); Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти (м. Ужгород); Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM); Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy, Rzeczpospolita Polska; Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Rzeczpospolita Polska; Pazmany Peter Katolikus Egyetem, Vitez Janos Tanarkepzo Központ, Magyarország; Babes-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, România; International Research Institute, Komárno, Szlovákia; Przedszkole Językowo-Artystyczne «Akademia Przedszkolaka», Rzeczpospolita Polska та ВГО «Асоціація працівників дошкільної освіти».

Модераторами конференції виступили декан факультету дошкільної освіти та психології, кандидат педагогічних наук, доцент Л.С.Пісоцька; завідувач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик, доктор педагогічних наук, професор Л.В.Зданевич.

Учасниками цього поважного наукового зібрання були представники кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, доктор педагогічних наук, професор Ірина Онишук і кандидати педагогічних наук, доценти Тетяна Фасолько, Людмила Врочинська та Оксана Доманюк.

Робота конференції проходила по шести тематичних напрямках: «Професійна підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти», «Сучасні підходи до забезпечення якості управління в системі дошкільної освіти», «Психолого-педагогічний супровід дітей раннього та дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти», «Орієнтири освіти для сталого розвитку у професійній діяльності педагогів-дошкільників», «Сучасні практики та інноваційні підходи в спеціальній та інклюзивній освіті» та «Національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку в умовах сьогодення».

З вітальним словом до учасників конференції звернулися поважні науковці: доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, професор Інна Шоробура; доктор, інженер, професор, ректор Міжнародної Академії Прикладних Наук в Ломжі, професор Іренуш Жуховський; дійсний член НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, віце-президент міжнародної Академії духовних наук, професор кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського», відома українська вчена, фундаторка й засновниця нового наукового напрямку української дошкільної лінгводидактики, лауреат Державної премії України в галузі освіти Алла Богуш.

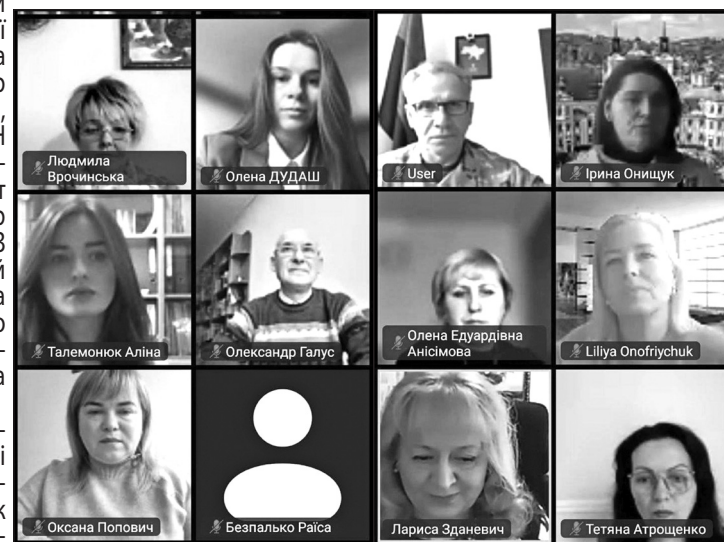
Серед авторів ключових доповідей, заслуханих та обговорених на пленарному засіданні — відомі науковці: професор Катерина Крутії — професор кафедри дошкільної освіти, доктор педагогічних наук (Маріупольський державний університет, м.Київ); професор Олександра Янкович — доктор габілітований, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Куявсько-Поморської Академії (м. Бидгош, Польща), доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка); доктор Зоя Шарлович, продекан з міжнародної

діяльності, доцент Міжнародної академії прикладних наук у Ломжі (Республіка Польща); Олена Половіна, завідувач кафедри дошкільної освіти Факультету педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент (Київський столичний університет імені Бориса Грінченка); Наталія Тарнавська, кандидат психологічних наук, доцент, науковий співробітник Університету Парми, кафедра спеціальної педагогіки (Італія); Ніна Омеляненко, Голова правління ВГО «Асоціація працівників дошкільної освіти»; доктор Івона Боравська, кандидат соціальних наук, директор мовно-мистецького дитячого садка «Академія дитячого садка в Ломжі», професор Вищої соціально-економічної школи в Гданську (Республіка Польща) професор Тетяна Андрющенко, завідувач кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів, доктор педагогічних наук (КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників черкаської обласної ради»).

Декан факультету дошкільної освіти та психології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, кандидат педагогічних наук, доцент Леоніда Пісоцька представила Резолюцію конференції.

Із заключним словом виступила завідувач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик Лариса Зданевич.

Конференція сприяла встановленню наукових контактів між представниками різних країн світу у галузі

дошкільної освіти, а також розширенню професійної науково-педагогічної спільноти, що матиме позитивний вплив на розвиток дошкільної освіти в Україні з упровадженням міжнародного досвіду.

За результатами конференції наукові статті будуть опубліковані в однойменному електронному збірнику.

ЗУСТРІЧ З МОЛОДІЖНИМ ДЕЛЕГАТОМ УКРАЇНИ ДО ООН

Сергій КОЛІСЕЦЬКИЙ

У Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім.Тараса Шевченка відбулася онлайн-зустріч із молодіжним делегатом України в ООН, консультантом з громадянської освіти, ведучим онлайн-курсу «Цифрові навички для вчителів» Миколою Попадюком.

Учасниками зустрічі стали Студентський ректорат КОГПА ім.Тараса Шевченка, Студентський директорат фахового коледжу КОГПА, Студентська рада Кременецького медичного фахового коледжу імені Арсена Річинського, Студентська рада Кременецького лісотехнічного фахового коледжу, Учніське самоврядування «Рада елітної молоді» Кременецького ліцею імені Уласа Самчука.

Зі вступним словом до молоді звернулася керівник Кременецької районної організації Товариства Червоного Хреста України Зоя Іванова та модератор заходу Сергій Колісецький.

Іх виступи продовжив Микола Попадюк, спілкування з яким відбувалося у форматі питання-відповідь. У ході цікавого полілогу молоді активісти мали нагоду дізнатися, як багатий досвід у сфері освіти, громадянської активності та управління освітніми

проектами сформував делегата як професіонала та вплинув на його нинішні ініціативи; як він став молодіжним делегатом України до ООН; що мотивувало податися на цю програму; які виклики довелося подолати на цьому шляху; яку

розвитку через освіту.

Микола Попадюк ділився досвідом поєднання академічної кар'єри, управління освітніми програмами, консультативної діяльності та балансування між цими напрямками; розповів про виклики, що зустрічалися в його роботі (особливо під час організації та впровадження освітніх ініціатив), про складні та надихаючі миті роботи, зокрема про цікаві деталі спільної проектної діяльності з учнями Чернівецького ліцею №10.

Молодь цікавилась, як участь у програмі Молодіжного делегата України до ООН вплинула на його подальший професійний шлях; чи з'явилися нові можливості або перспективи; які компетенції є ключовими для ефективної роботи у сфері громадянської освіти та розвитку молодіжних проектів, а також розробкою навчальних програм і впровадженням гнучкого навчання та можливостями, що відкриває цифрова освіта для вчителів та учнів.

На завершення Микола Попадюк дав поради молодим людям, які хочуть розвиватися в освітній або громадській сфері, працювати над суспільними змінами.

Організатори зустрічі — Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім.Тараса Шевченка, Кременецька районна організація Товариства Червоного Хреста України, відділ у справах сім'ї, молоді та спорту Кременецької міської ради.

роль відіграють молодіжні делегати у суспільних змінах; про конкретні ініціативи, які він просував у межах цієї програми; про міжнародну роботу й освітні проекти в Україні, у рамках якої він залучає молодь до активної громадянської позиції та

НАУКОВО-ТВОРЧА ЗУСТРІЧ

Ірина ЦІСАРУК, кандидат педагогічних наук, доцент

У рамках співпраці між закладами вищої освіти колектив кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка гостинно приймав науково-педагогічних працівників кафедри технологічної та

кого ботанічного саду і здолати вершину славної візитівки нашого древнього міста — Замкової гори, або Бони, звідки відкрилися чудові кременецькі краєвиди.

Натхненні єднанням з природою, науковці стали учасниками Міжуніверситетського семінару «Особливості розробки та вдосконалення освітніх програм у контексті забезпечення акредитаційних вимог».

Науковий форум відкрив проректор з наукової роботи і стратегічного планування нашої академії, доктор педагогічних наук, професор Микола Курач доповіддю «Заходи ЗВО із забезпечення реалізації ОП у відповідності до вимог критерію 6 «Людські ресурси» (в контексті роз'яснень НАЗЯВО від 22.10. 2024 р.)». Його виступ продовжили наші гості з Хмельницького національного університету, доктор педагогічних наук, професор Ігор Андрощук, який оприлюднив «Сучасні вимоги до акредитації освітніх програм підготовки фахівців у закладах вищої освіти», і доктор педагогічних наук, професор Ірина Андрощук із аналізом «Особливостей присвоєння професійних кваліфікацій в процесі підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти». «Термінологічні проблеми імплементації «Роз'яснень щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми» та «Тезауруса термінів зі сфери забезпечення якості вищої освіти: українсько-англійські / англійсько-українські паралелі»» характеризував наш науковець, доктор філологічних наук, про-

Хренова), «Особливості розроблення ОК за спеціальністю ВЗ «Декоративне мистецтво та ремесла»» (кандидат педагогічних

печного освітнього середовища навчального закладу у контексті забезпечення акредитаційних вимог», Олександра Мушак

фесор Лариса Корницька), «Основні аспекти розроблення освітніх програм підготовки майбутніх художників декоративного мистецтва» (кандидат педагогічних наук, старший викладач Олена Самборська), «Особливості організації практик у підготовці майбутніх вчителів технології в контексті акредитаційних вимог» (кандидат педагогічних наук, доцент Олександр Лівшун), «Особливості вдосконалення освітніх програм для спеціальностей образотворчого та декоративного напрямків» (старший викладач Богдан Крулик) та «Особливості акредитації освітніх програм мистецького спрямування», презентовані старшим викладачем Сергієм Дубовиком.

Своєрідна багатовекторність була характерною для виступів фахівців — господарів семінару. До теми «Компетентнісний підхід у проектуванні освітніх програм: баланс теоретичних та практичних знань» звернулася кандидат педагогічних наук, доцент Ірина Цісарук. «Актуальні проблеми проходження базової загальної середньої освіти здобувачами вищої освіти» стали предметом дослідження кандидата технічних наук, доцента Надії Бабій. Кандидат педагогічних наук, доцент Віталій Цісарук зробив акцент на «Ролі і значенні системи вибіркових дисциплін у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії майбутнього вчителя технологій». Про «Роль роботодавців у підвищенні якості підготовки випускників закладів вищої освіти» говорила кандидат педагогічних наук, доцент Марія Олексюк. «Проблеми оцінювання здобувачів вищої освіти у контексті забезпечення акредитаційних вимог» порушила кандидат педагогічних наук, доцент Олена Фурман.

Завершив виступи колектив викладачів Фахового коледжу Кременецької ОГПА ім.Тараса Шевченка: Сергій Томашівський («Забезпечення без-

«Компетентнісний підхід в освіті: як ефективно оцінювати результати навчання?»), Віталій Писаренко («Вимоги до педагогічних та науково-педагогічних працівників вищої освіти при виконанні акредитаційних вимог») і Василь Петровський («Місце предметів художнього циклу у формуванні освітньо-професійних програм»).

Жваві дискусії, обмін думками та спільні пошуки ефективних рішень – усе це допомогло краще зрозуміти сучасні виклики в освітньому процесі.

Водночас студенти поринули у творчу атмосферу під час цікавого майстер-класу від Василя Петровського зі створення скульп-

птури у стилі ленд-арт. Студенти разом зі своїм творчим наставником всього за одну годину створили скульптуру з лози «Лелека». Це був неймовірний досвід командної роботи, наповнений яскравими емоціями від процесу творення.

Досвід, професіоналізм і щире прагнення наших колег до співпраці переконують у тому, що наші зустрічі стануть традиційними і будуть корисними як для науковців і студентів, так і для вирішення спільних освітніх завдань.

професійної освіти і декоративного мистецтва і здобувачів вищої освіти Хмельницького національного університету.

Гості відвідали Виставкову залу, де представлені вироби нашого студентства

та авторська виставка нашого викладача, відомого кременецького різьбяр, дизайнера, скульптора, переможця конкурсу «Гордість Тернопілля» Василя Петровського під назвою «Намісто ідей».

Після огляду творчих робіт господарі запропонували своїм колегам помилуватися неповторною природою Кременець-

фесор Денис Чик.

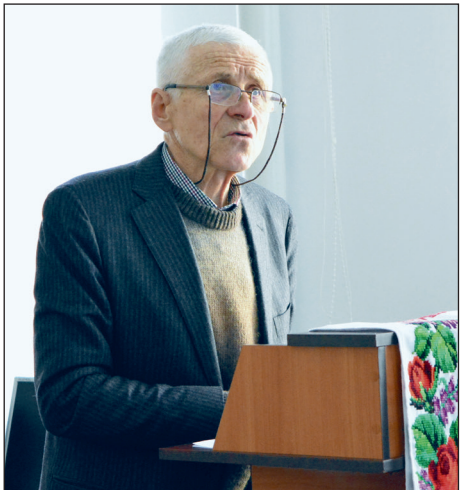
Серед тем, презентованих хмельничанами, — «Особливості змісту освітніх програм, що інтегрують дві предметні спеціальності (на прикладі ОПП «Середня освіта. Технології та інформатика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти)» (кандидат педагогічних наук, доцент Вікторія

ПИСЬМЕННИК І НАЦІОНАЛЬНИЙ СПРОТИВ

Юлія СТРЕЛЬЧУК

Під такою назвою з ініціативи наших науковців на базі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка відбулася Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція, приурочена 120-річчю від дня народження

відомого українського прозаїка ХХ століття Уласа Самчука. Науковий форум підготував Організаційний комітет у складі ректора Академії, професора Афанасія Ломачовича, академіка НАН України, директора Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України, професора Миколи Жулинського, завідувача кафедри української мови та літератури і теорії літератури Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, професора Петра Іванишина, проректора з наукової роботи і стратегічного

мови і літератури та методик їх навчання нашої Академії, доцент Віталій Назарець. Конференція проходила у пленарному та секційних режимах. Пленарне засідання, модераторами якого виступили професор Дрогобицького ДПУ імені Івана Франка Петро Іванишин і доцент кафедри української мови і літератури та методик їх навчання нашої Академії Олег Васишин, розпочалося презентаційною доповіддю академіка НАН України Миколи Жулинського «Я був повний Україною» (Улас Самчук) – український Гомер ХХ століття». Доповідь «Роман «Марія» в голодоморному інтер'єрі» презентував доктор філологічних наук, директор Центру літературної творчості Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, професор Михайло Наєнко. «Мілітарна проза Уласа Самчука» – зміст доповіді доктора філологічних

відділу Національної бібліотеки імені В.І.Вернадського, професор Сидір Кіраль. «Питання «українського виживання» у романі Уласа Самчука «На краю часу» висвітлював доктор філософських наук, письменник, професор Національного університету «Острозька академія» Петро Кралюк. Доктор філологічних наук, професор Бердянського державного педагогічного університету Ольга Харлан зупинилася на темі «Перша світова війна у прозі Уласа Самчука: актуальність авторського голосу». Завершилося пленарне засідання презентаційною доповіддю доктора історичних наук, керівника науково-редакційної групи книги «Реабілітовані історією. Рівненщина», професора Андрія Жив'юка «Родинне коло Уласа Самчука: драма на тлі доби».

Науковим повідомленням «Самчуків університети», яке презентував доцент нашої Академії Володимир Собчук, розпочалося секційне засідання науково-практичної онлайн-конференції. На цьому етапі всеукраїнського наукового дійства Академію представляли професори Олександр Готов з темою «Творчість Уласа Самчука в контексті творів про Другу світову війну» та Ірина Скакальська («Історичний контекст в мемуарах Уласа Самчука»), доценти Віталій Назарець («Постать Уласа Самчука в типологічних зв'язках з європейською літературою»), Роман Дубровський («Улас Самчук на сторінках антології «Слово про Кременець»»), Наталія Приймач («Історична пам'ять як джерело формування національної свідомості (на прикладі літературно-педагогічної спадщини Уласа Самчука)»), Ірина Комінярська

шина характеризували «Постать Уласа Самчука в художній творчості Петра Кралюка». Викладач кафедри історії та методики навчання Галина Сеньківська оприлюднила тему «Улас Самчук: пам'ять у камені та серцях кременчан». Аспірант кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти, директор Кременецького краєзнавчого музею Андрій Левчук озвучив науково-інформаційне повідомлення «Постать Уласа Самчука в експозиційній та культурно-освітній діяльності Кременецького краєзнавчого музею». Від імені студентства академії виступила четвертокурсниця спеціальності «Історія» Софія Діхтярук, яка охарактеризувала «Кременецький період у житті Уласа Самчука».

На конференції прозвучало слово науковців багатьох закладів вищої освіти України. Професор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Наталія Мафтин оприлюднила дослідження «Пасіонарна домінанта новелістики Уласа Самчука». «Публіцистика Уласа Самчука в період його участі в газеті «Волинь» – тема доповіді доцента Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка Олега Багана. Доцент Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Світлана Бородіца виступила з доповіддю «Жанрова парадигма великої прози Уласа Самчука». Професор Ізмайльського державного гуманітарного університету Галина Райбедюк оприлюднила доповідь з оригінальним постмодерним контекстом «Життєтекст Уласа Самчука в парадигмі автобіографічного синергену». «Улас Самчук на сторінках збірника «Слово» – тема наукового повідомлення аспірантки кафедри української літератури та теорії літератури Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка Наталії Славич.

В конференції брали участь працівники культурно-освітніх установ, закладів загальної середньої освіти, громадських організацій. Директор Літературно-меморіального музею Юліуша Словацького у Кременці Тамара Сеніна обрала тему виступу «Улас Самчук на сторінках українсько-польського річника «Діалог двох культур». Музейна тематика прозвучала у виступі вчителя-методиста, заступника директора з навчально-методичної роботи Кременецького академічного ліцею імені Уласа Самчука Віри Трачук, яка інформувала про «Історію створення музею Уласа Самчука в Кременецькому академічному ліцеї». Директор Тилівської загальноосвітньої школи Валентина Дроздовська розповіла про «Співпрацю Тилівського закладу загальної середньої освіти та Кременецької обласної

планування нашої Академії, професора Миколи Курача, доцента кафедри української мови і літератури та методик їх навчання Академії Олега Васишина. Співорганізаторами та учасниками онлайн-конференції виступили Інститут літератури імені Тараса Шевченка НАН України, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Кременецький академічний ліцей імені Уласа Самчука, Тилівський літературно-меморіальний музей Уласа Самчука.

На відкритті Конференції її учасників вітали академік НАН України Микола Жулинський, професор Дрогобицького ДПУ імені Івана Франка Петро Іванишин, завідувач кафедри української

наук, заслуженого працівника освіти України, професора Київського НУ імені Тараса Шевченка Юрія Коваліва. Доктор філологічних наук, професор Дрогобицького НПУ імені Івана Франка Петро Іванишин висвітлював тему «Література спротиву як герменевтична проблема». «Подорож Уласа Самчука та Авеніра Коломійця з Рівного до Києва» привернула увагу академіка НАН України, професора Київського НУ імені Тараса Шевченка Ростислава Радишевського. Доктор філологічних наук, професор Національної академії Служби безпеки України Володимир Кузьменко окреслив «Образ адресанта в епістолярних діалогах Уласа Самчука». Тему «Улас Самчук в рецепції Василя Микитася: ідеологічний аспект» аналізував доктор філологічних наук, завідувач

«Музей Уласа Самчука як джерельна база вивчення історії української літератури», Олена Пасічник («Актуальність романістики Уласа Самчука в час російської агресії проти України», Олена Мороз («Філософсько-світоглядні орієнтири письменника Уласа Самчука»), Тетяна Балбус («Улас Самчук в еміграційній книжковій графіці»). Доцент Інна Волянчук спільно з кандидатом філологічних наук Іриною Поляк висвітлювали тему «Постать Уласа Самчука у наукових дослідженнях здобувачів вищої освіти академії». Доцент Олег Васишин і вчитель української мови та літератури Кременецької ЗОШ №4 Ірина Васи-

гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка в галузі українського самчукознавства». На завершення секційного засідання заступник голови Кременецького районного об'єднання Товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка Василь Олійник виступив із доповіддю «Улас Самчук і національно-визвольний рух».

«ПЕДАГОГІЧНІ СТУДІЇ»: СТАРТ НАУКОВОГО ЗБІРНИКА

Валентина БЕНЕРА, доктор педагогічних наук, професор

У Видавничому центрі нашої Академії вийшов у світ перший випуск Збірника наукових праць здобувачів вищої освіти (бакалаврів, магістрів), їх наукових керівників, докторів філософії «Педагогічні студії». Наукове видання публікуватиметься двічі на рік і висвітлюватиме результати наукових досліджень молодих науковців та їх наукових керівників Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка та інших закладів вищої освіти України. Тематична спрямованість наукових публікацій – актуальні проблеми вітчизняної та зарубіжної вищої школи, історія розвитку, сучасний стан і перспективи педагогічної теорії та освітньої практики, особистісно-професійна позиція педагога у новій парадигмі виховання. «Педагогічні студії» готуються до видання науково-педагогічними працівниками кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти нашого закладу вищої освіти і виходять у світ під патронатом Департаменту освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації. Даний випуск Збірника рекомендовано до друку Вченою радою академії.

До редакційної колегії Збірника входять 15 науковців із 9 закладів вищої освіти України. Нашу Академію презентують доктори педагогічних наук, професори Валентина Бенера і Олександр Дем'янчук, кандидати педагогічних наук, доценти Оксана Доманюк, Любов Кравець, Наталія Приймас, Оксана Швець і кандидат психологічних наук Юлія Тимош. Інші освітні установи України представляють доктори педагогічних наук, професори Олена Антонова (Житомирський державний університет імені Івана Франка), Кіра Гнезділова (Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького), Лариса Зданевич (Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія) і Тетяна Дороніна (Криворізький державний педагогічний університет), доктор педагогічних наук, доцент Наталія Онищенко (Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; кандидати педагогічних наук, доценти Валентина Борова (Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука), Наталія Малиновська (Рівненський державний гуманітарний університет) та Олена Пшенична (Запорізький національний університет).

Серед авторів нинішнього, стартового випуску Збірника – представники нашої Академії, Запорізького національного університету, Рівненського державного гуманітарного університету та Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука. У чотирьох розділах «Педагогічних студій» опубліковано матеріали, що висвітлюють результати науково-аналітичних і методико-педагогічних досліджень, проведених молодими науковцями в таких тематичних напрямках: «Трансформація освітнього простору в історії та викликах сьогодення» (8 публікацій), «Професійна підготовка фахівців: традиції, інновації» (8 публікацій), «Цілі та цінності дошкільної освіти: досвід і стратегії» (8 публікацій) і «Розвиток особистості дитини дошкільного віку: ціннісні орієнтири» (21 публікація). Наукове керівництво аналітичними пошуками авторів опублікованих статей здійснювали науково-педагогічні працівники кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти нашої Академії, а також науковці Рівненського ДГУ, Запорізького НУ та МЕРУ імені академіка Степана Дем'янчука.

Розділ «Професійна підготовка фахівців: традиції, інновації» відкривається статтею «Теоретико-методичні аспекти проблеми забезпечення наступності в роботі закладу дошкільної освіти та початкової школи», яку підготувала магістрантка Оксана Баландюк під науковим керівництвом доцента Тетяни Фасолько. У статті зроблено висновок, що всі використовувані форми роботи з дошкільнятами та учнями початкових класів створюють сприятливий фон для розвитку згаданих категорій дітей за умови, що такі форми спрямовані на підготовку дітей до збільшених навантажень та створення сприятливих умов для безболісного переходу до навчання у Новій українській школі на засадах науково обґрунтованої та практично апробованої наступності навчання та виховання на різних вікових сходинках.

«Можливості MozaBook при впровадженні STEM-освіти» визначають аспірантка Запорізького національного університету Альона Гаращенко та її науковий керівник, доцент Олена Пшенична. Вони окреслюють роль STEM-освіти у формуванні науково-технічної складової знань учнів, підкреслюють необхідність впровадження інноваційних технологій у навчальний процес, а також стверджують, що міждисциплінарний підхід залишається ключовою характеристикою STEM-освіти, бо вона спонукає учасників освітнього процесу до використання науково-теоретичних, інженерно-технологічних і математичних знань для вирішення комплексних завдань. Саме в такому аспекті платформа MozaBook дозволяє проводити інтерактивні заняття з використанням 3D-моделей.

Решта статей розділу підготовлені нашими авторами – магістрантами, аспірантами Академії під науковим керівництвом членів кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти. Магістрантка Ольга Крамаренко (науковий керівник – професор Ірина Онищук) пропонує актуальне і тематично гостре дослідження «Взаємодія вихователів закладів дошкільної освіти з дітьми із родин учасників бойових дій та внутрішньо переміщених осіб засобами педагогічних

технологій». Дослідниця зосереджує увагу на психолого-педагогічних аспектах проблеми взаємодії вихователя закладу дошкільної освіти з дітьми військовослужбовців, що протистоять російській агресії, і громадян, що евакуювалися з окупованих територій. Авторка наголошує на необхідності спрямування виховної роботи з дітьми згаданих категорій на мінімізацію негативних наслідків травматичних подій через застосування педагогічних технологій, які активізують внутрішні захисні механізми дитини та пом'якшують стресовий вплив складних життєвих обставин.

«Теоретико-методичні засади розвитку культури педагогічного менеджменту працівників освіти» аналізує магістрантка Зоя Мартинюк (науковий керівник – професор Валентина Бенера). У статті стверджується, що феномен педагогічного менеджменту є складним і багатогранним явищем, тому безпосередньо впливає на освітній процес і охоплює сукупність цінностей, норм, переконань і практик, які формуються у середовищі освітніх установ і здійснюють вплив на взаємодію між усіма учасниками педагогічного процесу. Таке середовище має бути відкритим до інновацій, забезпечувати умови для ефективного функціонування закладу освіти.

Магістрантка Таміла Новожижня під науковим керівництвом доцента Вікторії Павелко аналізує «Роль педагогічних товариств кінця XIX – початку XX століть у становленні дошкільної освіти в Україні». Авторкою вивчено й охарактеризовано діяльність різноманітних педагогічних товариств, що діяли в тогочасній Україні. Наголошено, що саме такі товариства сприяли створенню дитячих садків, осередків, притулків, де здійснювався не лише догляд за дітьми, а й проводилася значна освітньо-виховна робота, використовувалися наявні всі можливості для реалізації організаційно-педагогічних заходів з охорони дитинства. Під цим же науковим керівництвом магістрантка Ольга Новосад підготувала наукове повідомлення «Виникнення першої української захоронки в Галичині». Оригінальність повідомлення полягає насамперед у тому, що авторка подає історичний матеріал про заснування першої української захоронки – дитячого садка – у Галичині. На тому факті, що до 1937 року на території Галичини вже функціонували 768 таких захоронко-дитсадків, в яких перебували та навчалися майже 30 тисяч дітей, вона робить висновок: вже напередодні Другої світової війни в Галичині формувалася професійна система дошкільного виховання, яка відігравала значну роль в соціально-культурному житті тодішнього українства. Ще одна магістрантка підготувала наукову розвідку під керівництвом доцента Вікторії Павелко: Марія Ревнюк висвітлює процеси «Становлення дошкільної освіти у західноєвропейських країнах». Авторка узагальнила відомості про виникнення закладів дошкільної освіти в різних країнах Західної Європи, визначила роль окремих історичних персоналій у створенні перших спеціалізованих закладів для виховання дітей дошкільного віку у Німеччині, Франції, Австрії, Угорщині.

Складну за можливостями висвітлення, але цікаву за змістовим наповненням тематику «Проблема ставлення та психологічної готовності до материнства у дослідженнях вітчизняних і зарубіжних науковців» розробляє магістрант Павло Процик (науковий керівник – доцент Тетяна Долга). У статті аналізуються різні підходи до вивчення психологічної готовності жінок до материнства, а також розглядаються ключові соціально-культурні, економічні та психологічні чинники впливу на формування позитивного чи негативного характеру ставлення жінки до стану та статусу матері. Характеризуючи психологічні аспекти материнства, автор наголошує на важливості емоційної готовності жінки стати матір'ю та вихователем своїх дітей, враховуючи вплив усіх можливих чинників.

«Вплив музики на емоційно-чуттєву сферу майбутніх вихователів» – тема статті, якою відкривається другий розділ «Професійна підготовка фахівців: традиції, інновації» та яку підготувала магістрантка Світлана Абрамян під науковим керівництвом доцента Маріанни Ярошук. Дослідниця приділяє увагу висвітленню ролі музики у розвитку емоційної стійкості, емпатії та творчого потенціалу педагогів. І підкреслює, що музичні практики, зокрема музикотерапія, стимулюють емоційний інтелект і креативність здобувачів музичних спеціальностей, бо саме музика сприяє розвитку емоційної саморегуляції та підвищує ефективність і вдосконалює навички взаємодії з дітьми. В загальному, інтеграція музичних елементів у дахову підготовку вихователів підвищує їх емоційну стійкість та професійну компетентність.

Магістрантка Юлія Братасюк під керівництвом доцента Вікторії Легін працювала над темою «Розвиток комунікативної компетентності майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти: теоретичний аспект», в результаті чого прийшла до висновку, що формування згаданої компетентності вихователя виступає одним із найважливіших і найскладніших завдань його фахової підготовки, бо саме розвиток і вдосконалення педагогом власних педагогічних здібностей стає підґрунтям і основним фактором забезпечення та підвищення його професійної майстерності. Тому вихователь повинен не лише поповнювати арсенал своїх знань, а й забезпечити позитивну динаміку зміцнення власного характеру в інтелектуальному та емоційному аспектах.

«Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до взаємодії з родинами учасників бойових дій та внутрішньо переміщених осіб як педагогічна проблема» – тема наукової розвідки магістрантки Наталії Зайло (науковий керівник – професор Ірина Онищук). У статті вказано, що поняття «взаємодія з родинами учасників бойових дій» означає систему потреб майбутніх вихователів у процесі професійної підготовки, ціннісне усвідомлення необхідності та сформованості такої якості відповідно до потреб і вимог майбутньої фахової діяльності та ціннісну орієнтацію на безперервний професійний розвиток. Під цим же науковим керівництвом магістрантка Неля Швед визначала «Суть та умови впровадження у практику особистісно орієнтованого підходу до освіти майбутніх фахівців». Авторка статті наголошує, що впровадження особистісно орієнтованого підходу вимагає осучаснення освітнього процесу в закладах вищої освіти, в тому числі і в тих, що здійснюють підготовку вихователів закладів дошкільної освіти. А це вимагає вирішення комплексу проблем, серед яких – актуалізація природного потенціалу сучасної молоді, створення сприятливих умов для самореалізації учасників освітнього процесу, для їх самовираження, самовизначення та розвитку базових особистих якостей та потенційних можливостей.

До проблем «Формування культури управлінської діяльності майбутніх учителів початкової школи» звертається магістрантка Зоя Мартинюк (науковий керівник – професор Валентина Бенера). Формування такої культури авторка вважає одним із ключових компонентів професійної підготовки вчителів початкових класів, а тому акцентує на важливості забезпечення взаємозв'язку між управлінськими навичками, педагогічною майстерністю та успішним здійсненням освітнього процесу. У статті подано рекомендації щодо вдосконалення підготовки педагогічних кадрів, наголошено на важливості розвитку критичного мислення, креативності та адаптивності, а також виокремлені основні компоненти управлінської культури: аналітичні здібності, лідерські якості, командна робота, емоційний інтелект. Отже, культура управлінської діяльності вчителя початкової школи має комплексний характер і включає професійні та особистісні компетенції.

Під науковим керівництвом доцента Тетяни Фасолько магістрантка Богдана Мельник досліджує тему «Підготовка майбутніх вихователів до реалізації індивідуального підходу у роботі з дітьми передшкільного віку». У зв'язку з тим, що в системі сучасної освіти всіх рівнів і напрямків індивідуальний підхід набуває широкого застосування як особливо ефективний інструмент навчально-виховної роботи, виникла необхідність постійного вдосконалення програм підготовки педагогів з орієнтацією на пріоритет вивчення індивідуальних якостей об'єктів освітнього впливу. Зокрема, в наявних навчальних програмах необхідно акцентувати вивчення питань психолого-педагогічної діагностики та збільшити обсяги практичної підготовки.

Процес «Апробації педагогічних умов формування лідерських якостей у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти» під науковим керівництвом доцента Оксани Швець характеризує магістрантка Тетяна Савчук. Серед таких умов авторка статті називає створення виховного простору у закладах вищої освіти, який забезпечить сприятливі умови для розвитку лідерських якостей майбутніх педагогів, зокрема через організацію постійного тренінгу «Вихователь-лідер майбутнього», створення відповідного освітнього хабу. Під цим же науковим керівництвом магістрантка Лілія Сич розробляє «Критерії, показники та рівні підготовки майбутніх вихователів і вчителів початкової школи до застосування методу проєктів». Авторка насамперед звертає увагу на важливість професійної підготовки педагогічних фахівців у напрямку формування в них готовності до використання проєктів у майбутній фаховій діяльності. У статті вказано, що високий рівень такої готовності визначається насамперед позитивним ставленням майбутніх педагогів до проєктної технології та бажанням використовувати її в професійній діяльності.

Автори третього розділу «Цілі та цінності дошкільної освіти: досвід і стратегії» розпочинають висвітлення даної проблематики темою «Організаційна діяльність вихователя з формування дослідницьких умінь старших дошкільників у процесі проведення спостережень», яку під науковим керівництвом доцента Тетяни Фасолько підготувала магістрантка Світлана Босюк. Авторка аналізує психолого-педагогічні засади, вимоги і дидактичні принципи організації спостережень. Наголошено, що процес спостереження розкриває перед дошкільниками особливості навколишнього світу, спонукає до його пізнання, формує первинні навички взаємодії із довкіллям. Доцент Тетяна Фасолько також керувала аналітичними пошуками магістрантки Марії Бруяки, яка висвітлювала «Концептуально-методичні основи вивчення проявів агресивності у професійній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти». Аналізуючи прояви агресивної поведінки дітей дошкільного віку, авторка виокремлює групи чинників такого явища: зовнішні (мікросередовище, навколишнє середовище, сімейне виховання) та внутрішні (вікові та індивідуально-психологічні властивості особистості дитини дошкільного віку).

«ПЕДАГОГІЧНІ СТУДІЇ»: СТАРТ НАУКОВОГО ЗБІРНИКА

В цьому розділі опублікована стаття магістрантки Рівненського державного гуманітарного університету Діани Демчук «Формування граматичної компетентності старших дошкільників: методичні та лінгводидактичні стратегії» (науковий керівник – доцент Наталія Маліновська). Авторка характеризує основні методи та підходи до формування граматичних навичок у дітей, особливу увагу приділяє інноваційним педагогічним підходам і цифровим технологіям, надає рекомендації щодо повноцінного методичного забезпечення процесу формування граматичної компетентності в контексті забезпечення належного рівня мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку.

Наша магістрантка Ірина Кантицька під науковим керівництвом доцента Любові Кравець висвітлює «Деякі аспекти національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку». У статті наголошується, що таке виховання виступає важливим аспектом формування особистості, де важливу роль відіграє емоційно насичений і змістовно обґрунтований народознавчий матеріал, який має ефективний вплив на внутрішній світ дитини, бо сприяє розвитку почуття національної гідності, пробудженню інтересу до національної культури і прищепленню любові та поваги до українських державних і народних символів, звичаїв і традицій.

Актуальну проблематику «Інноваційні форми методичної роботи з педагогами у закладі дошкільної освіти» досліджує магістрантка Ірина Мукоїда (науковий керівник – доцент Наталія Приймас). У статті окреслено вимоги до організації методичної роботи з молодими педагогами у сучасному закладі дошкільної освіти, акцентовано на необхідності оптимального підходу до вибору змісту, форм і методів організаційно-методичного забезпечення навчально-дидактичної діяльності суб'єктів освітнього процесу з метою поглиблення теоретичних знань і вдосконалення практичних навичок молодих педагогів, а також у напрямку досягнення успіху в їх фаховій самореалізації.

Магістрантка Наталія Романюк під науковим керівництвом доцента Оксани Швець аналізує «Актуальні проблеми дистанційного навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладі дошкільної освіти». Авторка вважає, що дистанційне навчання значною мірою загострює ситуацію з перебуванням (навчанням і вихованням) дітей з особливими потребами у закладі дошкільної освіти, бо формує виклики, спричинені соціальною ізоляцією такої категорії дошкільників і похідним від неї психологічним дискомфортом, а також потребою у супроводі їх діяльності дорослими і цілком дїездатними особами.

«Сучасний стан дошкільної освіти в Україні» зацікавив магістрантку Юлію Токарчук та її наукового керівника, доцента Людмилу Врочинську. На основі відповідних джерел вони визначили актуальні виклики та проблеми національної системи дошкільної освіти: відсутність рівного доступу дітей до закладів дошкільної освіти (включно з дітьми з особливими потребами та з дітьми, які належать до сімей соціально вразливих груп); недостатня мотивація педагогічних працівників і застарілі підходи до їх підготовки і професійного розвитку; потреба в оновленні змісту професійної освіти відповідно до основних принципів освітньої реформи; неефективні підходи до створення безпечного освітнього середовища; недостатнє усвідомлення суспільством важливості дошкільної освіти; відсутність комплексної системи моніторингу дошкільної освітньої галузі.

Тему «Виховання ціннісного самоставлення як предмету педагогічного дослідження» розробляє магістрантка Зоряна Федак (науковий керівник – професор Ірина Онишук). У статті розкрито ключові психолого-педагогічні аспекти процесу формування «Я-концепції», з'ясовано значення формування ціннісного самоставлення дітей дошкільного віку і на основі аналізу наукових джерел уточнено зміст, сутність, структуру і показники досліджуваного феномену, а також зазначено, що формування ціннісного самоставлення особистості в дошкільному віці є невід'ємною складовою процесу входження дитини у соціальний простір.

В заключному розділі «Педагогічних студій» досліджується проблема «Розвиток особистості дитини дошкільного віку: ціннісні орієнтири». Цей розділ починається статтею «Фактори, що впливають на фізіологічну та психологічну готовність дітей передшкільного віку до навчання у школі», яку під науковим керівництвом доцента Наталії Приймас підготувала магістрантка Вікторія Андрусик. Авторка статті наголошує: щоб досягти успіху у взаємодії з батьками з питань формування готовності їх дітей до навчання у школі, необхідно задіяти систему педагогічного спілкування, яка базується на виявленні інтересу до активного особистісного спілкування з батьками учнів, залученні батьків до спільної діяльності з дітьми і педагогічним колективом освітньої установи, сприянні участі батьків у прогнозуванні перспектив розвитку і вдосконалення умов навчання та виховання дітей.

Магістрантка Анжеліка Бабиц звертається «До питання застосування дитячої періодики у комунікативно-мовленнєвій діяльності дітей дошкільного віку». Наукове керівництво її авторськими пошуками здійснювала професор Валентина Бенера. У статті акцентовано на змістовій складовій періодичних видань для дітей («Малятко», «Пізнайко», «Колобочок») у контексті їх навантаження мовленнєвим і

пізнавальним матеріалом, а також рекомендовано активно застосовувати засоби дитячої періодики у роботі вихователя для формування комунікативної компетентності дітей старшого дошкільного віку з урахуванням їх індивідуальних і вікових особливостей. Під цим же науковим керівництвом працювали й інші магістрантки. Зокрема, Каріна Мороз розглядає «Особистісно-орієнтований підхід до реалізації завдань розвитку екологічної культури дітей старшого дошкільного віку». Вона звертає увагу на основні теоретико-методичні засади розвитку екологічної культури на лінії дошкільного дитинства у фаховій науковій літературі та наголошує, що ефективність впровадження програми «Впевнений старт» визначається за показниками досягнень дитини в аспекті формування її природничо-екологічної компетентності. Її колега Юлія Скакальська характеризувала «Психолого-педагогічні засади розвитку словесно-логічного мислення у дітей передшкільного віку», який вона розглядає в контексті їх пізнавальної діяльності як результату навчання, спрямованого на вдосконалення способу мислення, розширення кола мислительних завдань. Авторка приходить до висновку, що основною умовою розвитку словесно-логічного мислення дітей є цілеспрямоване навчання.

«Вплив освітньо-ігрового середовища на пізнавальний розвиток дитини старшого дошкільного віку» – тема статті, яку під науковим керівництвом доцента Тетяни Фасолько підготувала магістрантка Алла Гузікевич. У статті висвітлюються теоретико-методичні аспекти використання освітньо-ігрового середовища у процесі формування пізнавальних інтересів дітей старшого дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти; визначені зміст, умови та шляхи створення розвивального освітньо-ігрового середовища і використання його як ефективного засобу формування пізнавальних інтересів дітей. Авторка приходить до висновку, що пізнавальну діяльність як умову успішного навчання визначають два основні чинники: природна дитяча допитливість і стимульовальна діяльність педагога.

Магістрантка Галина Жук працювала над проблемою «Готовність дітей старшого дошкільного віку до навчання в школі: теоретичний аспект» (науковий керівник – доцент Вікторія Легін), де стверджує, що готовність дітей дошкільного віку до навчання у школі характеризується наявністю в дитини потреби у знаннях і відповідних умінь, готовності та прагненні до їх засвоєння, застосування та вдосконалення, а також пізнавальною активністю дитини, становленням якісних психічних новоутворень. Підкреслено, що конкретною проблемою виступає необхідність визначення і, відповідно, створення педагогічних умов для формування мотиваційної готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання в школі. Під керівництвом доцента Вікторії Легін працювали й інші магістрантки. Іванна Челик характеризувала «Український фольклор як засіб морального виховання дітей дошкільного віку», де наголошувала на потенціалі фольклору в процесі пробудження позитивного ставлення до світу, зафіксованому в лаконічній формі казок, пісень, приказок, які здійснюють активний вплив на формування дітей дошкільного віку.

«До проблеми формування основ фінансової грамотності дітей дошкільного віку» звертається магістрантка Марія Казьмір. Її авторсько-аналітичний пошук спрямовувала професор Ірина Онишук. У статті означено феномен фінансової грамотності та особливості його формування у дітей дошкільного віку в процесі соціалізації; уточнено зміст категорії «фінансова грамотність», визначено шляхи, показники і критерії її засвоєння дітьми дошкільного віку. У висновку зазначено: фінансово-економічне виховання дітей дошкільного віку є важливою складовою їх економічної освіти і соціалізації, бо формує певний обсяг знань дітей при їх ознайомленні із соціальним довкіллям.

Магістрантка Катерина Кравчук та її науковий керівник, доцент Любов Кравець зацікавилися процесом «Формування у дітей старшого дошкільного віку готовності до навчання в школі». Вони розглядали його у контексті сучасних освітніх змін. У статті акцентовано на тому, що реформування системи освіти спрямоване на забезпечення всебічного розвитку особистості, на підготовку дитини до повноцінного й активного життя в суспільстві з одночасним збереженням самоцінності дошкільного дитинства. Зазначено, що реалізація концепції Нової української школи забезпечує перехід від знаннєвого підходу до компетентнісного, дає зміну форм навчальної діяльності, осучаснює зміст освіти та посилює акценти на формуванні життєво необхідних навичок особистості.

Доцент Любов Кравець здійснювала наукове керівництво авторськими пошуками й інших молодих авторів. Ірина Шевчук описувала процес «Використання мультиплікаційних фільмів у соціально-громадянському вихованні дітей старшого дошкільного віку», після чого прийшла до висновку, що безпосередній контакт дітей із електронними засобами масової інформації підтверджує ефективний вплив інформаційно-екранної культури на навчання та виховання дошкільників. Ірина Шовак працювала над темою «Специфіка, форми та засоби забезпечення соціально-економічної грамотності дітей дошкільного віку», де наголошує на ефективності застосування таких форм роботи як заняття, дидактичні ігри, екскурсії, тематичні свята і розваги, мовні та логічні завдання, тематичні зустрічі з працівниками соціально-

економічної сфери. «Дефініційний аналіз поняття «соціально-лідерський потенціал дитини дошкільного віку»» здійснює Марія Щепанська, яка основними складовими даного поняття вважає природні задатки й можливості, отримані дитиною від народження та набуті нею в процесі життєдіяльності.

«Роль сім'ї у розвитку особистості дитини дошкільного віку» характеризує магістрантка Маргарита Кухарук. Під науковим керівництвом доцента Людмили Врочинської вона приходить до висновку, що сім'я, виконуючи матеріально-економічну, житлово-побутову, репродуктивну, виховну, комунікативну і рекреативну функції, здійснює особливо ефективний вплив на емоційний, соціальний розвиток і на особистісне становлення дошкільника, бо саме вона виступає природним середовищем первинної соціалізації дитини, джерелом її матеріальної та емоційної підтримки, а також засобом збереження та передачі культурних цінностей від старшого покоління до молодшого. Під цим же науковим керівництвом магістрантка Наталія Лясківська характеризує «Інтерактивні ігри як засіб формування інтелектуальної готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання в Новій українській школі». У статті досліджено сутність інтелектуальної готовності дитини до школи, розкрито особливості та переваги інтерактивних ігор як засобу формування інтелектуальної готовності дітей дошкільного віку до навчання в НУШ.

Пошуковий інтерес магістрантки Вікторії Ляшик спрямований «До проблеми формування соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку»: спільно зі своїм науковим керівником, професором Іриною Онишук вона звертається до однієї із важливих проблем сучасного дошкільня – соціалізації та формування соціально-комунікативної компетенції зростаючої особистості. Авторка здійснила аналіз психолого-педагогічної літератури з даної проблематики, означила особливості взаємодії вихователів ЗДО і батьків дошкільнят щодо забезпечення умов для надбання дітьми досвіду соціальної взаємодії з іншими людьми.

Здобувачка вищої освіти педагогічного факультету Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука Ірина Пішук досліджує «Збагачення змісту сюжетно-рольової гри як засобу розвитку мовлення дітей дошкільного віку» (науковий керівник – доцент Валентина Борова). У статті здійснено аналіз досліджень особливостей розвитку мовлення дітей п'ятого року життя, охарактеризовано методи збагачення сюжетно-рольової гри дошкільників, визначено її вплив на розвиток мовлення дітей, а також підкреслено, що для того, щоб сюжетно-рольова гра виступала засобом розвитку дитини, необхідне попереднє ознайомлення дітей з дійсністю, що має відношення до даної гри.

Під науковим керівництвом доцента Оксани Доманюк магістрантка Світлана Романюк визначає «Вплив сім'ї на емоційну сферу особистості дитини передшкільного віку». Авторка виокремлює кілька «сімейних» чинників, які впливають на розвиток емоційної сфери дитини: статус сім'ї (повна чи неповна), наявність брата чи сестри, емоційна атмосфера сім'ї, спілкування із старшими членами сім'ї, інтенсивність спілкування з дотичними до сім'ї людьми, соціально-економічні фактори (освіта батьків, рівень матеріального добробуту сім'ї). Має місце застереження: при увазі до формування вольових та інтелектуальних якостей дитини не можна ігнорувати розвитку її емоційної сфери. Під цим же науковим керівництвом готували статті й інші магістрантки. Так, Вікторія Толочик висвітлює «Деякі аспекти сенсорно-пізнавального розвитку дітей в умовах закладу дошкільної освіти». Авторка обґрунтовує важливість такого розвитку, бо він охоплює найважливіші сенсорні системи дитини (зір, слух, нюх, смак, дотик), якими забезпечується отримання та синтезування інформації із зовнішнього середовища. Таким чином, через інтеграцію різноманітних сенсорних досвідів, мовленнєвого розвитку, ігрової діяльності, творчих занять і активної участі сім'ї можна ефективно сприяти всебічному розвитку дитини. Марія Феленчук пропонує статтю «Ранній вік – фундаментальний етап розвитку особистості», в якій у якій обґрунтовує значення вікового періоду раннього дитинства, подає вимоги до навчання і виховання дітей раннього віку як сенситивного періоду у формуванні особистості дитини через набуття нею першого соціального досвіду у контексті розвитку емоцій і почуттів.

Актуальну для сьогодення проблематику «Теоретичні аспекти впливу гаджетів на психічний розвиток дітей старшого дошкільного віку» вирішує магістрант Андрій Шалапа (науковий керівник – кандидат психологічних наук Юлія Тимош). Він здійснює аналіз сучасних досліджень впливу електронних пристроїв на психіку дітей. У статті висвітлюються як позитивні, так і негативні аспекти використання гаджетів, особливості їх впливу на когнітивні, емоційні та соціальні компоненти розвитку дитини. Автор висвітлює актуальні підходи до використання гаджетів у навчально-виховній роботі в контексті підвищення ефективності розвитку дітей без порушення їх психічної рівноваги.

Збірник наукових праць здобувачів вищої освіти (бакалаврів, магістрів, докторів філософії та їх наукових керівників) «Педагогічні студії» стане вагомим доповненням фонду бібліотеки нашого навчального закладу в розділі наукових публікацій та видань авторства науковців, аспірантів і магістрантів Академії та педагогічних працівників і студентів Фахового коледжу.

VERBA MAGISTRI – ВИПУСК СЬОМИЙ

Василь КУЧЕР, завідувач кафедри іноземних мов і методик їх навчання

Побачив світ сьомий випуск студентського наукового часопису «Verba magistri», підготовленого до публікації науковцями кафедри іноземних мов гуманітарно-технологічного факультету Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка. Над випуском працювала редакційна колегія у складі кандидата філологічних наук Юрія Завадського (головний редактор), доктора філологічних наук, професора Дениса Чика (заступник головного редактора), кандидатів філологічних наук, доцентів Василя Кучера, Наталії Януса та Ориси Марунко, кандидата педагогічних наук, доцента Надії Яценюк, асистента кафедри іноземних мов і методики їх навчання Ольги Собчук (технічний редактор), вчительки вищої категорії Волинського ліцею імені Нестора Літописця Ольги Скакальської та кандидата філологічних наук, доцента, викладача мовної школи «StartDeutsch Shulle» (м. Київ) Ольги Чик. Випуск рекомендований до друку вченою радою гуманітарно-технологічного факультету Академії. Тематика статей молодих науковців – магістрантів спеціальностей «Англійська мова та зарубіжна література» і «Німецька мова та зарубіжна література» – спрямована на три проблемні напрями: загальні теоретичні та навчально-методичні питання вивчення іноземних мов, особливості змісту та методики вивчення англійської мови, а також специфіка та особливості вивчення німецької мови в національних закладах загальної середньої освіти.

Висвітлення загальнотеоретичних і навчально-методичних проблем вивчення іноземної мови в закладах освіти розпочинається статтею Наталії Барановської (спеціальність «Англійська мова та зарубіжна література») «Переваги та недоліки використання комп'ютерних технологій на уроках іноземної мови у закладах загальної середньої освіти». У підсумку статті стверджується, що використання комп'ютерних технологій у практиці викладання іноземної мови дозволяє зробити процес навчання цікавим, захоплюючим і продуктивним, сприяє стійкому підвищенню мотивації до навчання іноземної мови та, безсумнівно, має більше переваг, ніж недоліків. До основних переваг авторка називає особистісно-орієнтований підхід у навчанні, що забезпечує індивідуалізацію та диференціацію з урахуванням особливостей учнів, їхнього рівня навченості та схильностей. Основним недоліком вважається зловживання комп'ютерними технологіями.

«Ціннісний потенціал лінгвокраїнознавства в підготовці сучасного вчителя» визначає Іванна Вітер (спеціальність «Англійська мова та зарубіжна література»). Підкреслено, що оволодіння всіма компонентами лінгвокраїнознавчої компетенції з самого початку навчання в закладі вищої освіти є важливим етапом у підготовці вчителів іноземної мови, що сприяє не лише поглибленню розумінню мови, а також стає основою підвищення пізнавальної активності студентів, формування позитивної мотивації та стимулу до самостійної роботи, надає змогу порівнювати національну культуру з іншомовними, і в загальному – сприяє духовному збагаченню учасників навчального процесу.

Вікторія Власюк (спеціальність «Англійська мова та зарубіжна література») аналізує «Сучасні теоретичні аспекти формування іншомовної комунікативної компетентності учнів закладів загальної середньої освіти». Таку компетентність авторка подає як сукупність знань про систему мови та її одиниці, про способи формування думок мовою, що вивчається, про національно-культурні особливості носіїв даної мови, а також як здатність людини здійснювати спілкування у різних видах мовленнєвої діяльності. Основними компонентами комунікативної компетентності виступають лінгвістична, соціолінгвістична, соціокультурна, соціальна, дискурсивна та стратегічна її складові.

«Формування фонетичної компетентності як проблема методики навчання іноземних мов» – тема статті магістрантки Лілії Лівар (спеціальність «Англійська мова та зарубіжна література»). Стаття завершується висновком, що оволодіння фонетикою не є самоціллю, а така компетенція лише «обслуговує» мовленнєві компетенції в говорінні, аудіюванні та читанні вголос. Тому вдосконалення мови вимагає тісного зв'язку з формуванням інших мовних компетенцій – лексичної і граматичної – після чого інтегрується в іномовну комунікативну діяльність. Тільки таким чином, переконує авторка, можна забезпечити умови формування фонетичних навичок, тотожні й адекватні умовам їх функціонування у спілкуванні.

Процес «Використання засобів візуалізації під час викладання іноземної мови при феномені кліпового мислення» характеризує Олександр Мартинюк (спеціальність «Англійська мова та зарубіжна література»). Автор називає основні переваги сучасних онлайн-інструментів візуалізації, які використовуються на уроках іноземної

мови: інтерактивність (створення різноманітних вправ для активізації інтересу та навчальної діяльності учнів), доступність (змога використовувати стандартні версії інструментарію для досягнення мети навчального заняття), мотивація учнів (застосування поряд із стандартними інноваційних форм і методів навчальної роботи). Сучасні засоби візуалізації навчання іноземної мови покращують розуміння матеріалу, бо надають змогу вивчати теми у форматі невеликих, але інформативно рівних і змістовно яскравих їх частин.

Магістрантку Світлану Панасюк (спеціальність «Англійська мова та зарубіжна література») зацікавила «Методика використання текстів із країнознавчим компонентом у формуванні культури спілкування студентів». Авторка висвітлює особливості розвитку навичок спілкування

студентів іноземною мовою за допомогою текстів країнознавчого змісту і підкреслює, що комунікація виступає інструментом організації процесу оволодіння різними вміннями іншомовного спілкування, зокрема, комунікативною компетентністю. Надається рекомендація практичного характеру: чим більше студенти читатимуть країнознавчі іншомовні тексти на заняттях з іноземної мови, тим ефективніше у них формуватиметься культура спілкування з носіями інших мов.

«Роль мотивації при вивченні іноземної мови» визначає магістрант спеціальності «Німецька мова і зарубіжна література» Василь Петровський. Автор статті переконаний: для того, щоб краще зрозуміти вплив інтерактивних методів на навчальний процес, необхідно розглядати поняття мотивації та застосовувати мотивацію з урахуванням

способів її підвищення та причин її зниження. Лише при такому підході до навчання іноземних мов зростає інтерес учнів до вивчення предмету, покращиться їх успішність та якість засвоєння мовного матеріалу, навіть до практичного використання іноземної мови. Необхідно враховувати, що інтерактивні методи навчання є основним компонентом інформаційного освітнього середовища, яке при застосуванні освітнього компонента дозволяє ефективно організувати навчально-пізнавальну діяльність учнів.

Магістрантка Тетяна Смицька пропонує тему «Поняття «соціокультурна компетентність» у дослідженнях науковців», розкривати яку розпочинає з тези-твердження: соціокультурна компетентність, разом із мовною, мовленнєвою, комунікативною компетентностями, визнається обов'язковою для досягнення належних результатів у вивченні іноземної мови, а сутність самого поняття «соціокультурна компетентність» розглядається у контексті оновлення змісту і технологій вивчення іноземної мови на уроках у закладах загальної середньої освіти. Особливість методики вивчення іноземної мови: успіху неможливо досягти без ознайомлення з культурою народу – носія цієї мови. Навчання мови – тільки через культуру!

«Медіаграмотність як освітня категорія» привернула увагу магістранта спеціальності «Англійська мова і зарубіжна література» Максима Соколовського. Автор статті підкреслює, що ключовим завданням сучасної медіаосвіти є формування методів і форм захисту студентської та учнівської молоді від маніпулятивного впливу медіа, розробка технологій орієнтації в інформаційних потоках глобалізованого суспільства, розвиток критичного мислення та вміння повноцінно сприймати, аналізувати й оцінювати медіа тексти. Довгострокова стратегія розвитку самоосвіти у закладах вищої освіти повинна спрямовуватися на підвищення рівня медіа грамотності та громадянської відповідальності в молодіжному середовищі.

Специфіка та особливості змісту і методики вивчення англійської мови в закладах загальної середньої освіти – основна тематична спрямованість статей магістрантів спеціальності «Англійська мова та зарубіжна література». Розпочинається цей напрям статтею Ангеліни Вишневської «Зміст навчання при формуванні профорієнтаційного спрямування на уроках англійської мови в учнів старшої школи». Авторка приходить до висновку, що для навчання учнів старшої школи міжкультурного спілкування профорієнтаційного спрямування слід представити в навчальних матеріалах ті фонові завдання та стандарти комунікативної поведінки, оволодіння якими допоможе учням старшої школи здійснювати спілкування з носіями культури і мови в типових комунікативних ситуаціях освітньої сфери та сфери професійної орієнтації.

Особливості процесу «Подолання труднощів при формуванні читацької компетенції учнів початкової школи закладу загальної середньої освіти на уроках англійської мови» аналізує магістрантка Зоряна Воронко. Вона визначає основні труднощі, з якими зустрічаються учні початкової школи у ході оволодіння технікою читання англійських текстів і які виникають через низку причин і обставин. Серед таких причин і обставин – розлади психічних процесів читання; труднощі, зумовлені специфікою англійської графіки, а

також обставини дидактико-методичного характеру. Важливо, що у статті висвітлені вимоги до графічної наочності, які сприяють подоланню труднощів при формуванні читацької компетентності в учнів початкової школи.

Особливу увагу привертає стаття магістрантки Марії Демидюк «Нестандартні форми і методи проведення уроків англійської мови у закладах фахової передвищої освіти». У статті наголошується, що нестандартні уроки англійської мови стають дедалі популярнішими в закладах освіти різних рівнів з причини їх здатності підвищувати інтерес учнів до навчання та можливості розвивати їх комунікативні компетенції. Учасники освітнього процесу навчаються слухати і чути один одного, розвивають власні навички активного слухання та співпраці, виявляють ініціативність, самостійність і вміння працювати в команді. Крім цього, проведення таких занять у закладах фахової перед вищої освіти стимулює розвиток логічного мислення студентів, сприяє підвищенню їх впевненості у власних силах і покращує комунікативні навички.

«Підбір текстового матеріалу для навчання аудіювання на уроках англійської мови в початковій школі закладів загальної середньої освіти» – тема статті-дослідження магістрантки Антоніни Зінковської, яка визначає критерії такого підбору: уникати труднощів, пов'язаних із мовною формою повідомлення; в підборі текстів для аудіювання рухатися від цікавих (тексти, що відповідають віковим вимогам учнів) до змістовних (тексти, що містять нову і корисну для учнів інформацію). В загальному, вимоги до підбору текстів для аудіювання поділяються на методичні (вимоги до мовного матеріалу і до його смислового змісту), дидактичні (світоглядно-духовна цінність змістового матеріалу) та психологічні (врахування вікових та індивідуальних особливостей, життєвого досвіду учасників освітнього процесу).

Конкретну методичну тематику «Види вправ для формування іншомовної комунікативної компетентності учнів старшої школи закладів загальної середньої освіти під час логічного мовлення на уроках англійської мови» висвітлює Вікторія Ляшик. Вона визначає вправи як дії, що виконуються з навчальною метою, і як психофізіологічну діяльність, спрямовану на участь в обміні інформацією, і як засіб взаємодії між вчителем і учнем. З таких позицій, система вправ виступає сукупністю типів і видів вправ, що виконуються в необхідній кількості та послідовності, що забезпечують належну якість і достатній рівень засвоєння навчального матеріалу. Авторка називає рецептивні, репродуктивні, продуктивні та комунікативні вправи, що ефективно сприяють формуванню іншомовної комунікативної компетентності.

Магістрантка Марія Обух характеризує «Традиційні підходи до розвитку англійської лексичної компетентності на основі фразеологічних одиниць» і наголошує, що фразеологічні одиниці займають особливе місце у словниковому складі англійської мови. Важливість знання фразеологізмів переоцінити неможливо: таким знанням визначається рівень володіння англійською мовою. Тому важливо розуміти роль і місце фразеологізмів у словниковому складі англійської мови, для чого потрібно визначити принципи, підходи і методи їх вивчення на уроках у закладах загальної середньої освіти. Вивчення фразеологізмів допомагає визначати тенденції в розвитку словотворчих систем різних мов, а це вимагає застосування нових методик у сфері лінгводидактики.

«Особливості сприйняття інформації із фахових електронних англійських текстів при формуванні читацької компетентності здобувачів вищої освіти» висвітлює магістрант Антон Присліпський, який на основі аналізу відповідних літературних джерел визначає три фази такого сприйняття: мотиваційно-спонукальну, на якій реалізується інтелектуально-пізнавальний мотив до вирішення проблемного завдання засобами інтернет-ресурсів; аналітико-синтетичну, де відбувається планування, програмування та організація змістового плану мовленнєвої діяльності; виконавчу, на якій здійснюються розумові операції з переробки інформації на основі аналізу й синтезу фахових матеріалів із ресурсів мережі Інтернет. Знання та дотримання об'єктивних і суб'єктивних факторів впливу на читацьку компетентність допомагають досягти високого рівня сприйняття інформації з електронного носія.

Анастасія Романюк зосередила свою увагу на проблемі «Методика формування англійської лексичної компетенції учнів закладів загальної середньої освіти засобами театральної діяльності». Вона підкреслює, що одним із основних підходів до збагачення словникового запасу учнів виступає інтеграція англійських театральних заходів у навчальний процес, бо такі театральні практики, як рольові ігри, драматизація та драматичні історії, захоплюють учнів до активної участі в навчальному процесі, а це, в свою чергу, дозволяє їм асоціювати нові (іншомовні) слова з емоціями та діями, що приєднує довготривалі фіксації лексичних одиниць в їх пам'яті. Застосування такого підходу відповідає європейським тенденціям у вивченні іноземних мов, які наголошують на креативності, соціальній взаємодії та навчанні через гру.

(Закінчення на стор.11)

UniVersum: ВИПУСК ЧЕТВЕРТИЙ

Наталія ЯЦЮК, викладач Фахового коледжу

За рішенням педагогічної ради Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка у Видавничому центрі нашого навчального закладу побачив світ четвертий випуск студентського наукового збірника «UniVersum», в якому опубліковані тези доповідей, виголошені на традиційній науково-практичній конференції «UniVersum: крок у майбутнє». Загальну редакцію Збірника здійснив кандидат філологічних наук, доцент Роман Дубровський; відповідальна за Випуск – голова циклової комісії гуманітарних дисциплін Ольга Бончик. Видання містить статті проблемно-тематичних напрямків «Психолого-педагогічні та методичні аспекти формування особистості» та «Актуальні проблеми фізичного й естетичного розвитку дітей».

Розділ «Психолого-педагогічні та методичні аспекти формування особистості» відкривається статтею магістрантки Ярослави Воронко «Формування хронологічної компетентності учнів під час вивчення в школі історії розвитку української мови та літератури кінця XVIII – першої половини XIX століття» (науковий керівник – доцент Олена Мороз). У статті наголошується, що такий підхід дозволяє розвивати учнівську самостійність, стимулює інтерес до вивчення історії та формує готовність до постійного навчання й адаптації до змін у світі, активізує прагнення до поглиблення знань та розвиток особистості учня як члена сучасного суспільства.

Четвертокурсниця спеціальності «Музичне мистецтво» Вікторія Грицюк під науковим керівництвом Валентини Шпак висвітлює тему «Емоційна саморегуляція вчителя як інструмент педагогічної взаємодії». Студентка стверджує, що професія вчителя є стресогенною, напруженою у психологічному плані, а це вимагає регуляції власної емоційної сфери. Саме задля такої емоційної саморегуляції педагог може використовувати засоби внутрішньої техніки: звернення до власного почуття обов'язку, самонавіювання, розрядка в діяльності, емоційне налаштування на урок, причому залежно від власних потреб, а також користуватися всіма засобами чи надавати перевагу окремим.

«Методологія використання Lego Activites на заняттях англійської мови» – тема статті майбутнього фахівця дошкільного виховання Ірини Кравчук (науковий керівник – Ольга Бончик). Авторка переконана, що впровадження Lego Activites у процес вивчення англійської мови позитивно впливає на розвиток комунікативних і когнітивних навичок учнів, підвищує їх мотивацію, сприяє ефективнішому

засвоєнню навчального матеріалу. Інтеграція в освітній процес Lego Activites стає дієвим інструментом покращення якості вивчення англійської мови.

Третьокурсниця спеціальності «Дошкільна освіта» Вікторія Боцюк (науковий керівник – Людмила Мишаківська) аналізує «Розвиток емоцій дітей дошкільного віку». Авторка статті виходить із того, що емоції дитини виступають своєрідним містком між її внутрішнім світом і зовнішнім людським оточенням, а це вимагає зусиль щодо розвитку емоційно-вольової сфери дітей і формування відповідних умов для такого процесу. У виховному процесі необхідно враховувати, що емоції відіграють надзвичайно важливу роль у житті кожної дитини, оскільки допомагають їй сприймати дійсність і реагувати на конкретні дії та обставини.

Студентка четвертого курсу спеціальності «Дошкільна освіта» Ангеліна Зарицька під науковим керівництвом викладача Олени Каняєвої підготувала тему «Дидактичні ігри, спрямовані на формування елементарних математичних уявлень», де підкреслює, що традиційна дидактична гра по своїй педагогічній ефективності не уступає сучасним інноваційним методам навчання, бо вона залишилася своєрідним порталом, що підсилює пізнавальний інтерес дітей, прискорює їх інтелектуальний розвиток і допомагає адаптуватися до умов і соціальних потреб нашого суспільства.

«Сім'я як соціальний інститут у формуванні особистості дитини» – тема статті четвертокурсниці спеціальності «Дошкільна освіта» Ірини Притули (науковий керівник – Ольга Цимбалюк). Авторка приходить до висновку, що важливість сім'ї у соціалізації дитини та у формуванні її як особистості зумовлюється низкою факторів: сім'я безумовно виступає основним трансформатором духовно-культурних норм і цінностей; у сім'ї дитина навчається осмислювати та освоювати спільні норми, цінності та традиції, що дозволяє їй виробляти навички орієнтування у різних життєвих ситуаціях.

Майбутній вчитель музичного мистецтва Неля Цюнь під науковим керівництвом доцента Тетяни Новак характеризує «Синдром гіперактивності дитини» як психолого-педагогічну проблему». Згаданий синдром визначається як стан дити-

ни, при якому рівень її активності та збудливості перевищує норму та проявляється в дефіциті активної уваги, руховому розгальмуванні та імпульсивності. Названі ключові напрямки психологічної підтримки молодших школярів із синдромом дефіциту уваги та гіперактивності: психологічна діагностика та корекційно-розвивальна робота з дітьми, взаємодія з батьками, педагогами і дитячим колективом в контексті колекційної, просвітницької та консультативної діяльності.

Розділ «Актуальні проблеми фізичного й естетичного виховання дітей» відкриває стаття четвертокурсниці спеціальності «Музичне мистецтво» Ганни Гоц «Національно-патріотичне виховання школярів у позакласній музично-виховній діяльності» (науковий керівник – Олена Новик). У роботі наголошено, що в сучасних надскладних соціально-історичних умовах, означених російською агресією проти України, на вчителя музичного мистецтва покладається особлива відповідальність за національно-патріотичне виховання молодого покоління, бо саме засобами музики, впливаючи як на інтелектуальну, так і на емоційну сфери особистості, можна ефективно формувати національну самосвідомість.

Майбутній вчитель фізичного виховання Ірина Миколайчук під науковим керівництвом викладача Катерини Єрусалимець висвітлює процес «Організації самостійної навчальної діяльності учнів на уроках фізичної культури», кінцевою метою якого визначено сформованість потреби систематичних занять фізичною культурою і спортом. Авторка статті надає конкретну рекомендацію щодо організації самостійних занять із фізичної культури: для рівномірного пропорційного розвитку рухових якостей необхідно 35% зусиль спрямовувати на розвиток витривалості, 35% – на розвиток швидкісно-силових якостей і 30% – на розвиток сили.

Студентка спеціальності «Музична освіта» Дарина Матвійчук характеризує «Використання елементарних музичних інструментів у процесі музичного виховання молодших школярів» (науковий керівник – Людмила Яловська). У статті аргументується, що використання таких інструментів є актуальним і перспективним методом розвитку творчих та інтелектуальних здібностей учнів початкових класів, сприяє їх соціалізації, допомагає їм розвивати координацію, моторику, слух і відчуття ритму, виражати свої емоції. Окрім всього, це позитивно впливає на стан їх психічного здоров'я, покращує соціальну адаптацію.

«Формування в учнів естетичних почуттів на уроках трудового навчання» – тема статті майбутнього вчителя трудового навчання і технологій Вікторії Камінської (науковий керівник – доцент Олена Мороз). Авторка виходить з того, що в навчальному процесі діти не лише формують свої знання, вміння та навички, а й розвивають почуття естетичного смаку і сприйняття світу крізь призму прекрасного, отримують естетичне задоволення від результатів творчої організованості праці. Окрім цього, сформовані естетичні смаки, естетичний ідеал, розвинена здатність оцінювати прекрасне допомагають учням осягати духовну суть і практичне значення естетичного.

Авторську увагу студентки спеціальності «Фізична культура» Вікторії Сидорук і її наукового керівника Олександра Гурковського привернув процес «Навчання школярів гри у волейбол на уроках фізичної культури». У статті ця проблема розглядається під кутом зору комплексного поліпшення стану здоров'я дітей та підлітків у процесі фізичних тренувань. Наголошено, що під час занять волейболом необхідно використовувати фізичні можливості не лише для досягнення успіху у технічних і тактичних аспектах, а й для загального оздоровлення учасників навчального процесу.

Цікаву, а за сучасними реаліями українського суспільства ще й актуальну тематику «Одяг та озброєння українського козацтва: значення та практичність» розробляє студент спеціальності «Трудове навчання і технології» Юрій Собчук (науковий керівник – Олександр Повар). Автор нагадує, що період козацтва – одна із найвеличніших і найвідоміших сторінок української історії. Козаки відзначалися не лише військовою відвагою та майстерністю, не лише славетними битвами з ворогами України, а й стилем і формами своєї життєдіяльності, в яких все – від побратимських стосунків до зброї та одягу – мало особливий характер і глибоку символіку. Щодо одягу, то козаки ставилися до нього, з одного боку, як до важливого атрибуту їх звичайного життя, а з іншого – як до елемента, що має сприяти в їх військовій діяльності, тобто надійним і зручним як побуті, в походах і в боях і, крім усього, вказувати на їх приналежність до українського народу. Козацька зброя була різноплановою та багатофункціональною: включала більше десятка бойових найменувань – від гармат до ножів, в тому числі, знамениті козацькі списи, шаблі та пістолети. Підкреслено, що своєю номенклатурою озброєння козаків переважало озброєння інших існуючих на той час військових утворень, що в поєднанні з козацькою бойовою майстерністю перетворювало наше козацтво в серйозну і потужну силу в протистоянні з будь-яким ворогом українського народу.

VERBA MAGISTRI – ВИПУСК СЬОМИЙ

Василь КУЧЕР, завідувач кафедри іноземних мов і методик їх навчання

Про «Компетентнісний підхід до вивчення англійської мови студентами закладів фахової передвищої та вищої освіти» розмірковує магістрантка Христина Серафимович, яка переконана, що іншомовна, насамперед англійська, професійно орієнтована комунікативна компетентність є невід'ємною складовою професійної компетентності студентів усіх спеціальностей. Така компетентність є однією із найважливіших складових моделі конкурентоспроможного фахівця, бо допомагає йому орієнтуватися в інформаційних потоках глобальної мережі, встановлювати ділові та особисті творчі контакти та формувати широкі фахові взаємини, професійно діяти в іншомовному середовищі, інтегруватися в професійне середовище та міжнародні професійні процеси.

Оригінальне за темою аналітичне дослідження «Використання сленгу в процесі вивчення англійської мови: стратегії та вплив на іншомовну компетентність студентів» пропонує магістрантка Анастасія Чух. З метою об'єктивного визначення особливостей впливу сленгу на іншомовну компетентність студентської молоді, авторка аналізує сучасні дослідження щодо використання сленгу в навчальному процесі, його методичних і світоглядно-теоретичних переваг і недоліків, характеризує стратегії, методи і підходи до використання сленгу в мовній практиці, в тому числі, в практиці викладання англійської мови. У підсумку, за умов вираженого методичного підходу, використання сленгу у процесі вивчення англійської мови може позитивно впливати на іншомовну компетентність учасників навчального процесу.

До специфіки та особливостей змісту і методики вивчення німецької мови в закладах загальної середньої освіти – основна тематична спрямованість статей магістрантів спеціальності «Німецька мова та зарубіжна література». Магістрантка цієї спеціальності Ольга Ковальчук висвітлює процес «Використання проектно-технології на уроках німецької мови». Насамперед авторка звертає увагу на те, що використання проектно-технології підвищує інтерес учнів до вивчення іноземної мови шляхом розвитку позитивної внутрішньої мотивації. Це – метод поєднання теорії з практикою, який пов'язує навчальну і виховну роботу з життям, надає життєвості самому навчальному процесу. Наголошено, що метод проектів є надзвичайно демократичним видом педагогіки співпраці, довіри та особистої орієнтації, він сприяє розвитку творчої обдарованої особистості, спонукає її до добровільної участі в різноманітних акціях і заходах, забезпечує свободу спілкування на принципах взаєморозуміння, толерантності та конструктивності, поваги до поглядів та стилю діяльності всіх учасників проекту.

Практично не тільки важливу, а й необхідну проблематику «Сучасні мультимедійні засоби презентації навчального матеріалу на уроках німецької мови» аналізує магістрантка Вікторія Пшоняк, яка наголошує, що використання мультимедійних засобів презентації є одним із актуальних напрямків модернізації освіти і таким чином сприяє підвищенню ефективності навчання, розвитку мотивації учнів і формуванню в них ключових фахових компетентностей. У статті визначені сучасні мультимедійні засоби, що використовуються на уроках німецької мови як методологічний інструментарій та які розподілені на три основні групи: перша – це засоби презентації інформації (інтерактивні дошки, проектори, презентаційні програми; друга – засоби комунікації та взаємодії (платформи для відеоконференцій, форуми, блоги, чати); третя – засоби самостійної роботи (онлайн-платформи, мобільні додатки, електронні словники та перекладачі). Мультимедійні засоби дозволяють адаптувати навчальний процес до потреб, особливостей та можливостей кожного учня.

Магістрантка Вікторія Цикалюк характеризує «Методи і засоби використання медіа та WEB-технологій у навчанні німецької мови». Вона наголошує, що проблема використання таких технологій у навчальному процесі є актуальною як з науково-теоретичної, так і з методичної та практичної точок зору. Вдосконалення методики використання медіа та WEB-технологій, можливостей соціальних мереж безпосередньо пов'язане із завданнями формування практичних навичок спілкування німецькою мовою, а також навичок критичного мислення та самостійної роботи з інформацією. Окрім цього, такі засоби дозволяють зробити вивчення німецької мови інтерактивним і мотивуючим для учнів, сприяють розвитку їх комунікативних і міжкультурних навичок, інтеграції в глобальне інформаційно-культурне середовище. У цьому контексті висвітлені можливості дистанційного навчання з використанням медіа і WEB-технологій, що сприяє формуванню креативності, самостійності та критично-аналітичного мислення учнів.

У ВЕЛИЧІ КОБЗАРЯ — НАША СИЛА

Ніна БАГНЮК

Вже втретє за час російської загарбницької війни проти України ми продовжуємо вшановувати нашого національного Генія, Великого Кобзаря у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії імені Тараса Шевченка, де відбувся концерт творчих колективів академії та Фахового Коледжу для кременчан і гостей міста «Велич Кобзаря — сила героїв».

Програму виступів відкрили пророчі слова з поеми «І мертвим, і живим, і ненарожденним землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнєє посланіє» Тараса Шевченка, який звернувся у цей непростий час до присутніх устами заслуженого артиста України В'ячеслава Хім'яка.

Не менш актуально прозвучала в залі пісня Д.Котка на вірші Т.Шевченка «Розрита могила» у виконанні камерного хору під керівництвом Алли Афанасенко. Ці слова навіки закарбувалися у серцях українців.

Світлу пам'ять національного Пророка, Символа волелюбності та нескореності української нації вшанували покладанням квітів до погруддя Великого Кобзаря на подвір'ї академії.

Сьогодні, коли наш народ самовіддано та героїчно відстоює власну свободу та волю, як ніколи, є актуальними слова Шевченка. Пророче Шевченкове слово живе в серцях наших воїнів-захисників, волонтерів, студентів. Воно навіки завмерло і на устах тих, хто поклав своє життя за світле майбутнє нашої країни. Серед них — Герої-випускники нашої академії, яких ведучі назвали поіменно. Всіх загиблих у цій жорстокій війні вшанували хвилиною мовчання. А її логічним продовженням стала інструментальна композиція «Плине кача» у виконанні скрипаля Олега Дацюка та піаністки Юлії Мельник.

Ми згадуємо тих, хто залишив слід у наших серцях. Їх немає поруч, але вони назавжди у спогадах, у мелодіях, у нашій душі. І саме музиці під силу сказати те, що неможливо передати словами. Вона дарує нам силу, зігріває серце і наповнює світлом навіть у найтемніші часи. Все це вдалося оркестру народних інструментів та солістці Ілоні Яловській з піснею Анатолія Кос-Анатольського «Коли заснули сині гори» (аранжування Валерія Яскевича. Керівник та диригент Надія Найчук), а також зі «Старовинним буковинським козаком» та українською народною піснею «Іванку, Іванку» у виконанні тріо «Вишиванка» (керівник Інна Ратинська). Творчість Тараса Шевченка — це не лише глибокі роздуми про долю України, а й тонке відчуття краси рідної землі, її неповторної природи. Його поезія живе в піснях, що передають радість життя. Пісню «Зацвіла в долині червона калина» презентували солісти вокального тріо під керівництвом Алли Афанасенко з концертмейстером Аллою Савчук.

Про глибоке осмислення величної місії Тараса Шевченка, гідну оцінку значення його творчості для багатьох поколінь українців говорив директор Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, кандидат філологічних наук, доцент Роман Дубровський.

А далі зазвучала бандура — голос української душі, що з покоління в покоління передає історію нашого народу. А коли бандуристи об'єднуються в капелу, народжується справжня симфонія української пісні — потужна, глибока, сповнена високої енергії: слова і музика Володимира Іщука «У вінок Кобзареві»; слова Володимира Забаштанського «Молитва», обробка Ольги Вальчук, аранжування Андрія Семеляка (керівник та диригент Ірина Харамбура).

Ці твори гідно доповнило Тарасове слово — солоспів Миколи Лисенка «Мені однаково...» у виконанні соліста Івана Петручика (концертмейстер Інна Черноока).

І знову лине українська лірична пісня, що виходить з невмирущої душі нашого народу. Її представляють ансамбль викладачів з українською народною піснею «Ой там за лісочком» (керівник Алла Афанасенко); соліст Денис Кравченко з твором Івана Франка та Миколи Лисенка «Оце тая стежечка» (керівник Неллі Галішевська, концертмейстер Любава Головінська); Володимир Танін з неповторною піснею Дарки Романової на мелодію народну «Нічка лукавая» (керівник Неллі Галішевська) та народний хор з піснями на вірші Тараса Шевченка в обробці Віктора Захарченка «Вітре буйний» (солісти Оксана Антонюк та Інна Ратинська).

Керівник Мар'яна Моронжук. Концертмейстри Валерій Яскевич та Павло Яновський) і «Гарний козак, гарний» Олеся Жолдака та Петра Свіста та чоловічий ансамбль з піснею «Ставок заснув» Ф.Пфейля (український текст І.Немировича, Ю.Юрінця, переклад А.Дзюби).

Дивовижним доповненням до пісенного репертуару стали виступи ансамблю народного танцю «Горлиця» (керівник Андрій Медецький), який підняв настрій запальним «Весняним козаком», та інструментальний ансамбль з композицією Володимира Раду «Весняна

хора» (керівник Мар'яна Томашівська). Легкий ліризм попередніх виступів порушив Павло Левицький, який прочитав уривок з поеми Шевченка «Гайдамаки» і повернув присутніх до нашого неспокойного сьогодення.

Продовжуючи традицію наших концертів, ведучі згадали тих, завдяки кому ми маємо можливість проводити такі дійства. Це представники Збройних Сил України, серед яких — викладачі та випускники академії, які стояли та стоять на обороні нашої держави Щирі оплески стали знаком нашої шани і подяки їм за надійний захист.

На завершення концертної програми прозвучала пісня Григорія Семєргія та Юрія Мельника «Герої не вмирають», яку виконали солісти Ярослав Міщенко та Володимир Іванюк у супроводі симфонічного оркестру (керівник та диригент Володимир Козачок, та «Запорізький марш» Євгена Адамцевича.

Даний концерт — це потужний голос нашої нації, її сила і єдність. Ми разом переживаємо важкі часи, але, попри все, ми не здаємося і продовжуємо творити, бо знаємо: музика робить нас добрішими.

Вивчаймо пророче Тарасове слово. Пам'ятаймо його. Адже слова Шевченка актуальні в усі часи. Допомогаймо Збройним Силам України. Та головне — вірмо, що все буде Україна!

Режисер-постановник та автор сценарію — Павло Левицький. Звукорежисери — Левко Харамбура і Тарас Головатюк. Вели програму Ірина Польова та Олександр Сичов.

ПЕРЕМОГА З ІМЕНЕМ ШЕВЧЕНКА

Департамент освіти і науки Тернопільської ОДА нагородив дипломом II ступеня студентку Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка Соломію Литвин – переможницю III етапу XV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка.

Проте успіхи нашої студентки продовжились: вона стала однією з переможців фінального етапу цього конкурсу і була нагороджена Дипломом III ступеня.

Вітаємо Соломію Литвин та її наставника, кандидата філологічних наук, доцента Романа Дубровського, з таким чудовим успіхом і бажаємо їй надалі досягати нових висот в ім'я торжества рідного слова та зі світлим іменням Кобзаря.

НА СТРУНАХ КОБЗАРЕВОЇ ДУШІ

Олександра МОРОЗ

Таку назву носив тематичний захід, підготовлений і проведений студентами 21-Мк і 31-Мк груп Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка під кураторством Людмили Яловської та Світлани Федюри.

Вечір розпочався під звуки величнього «Ребе та стогне Дніпр широкий», миттєво зануривши нас в атмосферу Шевченкового духу. Ведучі Марта Кучерук, Карина Мартинюк і Вікторія Олеля провели присутніх стмовічними стежками біографії Великого Кобзаря.

До програми заходу увійшли поетичні та пісенні виступи. Ольга Завальнюк проникливо прочитала вірш «Минають дні, минають ночі», Вікторія Олеля – «І виріс я на чужині», Іван Момотюк вразив емоційним прочитанням «Розритої могили». Вони торкнулися найтонших струн душі присутніх, оскільки кожне Тарасове слово звучало болюче актуально в ці непрості часи

російської агресії проти України.

Музичні номери відкрив квінтет у складі Володимира Таніна (31-Мк), Арсенія Мінайлюка, Назара Пилипчука, Володимира Інішева та Антона Артемчука (21-Мк), які зачарували акапельним виконанням пісні «Бандуристе, орле сизий». Марія Скоропляс та Володимир Інішев подарували сучасне аранжування твору «Думи мої». Іванна Журибіда з Назаром Пилипчуком артистично виконали «У перетику ходила», а Марія Скоропляс у супроводі Любави Головінської зворушливо — пісню «Нащо мені чорні брови». Пісню І. Волкової на слова Т. Шевченка «Не журися, Україно!» презентували Марія Боднар (31-Мк) та Соломія Біденко (21-Мк).

Завершився вечір спільним виконанням безсмертного «Заповіту», об'єднавши всіх присутніх у єдиному патріотичному та емоційному пориві. Отож, допоки грають струни Кобзарєвої душі, допоки лунає Шевченкове слово, нас не здолати жодному ворогові.

МИ ПРОСТО ЙШЛИ...

Ірина СКАКАЛЬСЬКА, доктор історичних наук, професор

Зовсім не дивно, що в ці березневі дні практично всі заходи починаються словами Великого Кобзаря. Проте у Публічній бібліотеці імені Юліуша Словацького відбулося незвичне засідання. Тут зібралось багато молоді, щоб вперше подивитися захоплюючий спектакль-перформанс, де акторами виступили члени історичного клубу «Х Легіон» Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка. До організації заходу долучилися студенти 11-І, 21-І, 21-ДО та 21-Р груп.

Отож, виставу відкрив читець Іван Бобрик відомими рядками Тараса Шевченка з поезії «Доля»:

Ми не лукавили з тобою,
Ми просто йшли; у нас нема
Зерна неправди за собою.
Ходімо ж, доленько моя!

І юні актори-історики-легіонери повели присутніх у далеке ХІХ століття, де в невеликому київському помешканні при свічках зібралися братчики — представники Кирило-Мефодіївського товариства, до якого входив і молодий Тарас Шевченко.

У першій дії глядачі спостерігали за ходом давніх подій у режимі теперішнього, реального часу. А друга дія миттєво переносила їх у сьогодення, на терасу київської кав'ярні, де герої продовжували вирішувати непрості проблеми суспільства ХІХ століття, вступаючи в реальні суперечки й озвучуючи оригінальні репліки, які базувалися на творчості тогочасних видатних людей.

Така форма мистецтва і називається перформансом, яким за сценарієм Давида Леся вдалося зацікавити і здивувати своїх колег, викладачів та працівників бібліотеки майбутнім учителем історії нашої Академії.

Після вистави на основі архівних даних і матеріалів преси доктор історичних наук, професор Ірина Скакальська прочитала публічну лекцію про те, як відбувалися Шевченківські академії 100 років тому у Кременці, про друк у 1922 році «Малого Кобзаря», якого можна побачити в Кременецькому краєзнавчому музеї. Продовжила виступи кандидат філософських наук, доцент Олена Мороз, яка зупинилася на аналізі пізнавальних і цікавих фактів про Шевченка як мислителя, філософа, пророка.

На завершення заходу своїми враженнями від заходу поділилися кандидати педагогічних наук, доценти Любов Кравець і Лариса Соляр, які подякували учасникам дійства за оригінальний погляд на творчість Кобзаря в умовах війни.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО І КРЕМЕНЕЧЧИНА

Здобувачі освіти спеціальності «Біологія та здоров'я людини» Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка відвідали презентацію літературно-мистецького альманаху «Тарас Шевченко і Кременеччина», яка відбулася в Обласному літературно-меморіальному музеї Юліуша Словацького.

Стартував захід традиційною хвилиною мовчання, щоб вшанувати пам'ять загиблих українських героїв і висловити вдячність захисникам ЗСУ, які ціною власного здоров'я і життя тримають незалежність України.

Виступи відкрила директор Музею, головний редактор і упорядник видання Тамара Сеніна. Вона коротко зупинилася на передумовах створення книги та ознайомила із власною розвідкою про перебування Тараса Шевченка на хуторі Вірля.

Тематику виступів продовжили співавтор видання, кандидат історичних наук, доцент Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка Володимир Собчук із описом подорожі Тараса Шевченка Волинню та його колега, кандидат філологічних наук, доцент Олег Василишин, який озвучив вплив постаті Тараса Шевченка на творчість нашого славного земляка Бориса Харчука. У ході презентації виступали автори наукових статей, есеїв та поезій, що увійшли до книги: головний зберігач фондів музею Людмила Охоцька; старша наукова співробітниця музею Олена Гаськевич; членкиня Національної спілки письменників України, працівниця Кременецького ботанічного саду Юлія Бондючна; викладачка Фахового коледжу Академії Анастасія Михайлюк.

Учасниками мистецької частини заходу стали кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання КОГПА імені Тараса Шевченка, піаністка Світлана Гуральна та студентки-вокалістки Фахового коледжу Академії Соломія Литвин і Марія Боднар з концертмейстером Іриною Матвійчук..

На завершення зі словами вшанування поета до присутніх звернувся настоятель Всеукраїнського храму-пантеону Героїв у с. Лішня, отець Андрій Любунь, а про своєчасність і затребуваність презентованого видання йшлося у виступі заступника міського голови Кременця Миколи Матвіюка.

На презентації були присутні директор та працівники Кременецького ботанічного саду, викладачі та учні Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка та її Фахового коледжу, Фахового медичного коледжу ім. Арсена Річинського, працівники місцевих бібліотек та закладів культури.

АКАДЕМІЯ РОЗШИРЮЄ ГОРИЗОНТИ ПАРТНЕРСТВА

Микола КУРАЧ, проректор з наукової роботи і стратегічного планування

Важливим складником функціонування вищого закладу освіти як структурного елемента національного науково-освітнього простору виступає його взаємодія з іншими суб'єктами академічних відносин не лише на теренах України, а й за її межами. Нещодавно реєстр фахових партнерів Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка поповнив Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»: Меморандум про співпрацю між нашими освітніми інституціями підписали ректор Академії, заслужений працівник освіти України, почесний академік АН вищої школи України, професор Афанасій Ломакович і ректор Кам'янець-Подільського державного інституту, заслужений працівник освіти України, академік НАН вищої освіти України, доктор економічних наук Мар'ян Тріпак.

Наш новий академічний партнер – освітня інституція особлива. При інституті, як і при нашій Академії, функціонує фаховий коледж, який готує фахівців за спеціальностями «Цифрові технології», «Фізкультура і спорт», «Економіка», «Психологія», «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа, страхування і фондовий ринок», «Соціальна робота». У структурі інституту – три навчальні підрозділи: навчально-науковий інститут інформаційної та соціо-економічної діяльності, факультет економіки, управління та діджиталізації і факультет соціо-психологічної діяльності, реабілітації та професійної освіти. Випускники навчального закладу отримують дипломи бакалаврів за фахом «Цифрові технології», «Економіка», «Економіка бізнесу», «Економічна кібернетика», «Психологія», «Реабілітаційна психологія», «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Комп'ютерні науки», «Соціальна робота», «Соціальний захист і реабілітація», «Соціальне забезпечення», а також дипломи магістрів за спеціальностями «Історія та археологія», «Економіка та соціальна психологія», «Реабілітаційна психологія», «Публічне управління та адміністрування».

Показовий кадровий склад 53-х науково-педагогічних працівників навчального закладу, серед яких – 15 докторів наук, 36 кандидатів наук і докторів філософії, 2 заслужені працівники освіти України, 10 професорів, 25 доцентів, 1 старший науковий співробітник. Для них характерна висока публікаційна активність: за останні три навчальні роки ними опубліковано 18 монографій, 43 підручники та навчальні посібники, 143 статті у фахових виданнях і 85 – у нефахових, а також 16 статей у фахових зарубіжних виданнях. Висока публікаційна активність науково-педагогічних працівників інституту в наукометричних базах Scopus та Web of Science: в 2024 році – 56 таких публікацій.

З метою оприлюднення результатів наукових досліджень провіль випуск наукових журналів «Інклюзія і суспільство», «Інклюзивна економіка», «Соціальна робота та психологія: освіта і наука», в яких публікуються наукові статті вчених, аспірантів, викладачів, студентів. Забезпечено участь науково-педагогічних працівників інституту у наукових заходах, що проводяться вітчизняними та закордонними навчальними та науковими установами. В 2024 році опубліковано збірники матеріалів наукових конференцій, круглих столів, зокрема «Соціально-психологічна робота: інновації, стратегії та можливості», «Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умо-

вах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму», «Молодь і науковий прогрес у соціально-економічному та освітньому просторі суспільства».

Науково-педагогічні працівники інституту активно залучаються до наукового життя, в закладі проводяться регіональні, всеукраїнські та міжнародні наукові конференції для пошуку рішень з актуальних проблем сучасної економічної науки, освіти та соціальної реабілітації в умовах інклюзії. Постійно організовуються наукові форуми, круглі столи, семінари, конкурси, симпозиуми, зокрема, щорічно проводиться Міжнародна науково-практична конференція «Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму». Розвиваються різні форми наукової співпраці із закладами вищої освіти та іншими науково-освітніми інституціями України, забезпечується інтеграція у світовий науковий простір через участь у міжнародних наукових проєктах, створення об'єктів права інтелектуальної власності, участь у грантах.

Інститут активно співпрацює з науково-освітніми, соціально-економічними та культурно-мистецькими інституціями України, Польщі та Литви. Свідчення цьому – 38 договорів, 12 меморандумів, 8 угод, що засвідчують: наш новий партнер вирішує свої статутні завдання не лише за рахунок внутрішніх ресурсів, а й у процесі використання взаємовигідних зв'язків із 58 зацікавленими інституціями України та зарубіжжя. Серед таких інституцій – Університет економіки в Бидгощі, Міжнародна Академія прикладних наук у Ломжі (Республіка Польща), UAB ORME INVESTICIOUS у Вільнюсі (Республіка Литва), а також вітчизняні заклади вищої освіти та соціально-державні інституції: Тернопільський НТУ імені Івана Пулюя, Тернопільський НПУ імені Володимира Гнатюка, Західноукраїнський НУ, Київський НПУ імені Михайла Драгоманова, Подільський ДАТУ, Національна академія прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, Львівський НУ природокористування, соціальні служби та реабілітаційні центри, фінансові інституції та благодійні фонди регіонального та республіканського рівня, а відтепер – і Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка.

Науково-дослідна та інноваційна діяльність студентів і молодих учених виступає одним із важливих елементів освітнього процесу Інституту. Вона спрямована на підвищення якості підготовки фахівців, здатних застосовувати сучасні науково-технічні досягнення у практичній роботі, на підтримку інноваційних проєктів здобувачів вищої освіти, на залучення їх до участі в конкурсах та грантових програмах. Зокрема, студентська рада та академічна спільнота Інституту беруть участь у заходах, присвячених діяльності Українського молодіжного фонду, що сприяє розвитку молодіжних ініціатив. Науково-дослідна діяльність студентів здійснюється в таких формах і тематичних напрямках: індивідуальна дослідницька робота, участь у наукових гуртках, конференційна діяльність, публікаційна активність, інтеграція з практикою, участь у міжнародних проєктах.

Упродовж останніх років науковці інституту послідовно вирішують стратегічні завдання наукової та науково-технічної діяльності, спрямовані на створення інтегрованого, відкритого і самоорганізованого наукового простору, що відповідає сучасним вимогам розвитку наукових інституцій. Ректоратом інституту чітко окреслені пріоритети вдосконалення науково-освітньої роботи: системна інтеграція освіти, науки та інновацій для забез-

печення всебічного розвитку закладу; посилення публікаційної активності науково-педагогічних працівників і роботи щодо входження до престижних рейтингів; активізація грантової діяльності; інтеграція у міжнародну наукову спільноту; підтримка студентської наукової творчості й активізація науково-дослідницької роботи молодих науковців; цифровізація наукової діяльності та систематичний аналіз результатів та впровадження інноваційних підходів. Здійснені в останні роки організаційні заходи заклали основу для подальшої модернізації наукової діяльності, посилення її конкурентоздатності та практичного значення. Колектив Інституту активно використовує сучасні підходи до розвитку дослідницького потенціалу науково-освітньої установи, що сприяє її інтеграції у світовий науковий простір.

За текстом Меморандуму його предметом виступає співпраця та координація зусиль сторін для розширення можливостей двостороннього співробітництва, спрямованого на реалізацію завдань, що здійснюються у формі спільних заходів та проєктів, в тому числі і з залученням міжнародних партнерів. Сторони домовилися взаємодіяти на засадах рівноправності, інформаційної відкритості, партнерства, взаємної довіри і поваги та підтвердили наміри забезпечувати всебічну взаємопідтримку в реалізації спільних проєктів і заходів. З такою метою визначено основні принципи співробітництва, до яких віднесли гуманність, неупередженість, законність, дотримання суспільних інтересів, рівноправність, нейтральність, незалежність, добровільність і гласність співробітництва.

Сторони погодилися, що Меморандум виступає декларацією про наміри, що не призводить до юридичних, майнових та фінансових зобов'язань для будь-якої зі сторін. Передбачено, якщо виконання положень Меморандуму вимагатиме фінансових затрат, кожна сторона покриватиме їх самостійно або за погодженням між собою. Положення Меморандуму не означають створення об'єднання, організації чи іншого суб'єкта спільного господарювання.

Меморандумом визначено основні напрямки співробітництва його учасників: створення та реалізація спільних освітніх проєктів та програм; проведення майстер-класів, тренінгів, забезпечення проведення і керівництво практиками за узгодженою освітньою спеціальністю; організація спільних просвітницьких заходів, шляхом проведення конференцій, семінарів, тренінгів, круглих столів, зустрічей, прес-конференцій, форумів, зборів, фахової та переддипломної практики; консультування для обговорення напрямів співробітництва та формування узгоджених дій, спрямованих на покращення якості співпраці і досягнення узгоджених цілей діяльності учасників; організація та здійснення практичного навчання, а також інших заходів щодо підвищення рівня професійної компетентності здобувачів освітніх послуг; залучення фахівців для консультацій щодо спільного вирішення складних питань і проблемних ситуацій, що виникатимуть у рамках Меморандуму.

Учасники Меморандуму дійшли згоди, що вони надають всі можливості участі їх представників у науково-освітніх заходах (конференціях, нарадах, семінарах, вебінарах, колоквіумах, консультаціях), які будуть організовуватись ними або проводитимуться під їх егідою. Зауважено, що перелік напрямків співпраці не є вичерпним і може розширюватися за взаємною згодою сторін.

Узгоджено механізм виконання Меморандуму. Насамперед враховано, що досягнення цілей Меморандуму можливе лише за умов спільного планування, організації, проведення заходів, звіту

про проведені заходи згідно із визначеними формами звітності. Передбачено використання соціальних мереж, засобів масової інформації, інформаційних каналів і груп, інших інформаційних ресурсів для забезпечення гласності щодо спільної діяльності представників Інституту й Академії. Наголошено, що зміст визначених для оприлюднення матеріалів і повідомлень, підлягає взаємному погодженню між сторонами Меморандуму.

Документом визначені основні права, якими наділяються його підписанти: право використовувати власний інтелектуальний ресурс, розробки й інновації, репутацію, наявні ділові зв'язки, професійні та управлінські якості, а також інші відповідні активи; надавати один одному відкриту інформацію, що має значення для співпраці; здійснювати взаємне консультування та об'єднувати зусилля і потенціал в досягненні спільної мети.

Окреслені зобов'язання учасників Меморандуму: підтримання ділових зв'язків, громадських контактів, застосування необхідних заходів для забезпечення ефективності та розвитку ділових і громадських зв'язків; всебічного сприяння розвитку всіх форм співробітництва для досягнення визначених цілей; своєчасне взаємозабезпечення сторін необхідними матеріалами, відомостями, документами, іншими ресурсами, що сприяють реалізації положень Меморандуму; уникнення дій, що можуть заподіяти матеріальну, моральну або іншу шкоду учасникам чи третім сторонам в процесі їх здійснення; збереження конфіденційності інформації, яка використовується учасниками процесі реалізації взаємоузгоджених заходів; взаємоузгодження інформації, що оприлюднюється одним із учасників у засобах масової інформації.

Мають місце і певні застереження: кожна сторона вступає у відносини із третіми сторонами від свого імені, тому вони не відповідають за дії одна одної (а лише за власні!); сторони є незалежними одна від одної, а положення Меморандуму не можуть трактуватися по-іншому, а тільки так, як зазначено в документі.

Визначені терміни чинності Меморандуму – до 31 грудня 2029 року. Припинення він може бути тільки за взаємною згодою його підписантів, або виходом із нього одного з учасників після письмового попередження за місяць до виходу.

Передбачені умови та принципи конкретного регулювання особливих моментів у діяльності учасників Меморандуму. Наприклад, погоджено, що зміни чи доповнення до цього документа вносяться за письмовою згодою сторін і набирають чинності з моменту підписання представниками обох його учасників, а спірні питання щодо тлумачення або застосування положень Меморандуму вирішуються сторонами на дружній основі, шляхом проведення консультацій, переговорів та досягнення взаємної згоди. Важливо, що Меморандум не має стосунку, тобто не обмежує прав його учасників, щодо укладення угод чи договорів з третіми сторонами. Крім цього, жоден із учасників не несе відповідальності перед іншим за невиконання зобов'язань за цим Меморандумом, що обумовилося обставинами, які виникли незалежно від сторін і не було змоги їх передбачити чи уникнути. У випадку, якщо один із учасників Меморандуму неспроможний відповідним чином виконати свої зобов'язання в результаті дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин), він повинен негайно сповістити про це іншу сторону.

Завершується документ усталеною юридичною нормою: Меморандум укладений у двох примірниках – по одному примірнику кожний зі сторін, і обидва примірники мають однакову юридичну силу.

АКТУАЛЬНО — ПРО ЕКОЛОГІЮ

Ірина БЕЛОВА

На базі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка пройшло Обласне методоб'єднання викладачів біології закладів фахової передвищої освіти Тернопільської області на тему «Формування екологічної компетентності здобувачів освіти на заняттях із природничих дисциплін» у змішаному форматі.

Модерувала наукове дійство голова циклової комісії природничих дисциплін Фахового коледжу Ірина Белова.

З вітальними словами до учасників форуму звернулися заступник директора Фахового коледжу, доктор філософії Павло Яловський і голова методоб'єднання викладачів біології закладів фахової передвищої освіти Тернопільської області, кандидат історичних наук Лілія Демкович.

Виступи відкрили співдоповідачі, кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології екології та методик їх навчання Оксана Галаган, і її колега, кандидат сільськогосподарських наук, доцент Олена Тригуба. Вони ознайомили присутніх із організацією «Екохаб Кременець» — регіональним еколого-просвітницьким центром на базі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка при кафедрі біології екології та методик їх навчання. Він створений у 2021 році з метою екологічної освіти та екологічного виховання. Мета центру — сприяння екологізації освітнього простору регіону та поширення досвіду організації управління побутовими відходами.

За час існування центру було проведено ряд занять для студентів, учнів шкіл та пластунів району, тематикою яких було ознайомлення із екоальтернативами нашого Екохабу та втілення у життя програми ZeroVest, або Нуль відходів. Ця філософія — це рух, стиль життя і культура споживання, мета яких зменшити кількість відходів, особливо пластикових, у довкіллі. Під час проведення семінару для вчителів біології та хімії Кременецької ОТГ обговорювалися досягнення і перспективи екологізації освітнього простору закладів загальної середньої освіти. Науково-педагогічні працівники кафедри біології, екології та методики їх навчання мали можливість поділитися своїми напрацюваннями у цьому напрямку. Там йшлося про діяльність

керівництвом активного вчителя Підлісецької гімназії Марії Крохмалюк, навчально-методичні семінари для освітян Кременецької, Почаївської та Лопушненської ОТГ із впровадження філософії ZeroVest в освітніх закладах.

Науковці кафедри були учасниками Всеукраїнської академії «Оцінка екосистемних послуг окремих дерев за допомогою i-Tree4ua. Під час навчання дізналися про основні можливості документальних фільмів — і сьогодні офіційно можемо говорити про створення кіноклубу в нашій Академії.

Постійно проводяться екологічні та благодійні акції, просвітницькі кампанії, майстер-класи, серія заходів «Екологізація освітнього простору як чинник формування успішної особистості». Введено навчально-практичний курс за вибором студентів «Екологічний стиль життя». З ініціативи кандидата біологічних наук, доцента Ольги Дух проведено 20 годин «ZeroVest Освітторію». Ольга Дух і Оксана Галаган пройшли перший курс для ZeroVest-тренерів і отримали відповідні сертифікати.

На сторінці центру у facebook ми знайомимо із зеленими датами календаря, розказуємо про концепцію ZeroVest, анонсуємо події у сфері екології, пропагуємо екологічний стиль життя, знайомимо із сучасними екологічними виданнями, показуємо, які є екологічні альтернативи одноразовим речам, дружимо до довкілля, та гуртуємо людей, які розуміють сучасні екологічні проблеми і готові брати на себе відповідальність за їх вирішення.

Кандидат біологічних наук доцент Ольга Дух продовжила виступи доповіддю «Використання застосунку «MyTree-iTree» як цифрового інструменту для розвитку кліматичної освіти». Адже кліматична освіта — ключ до екологічно відповідального суспільства. Вона відіграє ключову роль у формуванні екологічно відповідального суспільства і не лише дає знання про наукові основи зміни клімату, а й допомагає зрозуміти їхній вплив на економіку, здоров'я людей та соціальну стабільність, оскільки зміна клімату — це екологічна і соціально-економічна проблема, яка вимагає комплексного підходу.

Крім цього, кліматична освіта сприяє розвитку критичного мислення та аналітичних навичок, що є важливими для ухвалення обґрунтованих рішень. Вона вчить

бруднення, сприяють охолодженню повітря та регулюють розподіл води під час злив.

Концепція екосистемних послуг була розроблена для кількісної та якісної оцінки переваг, які природні екосистеми надають людині. Основна ідея економічної оцінки цих послуг полягає в тому, що їхнє коректне економічне вимірювання сприятиме ухваленню більш обґрунтованих управлінських рішень, зокрема щодо заходів із пом'якшення наслідків зміни клімату.

У виступі йшлося і про i-Tree як

географічних методів та інформатичних навичок, а також проєктному навчанню та громадській активності шляхом моніторингу стану міських дерев у межах навчальних проєктів, розробки рекомендацій для місцевої влади щодо управління зеленими насадженнями та інноваційному підходу до навчання через застосування гейміфікації, створення екологічних квестів, інтерактивних завдань, проведення екскурсій із аналізом екологічних даних у реальному часі.

Отож, на завершення Ольга Дух

інструмент для оцінки екосистемних послуг дерев. Це сучасний пакет програмного забезпечення, призначений для оцінки екосистемних послуг окремих дерев і деревних насаджень, розроблений Лісовою службою Міністерства сільського господарства США. З 2006 року i-Tree доступний у відкритому доступі за запитом через офіційний веб-сайт. Цей інструмент дозволяє на основі польових даних та моделювання оцінювати структуру зелених насаджень і їхній внесок у надання екосистемних послуг у фізичних одиницях виміру та грошовому еквіваленті. Сьогодні він активно використовується як професійними, так і непрофесійними користувачами для підтримки прийняття рішень у сфері управління міськими зеленими насадженнями.

Завдяки міжнародним партнерствам та грантовому фінансуванню застосування i-Tree постійно розширюється, зокрема шляхом розробки нових національних версій. В українському освітньому просторі цей цифровий інструмент став доступним з 2021 році завдяки проєкту «i-Tree4UA», реалізованому ГО «Український екологічний клуб «Зелена Хвиля» за фінансової підтримки грандодавців.

Для українських користувачів адаптовано три цифрові інструменти: MyTree, i-Tree Eco та i-Tree Canopy, що відкриває нові можливості для оцінки екосистемних послуг зелених насаджень, інтеграції цифрових технологій у кліматичну освіту та підтримки екологічно обґрунтованих рішень.

MyTree-iTree вважається найпростішим у використанні інструментом з програмного забезпечення i-Tree. Всі зібрані дані щодо досліджуваного дерева вводяться через сайт за посиланням або за допомогою мобільного додатку, в результаті чого генерується звіт із екосистемними послугами досліджуваного дерева.

MyTree-iTree надає комплексні дані про кількість вловленого вуглецю, що є важливим механізмом зниження концентрації парникових газів і пом'якшення наслідків зміни клімату. Крім того, цей інструмент виходить за межі часових обмежень поточного моменту і залучає до аналізу довготривалі дані за 20 років.

Використання цифрового інструменту MyTree-iTree у викладанні дисциплін природничого спрямування сприяє розвитку екологічної грамотності: розумінню зв'язку між станом дерев (їхньою здатністю поглинати вуглець, очищати повітря, регулювати дощові стоки) та якістю життя людини; розвитку дослідницьких навичок через оволодіння методами збору, аналізу та інтерпретації даних, критичного осмислення впливу людини на довкілля; інтеграції STEM-підходу через міждисциплінарне поєднання математичних розрахунків, біологічного аналізу,

підсумувала, що ефективним підходом до формування екологічної свідомості та активної громадянської позиції здобувачів освіти є залучення їх до практичного вирішення актуальних екологічних проблем регіону на основі наукових досліджень у локальній громаді.

Програма методоб'єднання включала виступ викладача біології Фахового коледжу Кременецької ОГПА імені Тараса Шевченка Віктора Онищука про «Формування екологічної грамотності на заняттях з екології і біології в закладах фахової передвищої освіти». Він працював над схемами результатів першого та другого ступеня опитування студентів. Розглядалися питання про власний рівень екологічної грамотності, про те, наскільки важливою є інтеграція екологічної грамотності у професійну підготовку і про частоту участі у природоохоронних заходах. У звіті робочих моментів — проєкт 21-Дк групи про негативний вплив алкоголю та куріння, проведені лекції про екологічне виховання в 21-Рк групі, екскурсія з 11-Мк та 11-Фк групою на гору Воловиця, проведення там практичного заняття, лекцій та практичних занять про екологічну грамотність на свіжому повітрі, рекреація в Кременецькому ботанічному саду, характеристики та опис біорізноманіття.

У процесі дослідження маємо такі висновки: екологічна грамотність — це багатоконпонентне явище, що включає когнітивні знання про екосистему природи, сталий розвиток, емоційну екологічну свідомість, відповідальність перед природою та практичне застосування знань у житті. Аспект формування екологічної грамотності потребує інтеграції цих компонентів в освітній процес.

Екологічна освіта у фаховій передвищій освіті формує екологічну свідомість молоді, забезпечує знання та виховує відповідальне ставлення до природи, інтеграція екологічної грамотності програми різних спеціальностей сприяє сталому мисленню студентів.

Інтерактивні методи (проєкти, ігри, дискусії) сприяють розвитку екологічної грамотності критичного мислення та здатності приймати обґрунтовані рішення. Практичні роботи (екологічні дослідження) поглиблюють розуміння екологічних процесів.

Активні методи навчання (ігри, практичні роботи, дослідження) підвищують засвоєння матеріалу та екологічну свідомість студентів, формують зацікавленість у природоохоронній діяльності та відповідальну поведінку.

Інтерактивні методи ефективні для формування екологічної грамотності. Рекомендується розширити використання проєктів активних форм навчання та взаємодії з природою через екскурсії, дослідження та співпрацю з природоохоронними організаціями.

регіонального еколого-просвітницького центру Екохаб Кременець, про особливості використання настільних екологічних ігор у формуванні кліматичної грамотності учасників освітнього процесу, окреслювалися перспективи співпраці із ЗЗСО. Зібрано велику кількість екологічних ігор.

Від Екохабу на громадський бюджет Кременецької громади були подані два проєкти: міський — сортувальні баки, і сільський — роздільний збір відходів для сіл Білокриниця, Підлісці та Великі Млинівці. Останній виграв конкурс і мав бути реалізований у 2023-му році щодо впровадження подібних центрів у навчальних закладах і інших установах. У цьому ж році наш Екохаб брав участь у щорічному конкурсі «Молодий вчений року» в номінації «Установа — популяризатор науки» і представляла його модератор центру Олена Тригуба. Автор проєкту Оксана Галаган — фіналістка ZeroVest Академії.

Крім цього, було проведено 12 занять екокабур «Зеровестики» для школярів під

аналізувати дані, розпізнавати маніпуляції та орієнтуватися в інформаційному просторі. А це особливо важливо в умовах поширення дезінформації щодо кліматичних змін.

Доповідкач каголуше на ще одному важливому аспекті — практичній складовій. Освіта в цій сфері мотивує молодь до активної участі в екологічних ініціативах, залучає до процесу формування політики та розробки адаптаційних заходів.

І, звісно, сучасна кліматична освіта не може існувати без інноваційних підходів. Використання цифрових інструментів робить навчання інтерактивним, доступним та наочним. Це дозволяє ефективніше доносити складну інформацію, робити її зрозумілою для широкого кола людей і заохочувати їх до дій.

Було піднято цікаве питання про дерева і здатність територій адаптуватися до зміни клімату, зокрема у міському середовищі. Вони надають важливі екосистемні послуги: поглинають CO₂ та забруднюючі речовини, знижують концентрацію озону, затримують пилові частинки, зменшують рівень шумового за-

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК З ПОЛЬСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Василь КУЧЕР, завідувач кафедри іноземних мов і методик їх навчання

За рішенням Вченої ради Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка в Тернопільському видавництві «Крок» побачив світ навчально-методичний посібник «Антологія літератури Польщі», упорядником якого виступив кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов і методик їх навчання нашої Академії Юрій Завадський. Рецензентами видання виступили кандидат філологічних наук, доцент Українського католицького університету (м.Львів) Остап Сливинський; кандидат філологічних наук, декан факультету філології та журналістики Волинського національного університету імені Лесі Українки, доцент Лілія Лавринович; доктор габілітований, професор Університету Яна Кохановського в Кельцах (Республіка Польща) Олег Лещак.

Антологія текстів із навчально-методичними матеріалами. призначена для використання в рамках вивчення курсу польської літератури у закладах вищої освіти, містить у собі оригінальні літературні твори польських авторів у перекладах українською мовою, а також літературно-критичні замітки та необхідні довідкові матеріали. У передмові до видання зазначається, що польська література здійснила значний творчий поступ, свідченням якого стало її світове визнання: після Владислава Реймонта і Генрика Сенкевича лауреатами Нобелівської премії стали Чеслав Мілош, Віслава Шимборська, Ольга Токарчук. В антології-посібнику зібрані найнеобхідніші тексти та літературно-критичні матеріали, покликані створити та доповнити візію загальної картини польської літератури в рамках вивчення предмету «Література Польщі». Зауважимо, що ці тексти не претендують на повне зібрання обов'язкової лектури, проте здійснюють екскурс до найголовніших і найпоказовіших візрів польської літератури – і такий екскурс здатен спонукати до поглибленого знайомства із безцінним багатством і новаторськими традиціями польського письменства.

Відкривається «Антологія...» найдавнішим релігійним гімном «Богородице», який у свій час був пісню лицарства, а згодом став неофіційним державним гімном Польщі. Відразу ж подається твір невідомого польського автора «Розмова магістра Полікарпа зі смертю», що виступає довільною переробкою латиномовного тексту. Твір має відверто гумористичне забарвлення: Смерть говорить до людей словами «Чи ти вбогий, чи заможний, всім моя коса допоможе...». Творчість письменника XVIII століття Ігнатія Красицького представлена сатиричними байками, в одній із яких («Хліб і Шабля») Шабля говорить до Хліба, що вона «трудиться немало, щоб його дари безпечно споживали». Знайомить «Антологія...» і з творчістю Яна Кохановського, поета XVI століття, ім'я якого носить Університет у Кельцах, і якого називають «батьком польської поезії», яка домінувала над польською прозою упродовж кількох століть. Основна ідея його творчості виражена у словах: «Лиш добродішчя – скарб твій і клейноди, бо вража сила не завдасть їм шкоди».

«Антологія...» не була б антологією польської літератури, якби у ній не йшлося про творчість Адама Міцкевича та не були вміщені твори цього видатного класика польської та світової літератури. Його творча діяльність припадає на XIX століття – виключно важливий період європейської та світової історії, що накладало відомитий відпечаток на творчість усіх талановитих людей, бо вони особливо тонко інтелектуально та глибоко душевно сприймають і відтворюють у власній творчості всі віяння та специфіку свого часу. Саме таким бачимо Адама Міцкевича у представлених в «Антології...» творах, які переклав видатний український поет Максим Рильський. Не можемо обійти увагою пророчі слова геніального поета польського народу, в яких він передбачає майбутні світові потрясіння: «...Скеля серед хвиль гранітна виглядає, нуртує й піниться розгнівана вода, в ній іскри миготять, як тигрові зірніці: то бурі-вісниси для берегів земних...».

Так само неможливо уявити «Антології...» без імені класика польської поезії Юліуша Словацького, чия життєва доля тісно пов'язана з Кременцем як родинним містом. Його батько був професором літератури Волинського (Кременецького) ліцею – історичного попередника нашого навчального закладу. Творчість Словацького в «Антології...» представлена поезіями «Там, коли будеш в тій моїй країні...» та «Пісня при заході сонця на морі» в перекладах Олени Пчілки і поеми «Гробниця Агамемнона» у перекладі Максима Рильського. У першому творі – відомі кожному кременчанину слова, сказані поетом про наше місто: «Там, коли будеш у моїй країні, Де мої гори, хороші, сині, Де моя Іква долинами плине, Де попіл містом потік грає-рине, Там, де левдаї на квіти багаті, в гори біжать під садочки, під хати...».

Болеслав Прус – універсальний літературний талант, класик польської літератури кінця XIX – початку XX століття: він романіст, новеліст, фейлетоніст, публіцист, журналіст, редактор. Читав і опрацьовував наукові літературні джерела з галузей історії, економіки, фізіології, психології, філософії. Окрім цього, він не стояв осторонь суспільно-політичного життя: як учасник польського Січневого повстання 1863 року був покараний ув'язненням. «Антологія...» представляє його твір «Катеринка» в перекладі Лариси Андрієвської. Одна із специфічних ознак про-

віддзеркалення епохи, в якій він живе та яка стає сюжетною матрицею його творів: суперечливі явища національної історії обумовлюють суперечливий характер їх творчого відображення. Творчість Генрика Сенкевича – яскраве підтвердження цьому: автор-класик у своїй творчості класично відобразив класичні протиріччя свого часу. Причін соціум і природа, історичні події та гримаси природи – все це взаємопов'язане і символічно обумовлюється: «Улітку відбулося велике сонячне затемнення, а невдовзі й комета з'явилася в небі. У Варшаві бачили над містом могилу й вогняний хрест у хмарах. Через цю причину постунали й роздавали милостину... До того ж іще зима настала така м'яка, якої і старі люди не пам'ятали... Оскільки хід природи зовсім, здавалося, повернув назад, усі на Русі, очікуючи незвичайних подій, зверталися неспокійним розумом і очима саме до Дикого поля...»

Збігнев Герберт – поет незвичайного стилю, особливого характеру, світоглядної духовної спрямованості: його поетичним пером керувала не стільки моральна турбота, скільки загально-філософська і світоглядно-життєва істина-правда, проте навіть і в цьому його турбує більше таємниці світу, аніж життєве кредо людини. Світобачення та духовну сутність творчості поета можна спробувати дешифрувати через окремі поетично-філософські образи його творів: «поезія – це дочка пам'яті», «нешвидко погодився на жит-

ня. За формулою: було життя – залишилися предмети, але перемагають не вони, а пам'ять-знання, якому вони служать. А якщо поетично: «Життя – єдиний спосіб, щоб обростати листям, хапати повітря на піску...», міститися у подіях...», шукати щонайменшу з помилок...».

Письменник, філософ, журналіст (редактор) і перекладач в одній особі – це Станіслав Вінценз. Його драматичні життєві стежини та шляхи пройшли через українські Криворівню, Стрий і Коломию, через Львівський і Віденський університети; він – учасник Першої світової війни. У Варшаві редагував журнал «Дорога». Головний твір його життя – чотиритомна епопея про Гуцульщину «На високій полонині». За власний кошт встановив один із перших у світі пам'ятників Івану Франку. Зазнав репресій від радянських каральних органів. Завершив життя у Лозанні (Швейцарія) в 1971 році, а в 1991 році перепохований у Кракові. Про нього написали: «Станіслав Вінценз...був не лише людиною книги, а, перш за все, людиною життя, дружби і діалогу».

Польський поет, представник рефлексивної, філософської та моралізаторської лірики, перекладач Мечислав Яструн родом із Чортківщини, Тернопільської області. Навчався в Ягеллонському університеті. Його літературний дебют припадає на 1925 рік. Після закінчення університету здобув докторський ступінь. Вчителював. Належав до Польського пенклубу, згодом (на деякий час) став членом Спілки радянських письменників України, а після війни, крім літературної діяльності, брав активну участь в польському демократичному русі, який опонував комуністичній диктатурі. Той непевний і тривожний час (поствоєнний період радянської диктатури) спонукав поета написати: «Життя прискорює свій пульс, Здається, мій час не належить мені. Вилітаю я блискучою ракетою В темне завтра».

Не підлягає сумніву значимість творчості поета в масиві національного поетичного скарбу, якщо результати, форми, зміст та спрямованість аналітичних пошуків дослідників його творчості іменують терміном, похідним від його імені. В польському літературознавстві є термін «ружевичознавство», яким об'єднують надбання, зусилля та практичні результати досліджень творчості польського поета Тадеуша Ружевича, якого багато дослідників вважають близьким до «прози життя», який здійснив «прозаїзацію вірша», що передбачає тісний зв'язок із реальністю, а такий зв'язок здійснює нездоланий вплив на поезію – послаблює, або й обриває її зв'язок із поетичним римуванням, і за таких умов повертає до себе увагу такий творчий прийом як «танець метафор». За таким підходом: вірш розповідає про те, що існує зовсім інша реальність, до якої поет має доступ без будь-яких зобов'язань усвідомлювати її, але з правом її інтерпретувати.

Відома польська письменниця, психологиня, лауреатка Нобелівської та багатьох інших міжнародних літературних премій Ольга Токарчук своєю родинною історією пов'язана з Україною: її бабуся – українка. Закінчила факультет психології Варшавського університету. Її літературні здобутки: романи «Мандрівка людей книги» (Відзнака Польського товариства книговидавців), роман «Правик та інші часи» (Літературна премія «Ніке»), «Бігуни» (Літературна премія «Ніке» і Міжнародна Букерівська премія), «Книги Якова»), а в 2018 році – Нобелівська премія в галузі літератури. Письменниця змальовує людину та найтонші струни її душі як невіддільні світові еволюції, як субстанції, що духовно самостійні та незалежні від соціальних перипетій. Ольга Токарчук – глибоко духовна володарка слова: «Коли розум залишається наодинці із собою, він починає молитися. Така ж бо природа розуму». Або: «Сонце сідає і сходить, і тоді вікна намагаються втягнути його всередину...».

Навчально-методичний посібник «Антологія літератури Польщі» доцільно доповнює бібліотеку навчально-методичної літератури для викладачів і здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Польська мова і література».

СЕСТРА ПОЕЗІЇ, ДОЧКА ЛЮДСЬКОЇ ПРАВДИ

(бібліографічний огляд літератури до 95-річчя Ліни Костенко)

Ольга СТАВІНСЬКА

І то нічого, що чигали круки,
Що проминуло так багато літ.
З такого болю і з такої муки
Душа не створить бутафорський плід.
(Л. Костенко)

Жінка-Епоха, Жінка-Легенда – Ліна Костенко. Вона не займалася у житті дрібницями, а виконувала свою місію. Ліна Костенко легко і безкомпромісно відмовляється від того, що вважає для себе неправильним: від авторства кіносценарію «Перевірте свої годинники», надто вже, на її думку, переписане чужою рукою; від премії «Золотий письменник України» – не пояснивши нічого жодним словом; та навіть від звання Героя України – фраза «Політичної біжунерії не ношу» давно стала афоризмом. Для неї все просто: моральний закон усередині нас такий же реальний, як і зоряне небо над нами... А для суспільства – надто багато в ній викликів: це й творча еміграція десятиліттями, участь у судових засіданнях проти дисидентів, регулярні поїздки в Чорнобильську зону – у такому віці. Не втимило Ліну Василювну життя, не зачерствіла від отих важких негараздів душа поетеси, бо завжди була для себе початком виміру.

Я вибрала Долю собі сама.

І що зі мною не станеться, –
у мене жодних претензій нема
до Долі – моєї обраниці»

Народилася 19 березня 1930 року у м. Ржищеві на Київщині в родині вчителів. У 1936 році родина переїхала до Києва, де Ліна ще школяркою почала відвідувати літературну студію при журналі «Дніпро», який редагував Андрій Малишко. Ці скупі дані біографічної довідки стануть хвилюючими поетичними мотивами, коли авторка згодом розповість у віршах про «балетну школу» замінюваного поля, по якому доводилося ходити, і про перший – написаний в окопі – вірш, і про «дитинство, вбите на війні». У 1946 році опубліковані перші вірші Ліни. Після закінчення школи дівчина поступила в Київський педагогічний інститут, але залишила його і поїхала навчатися в Московський літературний інститут ім.М.Горького, який закінчила 1956 року. А вже наступного року вийшла її перша книжка поезій «Проміння землі».

(Закінчення на стор.17)

зи Болеслава Пруса – точний до лаконізму і символічно глибокий стиль характеристики героя твору: «Він кожному поступався дорогою, а коли його штовхали, приязно посміхався». Або – нестандартне визначення культурно-мистецького явища: «Музика є найніжнішим тілом духа...». А ще – про внутрішні колізії та страждання людської душі: «Чим більше недужа набиралася сили, тим сильніше журилася своїм каліцтвом...».

Визначна постать польської літературної класики – Генрик Сенкевич, з ім'ям якого пов'язані світові досягнення польського історичного та психологічного романів. Серцевина світосприйняття, а отже, й авторського світогляду Сенкевича як письменника – скептичне ставлення до цивілізації, заснованої на владі грошей, антипрогресистський песимізм у поєднанні зі звеличенням польського патріотизму як вищої цінності. Вершина творчості Генрика Сенкевича – трилогія «Вогнем і мечем», «Потоп» і «Пан Володзівський», а також психологічний роман «Без догмату». Зазначимо важливу деталь: творчість письменника-класика є академічним

тя», «ловив верткий струмисько подій», «молився іменами померлих», «звільнений від острахів», «зі смертельною пошаною дарувати зраженню світові троянду», «залишитися в позі, якої навчили скульптори». А в підсумку це означає: як поет, Збігнев Герберт більше шанує розумування та образотворення, а плин вірша для нього є поступом думки, суть якої проясниться після завершення вірша...

Знайомить нас «Антологія...» і з окремими моментами-нюансами поетичної творчості Віслави Шимборської. Згадані моменти-нюанси можна об'єднати в одну метафоричну категорію «Сіль». Саме таку назву має одна із цільних збірок поетеси. «Сіль» – це сіль мудрості, яку авторка видобула з власної життєвої долі та власного суспільного досвіду та яка гласить: зрілість не може відбутися без мудрості та без гіркоти досвіду, що вимагає такої приправи як «сіль життя», щоб можна було це життя «споживати ложками». Зустрічаємо цікаве тлумачення історії: поетку не турбує історія окремих подій, а її цікавить історія як узагальнення, як категорія людського буття, в якій воєдино злилися пам'ять і знан-

ІННОВАЦІЇ ТА ТРАДИЦІЇ В ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Олександр Безносок, професор

З участю науково-педагогічних працівників кафедри інформаційних технологій і методики навчання інформатики (завідувач – доцент Надія Бабій) та студентів спеціальності «Інформатика» гуманітарно-технологічного факультету Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка проведено науково-популярний семінар «Інноваційні та традиційні технології навчання: математична модель». Організатором і модератором науково-методичного дійства виступив професор кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти Олександр Безносок.

На семінарі йшла розмова про те, що внаслідок інноваційних процесів, які охопили сучасну науку, особливо її педагогічний сектор, виникає гостра потреба в застосуванні нових методів і технологій навчання. Додатково в цьому переконує і той факт, що перехід усякої наукової галузі з емпіричного рівня на теоретичний прискорює темпи зростання обсягу знань, ускладнює завдання подальшого розвитку теорії та вимагає вдосконалення методики реалізації здобутків наукового прогресу. Все це безпосереднім чином та у найвищому ступені актуалізує необхідність вдосконалення навчального процесу в аспекті забезпечення його відповідності потребам сучасної наукової теорії та практики, бо саме нинішні студенти технологічної фахової спрямованості будуть працювати в модернізованих інформаційно-технологічних умовах. Необхідно акцентувати, що в навчальному процесі вищого закладу освіти саме теоретичні знання визначають напрями конкретних досліджень, зміст, характер і ефективність нашої практичної діяльності, внаслідок чого забезпечують усвідомлення та цілеспрямованість особистісний і соціальний виміри нашої життєдіяльності. Такий фактор повинен враховуватися, навіть домінувати при вивченні інформаційно-технологічних дисциплін в закладах освіти, незалежно від їх рівня. Але в цьому аспекті необхідно враховувати важливий нюанс: щоб уникнути ризиків, якими супроводжуються інноваційні процеси саме на етапі переходу з теоретичного рівня на практичний, необхідно забезпечити розробку обґрунтованих методів практичних дій, що об'єктивно вимагаються змістом відповідної теорії.

Учасники семінару отримали аргументовану інформацію про особливості, навіть надзвичайні функції математики не лише в контексті отримання та уточнення кількісних параметрів об'єктів вивчення, а й можливостей їх практичного застосування сьогодні та в перспективі. Бо інтелектуальний прогрес людства без математики, як основи інформаційно-технологічного забезпечення найважливіших соціальних процесів, практично неможливий і саме математика обслуговує і гарантує збереження та ефективне використання попереднього інтелектуального досвіду людства з поступовим переходом до формування та застосування інноваційних науково-технологічних надбань в науково-теоретичній та соціально-практичній сферах за формулою: математика – це інструмент підключення попереднього інтелектуального досвіду людства через його розширення та збагачення в нинішньому часі з метою застосування та модернізації в часі майбутньому.

З урахуванням фахової специфіки учасників семінару значна увага була приділена аналізу джерел і шляхів подолання дидактичних труднощів, що виникають у педагогів-практиків, які здійснюють навчальну роботу в секторі математичних та інформаційно-технологічних дисциплін. Тут наголошувалося на особливостях застосування математичного апарату та комп'ютерних програм у досягненні навчальних цілей і виконанні навчально-дидактичних завдань. Теоретичні висновки підтверджувалися конкретикою: експериментальні дослідження тестового формату демонструють, що інноваційна технологія може покращувати попередньо досягнуті традиційні результати уже через два роки, а після двох наступних років переваги інноваційної технології стають беззаперечно очевидними.

Важливо, що на семінарі йшлося і про труднощі оволодіння інформаційними технологіями та про специфіку і ризики їх застосування у всіх сферах життєдіяльності, насамперед в освітній діяльності. Загальновідомо, що в реальній теоретичній чи практичній діяльності, у виробничо-продуктивній чи культурно-освітній сфері зустрічаються помилки як у прийнятті рішень, в їх формулюванні, в організації їх виконання, а також в оцінці й використанні їх результатів. Мінімізація таких помилок

(абсолютне їх уникнення неможливе – такий закон пізнання та освоєння дійсності!) уможливорюється вдосконаленням апарату отримання достовірної інформації (як вихідних посилок!) і формулювання на цій основі обґрунтованих теоретичних висновків з наступним конструюванням практичних дій. Таким апаратом виступає математика, яка забезпечила концентрацію фундаментальних знань людства про світ у фундаментальних принципах і теоріях, що виступають універсальним інструментом розробки форм і способів функціонування людської цивілізації, навіть засобом виживання людства в сучасних глобально ускладнених умовах.

Забезпечення високої якості навчання можливе тільки за умови продуктивного використання освітнього досвіду багатьох поколінь освітян, що працювали і творили в попередні епохи, і, відповідно, досвід нинішнього покоління педагогів усіх рівнів і фахових напрямків, як національної, так і зарубіжних науково-освітніх шкіл. Підвищення рівня фахової підготовки в національних освітніх закладах має здійснюватися у контексті інтеграції в Європейський науково-освітній простір, з орієнтацією на потреби підвищення їх конкурентоспроможності на сучасному ринку праці, в тому числі і на європейському. Для цього необхідно глибоко і всебічно аналізувати світові та європейські тенденції реформування освіти і відповідно до національного і світового досвіду послідовно вдосконалювати професійну сферу діяльності.

Водночас зауважимо, що долучення системи вищої освіти України до Болонського процесу має спрямовуватися лише на її розвиток і набуття нових якісних ознак, без втрати кращих вітчизняних традицій чи зниження національних стандартів її якості. Орієнтація на зарубіжний досвід зовсім не означає корінної, тим більше надмірної, перебудови вітчизняної системи освіти. Суть європеїзації національної освіти – це осмислення її сучасного стану та перспектив розвитку в порівнянні з європейськими критеріями і стандартами та визначення можливостей її вдосконалення у відповідності до потреб сучасного інформатизованого суспільства за формулою: розвиток національних традицій плюс використання європейського і світового освітнього досвіду.

СЕСТРА ПОЕЗІЇ, ДОЧКА ЛЮДСЬКОЇ ПРАВДИ (бібліографічний огляд літератури до 95-річчя Ліни Костенко)

Ольга СТАВІНСЬКА

Друга збірка «Вітрила» була опублікована у 1958 році, згодом – збірка «Мандрівки серця» (1961). Потім поетичному слову Ліни Костенко було оголошено заборону, її твори не виходили окремими виданнями до 1977 року, коли з'явилася її збірка «Над берегами вічної ріки». Таким чином, її творчість силоміць розмежували на два періоди, між якими пролягло мовчання, подібне до літературного небуття. Але поетеса писала «в шухляду». Саме тоді була написана «Маруся Чурай» – історичний роман у віршах, вперше опублікований в 1979 році. Велике кохання і жорстока зрада, трагічна смерть милого і суд громади, драматичне, з філософським осмисленням життя легендарної Марусі Чурай постає за однойменного роману у віршах. За цей твір у 1987 році поетеса отримала Державну премію України імені Т.Г. Шевченка.

Написаний ще в 1966–67 роках роман у віршах «Берестечко» дописувався на всіх етапах наступних українських подій: і після поразки 70-х років, і в безвиході 80-х, і в оманливих пастках 90-х. Лише 1999 року ця книга з необхідності бути написаною переросла для Ліни Василівни в необхідність бути опублікованою. У 2010 р. перевиданий твір «Берестечко» несподівано вийшов на друге місце у топ-10 продажів сучасної української літератури. Роман у віршах присвячений змалюванню вікопомної трагічної події (поразки війська Богдана Хмельницького під Берестечком 1651 року), осмисленню причин цієї поразки, її ролі в національній історії та духовному житті нації. Всеприсутній у століттях Богдан Хмельницький – грандіозна постать на роздоріжжі Європи. Людина, що зводить державу, бунтар, що кидася виклик усталеній системі, пристрасний закоханий чоловік, спопелений від зради, стратег і полководець, софістикований дипломат, безпритульний бранець власник помилок та історії, голос гідності й свободи – таким бачить гетьмана авторка. Твір і художнє оформлення Сергія Якутовича творять неповторний мистецький синтез, доповнений глибокою аналітикою – статтею Івана Дзюби про творчість Ліни Костенко та статтею Володимира Панченка про «Берестечко».

Твори, опубліковані впродовж 80-х, містить збірка «Вибране». Сюди увійшли поезії з книг «Зоряний інтеграл» (1963) та «Княжа гора» (1972), які свого часу не побачили світу, а також вірші, що склали розділ «Інкустації». За «Інкустації», видану італійською мовою, Ліні Костенко 1994

року присуджено премію Франческа Петрарки, якою Консорціум венеційських видавців відзначає кращі твори видатних письменників сучасності.

Традиційно у День знань 1 вересня у Національному університеті «Києво-Могилянська академія» вступну лекцію читають люди зі світовим ім'ям. 1999 року перед студентами і викладачами вузу виступила Ліна Костенко. Зустріч зі званою поетесою, науковцем завершилася урочистою церемонією вручення Ліні Костенко диплому та мантиї Почесного професора НАУКМА. Це звання їй присвоїла Вчена рада НАУКМА 15 квітня 1999 року. Прочитана лекція видана окремою брошурою «Гуманітарна аура нації, або Дефект головного дзеркала» і при-

свячена гострим проблемам української національної культури у світовому контексті. Розрахована на студентську аудиторію та широке коло читачів.

Прикметною рисою творчості поетеси є інтелектуалізм – поезія в русі, злеті думки, яка осягає великі історичні простори, напружено шукаючи ключів до таємниць буття людини, нації, людства... Яскравим доказом цього є видання «Річка Геракліта», вибране із вже друкованих та нових поезій Ліни Костенко. Цикл природи та людського буття тут зв'язані в єдине ціле, циклічний міфологічний час та лінійний час християнства перетинаються між собою. Вірші-осаяння, вірші-попередження, вірші-реквієми і вірші, де триумфує неприборкана стихія людських почуттів, створюють цілісну симфонічну «поему» філософського осягнення Часу. Оригінальний художній коментар до поезій від Сергія Яковича «транслює» таємницю буття через витончені фантазійні «портрети» пір року, що постають у символічних, містичних та неореалістичних жіночих образах. В долученому до книжки аудіодиску Ліна Костенко читає свою поезію.

З великою довірою до свого читача авторка відкриває родинний альбом у новому виданні «Мадонна перехресть», де ніби запрошує на вогник дому всіх подорожніх на шляхах і перехрестях буття. Крім того, це дуже особиста книжка: вона присвячена коханій доньці Оксані.

«Я вчу Тебе, як мову іноземну, як знаки, зашифровані в гербі. Я вдячна Богу, що послав на землю шляхетну душу, втілену в Тобі».

Книжка поєднує простір особистісного, гранично відвертого й навіть родинно-інтимного (передовсім через використання у книжці світлин із родинного альбому) і щирого (все ж таки перший адресат книжки – дочка Оксана Пахльовська). Поетика казковості межує з ритуально-міфологічним простором, у книжці виринають теми і концепти, актуалізовані в поезії шістдесятників, тим більше, що до «Мадонни перехресть» увійшли вірші і 1960-х років, і

2011 року. Тобто вся високовольтна лінія духу поета, сформована протягом десятиліть.

«Вірші я пишу, проза пише мене, а над статтями я працюю. Так от, ця проза написала мене. Ці люди мене вели, і моє завдання було лише в тому, щоб відкинути зайве» – так презентувала Ліна Василівна сюрреалістичний Вавилон сучасного світу, специфіку українського божевілля та свою першу прозову книжку, роман «Записки українського самашедшого», написаний від імені 35-річного київського програміста, який на тлі особистої драми прискіплюю, глибоко й болісно сканує всі вивихи нашого глобалізованого часу. У світі надмірної (дез)інформації і тотального відчуження він – заручник світових абсурдів – прагне подолати комунікативну прірву між чоловіком і жінкою, між родиною і професією, між Україною і світом. За жанровою стилістикою «Записки українського самашедшого» – це насичений мікс художньої літератури, внутрішніх щоденників, сучасного літописання і публіцистики. Це перший опублікований прозовий роман видатної української поетеси.

Ліна Костенко завжди майже інстинктивно відсто-ронювалася від «літературного кол-госпу» в добровільне самотництво, в загадкове затворництво, у добровільне чи вимушене мовчання. Тож у цьому випадку і не мали зна-чення всі репресії можновладців проти її слова. Бо допомогли заетекі яскравіше виявити, з притиском заакцентувати свою позицію і свій стиль життя. Певно, саме тому й стало ім'я видатної поетеси синоні-мом унікальної творчої біографії. Людиною такої творчої долі, сили таланту і характеру бути не просто. А що не виступає публічно – то це її право. Право захисту власної свободи. До того ж Ліна Костенко – автор, який у кожній своїй книжці трудно ставить останню крапку. У неї надвисокі вимоги насамперед до себе. Вона сама вибирає, коли друкуватися.

Усіх бажаючих доторкнутися до вічності Поезії, відчутти силу Слова Ліни Костенко запрошуємо до бібліотеки.

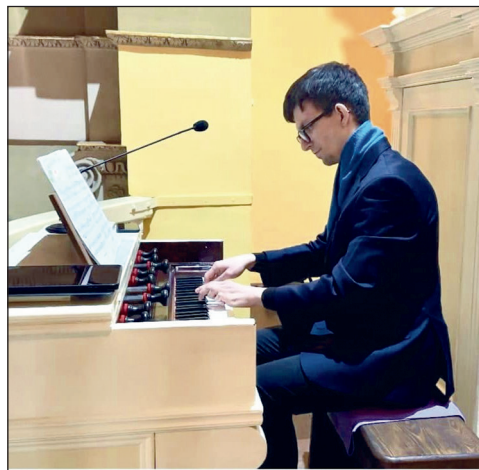
У ПОЛОНІ ОРГАННОЇ МУЗИКИ

Інна РАТИНСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент

У Кременці відбувся Міжнародний фестиваль органної музики «PAX ET BONUM» («Мир і Добро») з участю львівських музикантів-органістів.

Марк Новакович – органіст, музикознавець. Вищу освіту за профілем музикознавця здобув у Львівській національній музичній академії імені М.В. Лисенка.

Учасник майстер-класів Валерії Балаховської та Галини Булибенко (Київ), Йоганна Труммера (Австрія), Улли Крігул (Естонія), Якобуса Гладзіви, Бьорна О Віде (Німеччина), Романа Перуцького, Кшиштофа Урбаняка, Малгожати Тшаскалік-Вирви, Уршули Яшецької (Польща) та ін. Випускник Львівської Органної Резиденції 2021 року та Andreas Hildebrand Organ Academy (Польща, 2023 р).

Сольний концерт «Soli Deo Gloria» («Єдиному Богу слава») Марк Новакович дав у Костелі св. Станіслава м.Кременця, де виконав «Прелюдію ре мінор», хоральну прелюдію «Отче наш, що єси на небесах» і «Фантазію до мажор» Й.С.Баха, «Чакон

на фа мінор» Й. Пахельбеля, «Grand Plein jeu et Fugue» Л.-Н.Клерамбо, «Медитацію» Л. В'єрна, «Тиху молитву» М. Шуха.

Провідна українська органістка Олена Мацелюх є солісткою Львівської національної філармонії, Рівненської філармонії, а також Будинку органної та камерної музики у Львові. Вона виступає зі своїми концертними програмами по всій Україні і постійно гастролює у Швейцарії, Німеччині, Франції, Іспанії, Польщі, Чехії, Данії та США.

Як один із кращих інтерпретаторів органної творчості Й.С.Баха у Східній Європі Олена Мацелюх вже декілька років відкриває Бахівські Фестивали у Брно (Чехія) та у Вроцлаві. У Польщі Олену Мацелюх вітають шанувальники її таланту й на кількох інших фестивалях – зокрема, на «Музика в Старому Кракові».

У концертній залі Гуго Коллонтая Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка Олена Мацелюх виконала твори Кр. Пардіні «Amazing Grace». Йоганна Пахельбеля «Чакона», Сезара Франка «Grand Chor з католицької меси», Михайла Шуха «Тиха молитва», Ференца Ліста «Фантазія і fuga на тему Баха», Йганна Себастьяна Баха «Токата і fuga ре мінор».

Фестиваль організували Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка, кафедра мистецьких дисциплін та методик їх навчання, Центр органної та літургійної музики і Костел святого Станіслава.

ЛІТЕРАТУРНО-МУЗИЧНИЙ МАРАФОН

Ніна БАГНЮК

Нестандартні форми проведення занять, безперечно, вносять свіжий струмінь у навчальний процес і сприяють кращому засвоєнню матеріалу. Такої думки дотримуються викладачі Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка Валентина Мацкова та Олена Пасічник.

Оскільки твори епохи Романтизму вивчаються студентами-першокурсниками практично водночас, педагоги вирішили використати інтегрований метод подачі матеріалу у формі літературно-музичного марафону в приміщенні єдиного у світі Літературно-меморіального музею Юліуша Словацького у Кременці. Працівники Музею гостинно провели екскурсію його залами. Урочиста, піднесена, естетична обстановка помешкання, зокрема вишуканого салону Саломеї, що носить ім'я матері поета, сприяли перенесенню уяви молоді в ті далекі роки, коли тут бігав маленький Юліуш і слухав дивовижну музику композиторів свого часу.

Після ознайомлення з творами поетів студенти 11-Дк, 11-Фк, 11-Рк, 11-ТОк і 11-Мк груп Фахового коледжу під керівництвом кандидата філологічних наук, доцента Олени Пасічник шукали музику у поетичному слові Поля Верлена та Артюра Рембо, Стефана Маларме, Адама Міцкевича і, звичайно ж, Юліуша Словацького на заняттях із зарубіжної літератури. Вони відмічали новаторство поезій цих авторів і цікаві деталі їхнього творчого й особистого життя.

А продовженням стали уроки-концерти, до програми яких увійшли твори композиторів епохи Романтизму у виконанні наставниці студентства, піаністки Валентини Мацкової. «Серенада» Ф.Шуберта, «Вальс» Ф.Шопена, «Сумноспів» М.Лисенка, «Похід гномів» Е.Гріга звучали після невеликого аналізу кожного твору. Отже, музика вимагала слова. І не тільки слова. Ці заняття були своєрідним полілогом між педагогом і студентами.

Валентина Мацкова спонукала наслідувати в кожній частинці музичної композиції живу картинку вітру, дощу, грози тощо, описувати її кольором, почуттями та емоціями, які вона викликає.

Своєрідним музично-поетичним завершальним акордом стало досконале виконання етюдів «Сі-бемоль-мінор» Ф.Калькбренера та «Полювання» Ф.Ліста студентом 41-Мк групи Олексієм Литвином і бездоганне прочитання знаменитого «Тестаменту» Юліуша Словацького однокласницею Олексією Інною Воронко.

Такі заняття залишать яскравий слід у серцях майбутніх педагогів, сприятимуть кращому засвоєнню програмового матеріалу, будуть мотивувати їх до нових, цікавих і творчих тематичних зустрічей у майбутньому.

НАСТРІЙ, ЗАЛИШЕНИЙ НА КАМЕНІ

Людмила СІЛКА

Студенти 21-Дк групи Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса провели нетрадиційну, цікаву і надзвичайно захоплюючу зустріч із практичним психологом ОЗО Білокриницька ЗОШ І—ІІІ ступенів Інною Колесник.

Під час творчого заняття на тему «Емоційний щоденник на каменях: серія малюнків, що відображають настрій», вони знайомилися з арт-терапевтичною технікою «малювання на камені». Цей метод не лише розвиває творчість, а й сприяє емоційному розвантаженню та самовираженню.

Учасники обирали камені, які їх приваблювали формою та фактурою, а потім перетворювали їх на унікальні арт-об'єкти. Малюнки відображали настрої, почуття та символи, котрі є емоційно важливі, особливі, в позитивному і негативному сенсі незабутніми для кожного з авторів.

Було цікаво спостерігати, як звичайний камінь у руках студента перетворювався на витвір мистецтва: хтось створив абстрактні візерунки, а хтось – символічні зображення тварин, рослин чи навіть власних мрій.

Такі арт-терапевтичні практики є частиною медитативного живопису — саморозвитку, що об'єднує в собі техніки арт-терапії, мистецтва та медитації. Основними задачами практики є виявлення та пропрацювання прихованих мотивів і прагнень людини, розкриття її внутрішнього потенціалу, духовний розвиток, виявлення неусвідомлених психологічних установок, їхнє опрацювання та трансформація.

КОНКУРС РИТМІЧНОЇ ГІМНАСТИКИ

Традиційний конкурс ритмічної гімнастики знову стартував у спортивному залі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка для всіх поціновувачів спорту, краси та здоров'я. Організатором спортивно-розважального оздоровчого заходу виступила спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Фахового

коледжу академії, відмінник народної освіти України, заслужений працівник освіти України Катерина Єрусалимець. Учасниками змагань стали команди Лісотехнічного коледжу, Професійного ліцею, Гімназії ім. Уласа Самчука, Плосківської гімназії, Волинського ліцею імені Нестора Літописця та спортивні колективи 11-Рк, 21-Рк, 11Дк-Пк, 11-Фк груп Фахового коледжу Академії.

Після представлення команд присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять полеглих Героїв та мирних мешканців міст і сіл України, які загинули від жорстокого ворога. До меморіальних дощок загиблих випускників відбулося покладання квітів, а солістки Іванна Журибіда і Марія Скоропляс виконали пісню «Там, біля тополі, калина росте».

Скорботні хвилини заходу світлим позитивом розбавили динамічні композиції у виконанні колективів кременецької танцювальної студії «Орієнталь». Ведучі програми Іванна Журибіда та Арсеній Мінайлюк здійснили усний екскурс в історію навчальних закладів Кременця і запросили до вітального слова директора фахового коледжу, доцента Романа Дубровського, заступника міського голови Кременця Миколу Матвіюка, начальника управління освіти, культури і спорту Кременецької міської ради Людмилу Станько, директора

пляс та Володимира Інішева (пісня «Місто спить»). Особливо зворушливо сприймали глядачі виступи юних і старших

солістів з ГО «Зоря надії»: «Східний танець» у виконанні Оленки Мулик і пісню-молитву «Україно, молюся за тебе», яку виконали Сергій Табачук з мамою Галиною Табачук і головою ГО «Зоря надії» Аллою Андрущук.

Детальний аналіз виступів команд здійснила випускниця нашої Академії, керівник «Орієнталь» Іванна Запольська. Головний суддя конкурсу Василь Трифонюк оголосив підсумки: третє місце посіла команда Волинського ліцею імені Нестора Літописця, на другу позицію піднялися юні гімнасти Лісотехнічного коледжу, а найкращий результат показала команда Професійного ліцею. Всі учасники отримали подарунки з рук начальника відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Кременецької міської ради Андрія Станіславенка. На завершення свята традиційно прозвучала пісня «А ми бажаєм щастя вам» як добра надія на наступну цікаву і мирну зустріч.

Кременецької гімназії №3 Володимира Ковальчука та начальника відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Кременецької міської ради Андрія Станіславенка.

Оцінки виступам команд давали професійне журі у складі Іванни Запольської, Олени Новик, Наталії Ткач та Василя Трифонюка. У проміжках між виступами юних гімнастів ведучі розповідали про історію виникнення цього красивого виду спорту, його незаперечні плюси для здоров'я організму, про роль музики у ритмічній гімнастиці. Пісенні дарунки для учасників змагань звучали у виконанні Марії Скоропляс (пісня «Мить»), дуету Марії Скоро-

«ВЕСЕЛІ СТАРТИ» ДЛЯ ШКОЛЯРІВ

Спортивне свято з участю студентів Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка – це завжди весело, цікаво і незабутньо. Черговий спортивно-розважальний оздоровчий захід «Веселі старты» для учнів п'ятих – шостих класів відбувся у Кременецькій гімназії № 3. Його провели студенти 21-Фкс і 31-Фк груп, майбутні вчителі фізичної культури в рамках проходження навчальної практики

у позаурочний час. Організувала захід і керувала роботою студентів досвідчений педагог, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, відмінник народної освіти України, заслужений працівник освіти України Катерина Єрусалимець.

Під звуки урочистого спортивного маршу ведучі свята Марія Дмитрук та Артур Ляшенко запросили до залу учасників команд «Сонечко» (5-А), «Веселка» (5-Б), «Олімпійці» (6-А) та «Сокіл» (6-Б). їм представили суддівський колектив у складі Івана Стецюка, Івана Ребрини і четвертокурсника Дмитра Жукова.

З вітальним словом до учасників святкових змагань звернувся директор гімназії Володимир Ковальчук. Отож, свято стартувало цікавими естафетами, у ході яких діти мали нагоду продемонструвати свою спритність та швидкість,

силу і вправність з повітряними кулями, обручами, м'ячами, фішками, мішками та палицями.

Безпосередніми керівниками команд були Андрій Воронюк, Олександр Фриз, Ігор Тахновський і Микола Дідич, які заохочували своїх підопічних, підказували їм, спрямовували у правильне русло боротьби. Кожна команда мала свою групу підтримки серед школярів.

Емоції були настільки яскравими, що важко було розрізнити, хто вболіває найголосніше, – учасники, керівники чи присутні глядачі.

За підсумками суддів, перше місце розділили між собою команди «Сонечко» та «Сокіл», друге місце посіли п'ятикласники «Веселки», а «срібло» змагань отримали юні «Олімпійці». Все це було підтверджено символічними медалями і спортивними призами.

Такі спортивні заходи дійсно є оздоровчими, бо вони загартовують тіло і розвивають фізичні навички, а також

розважальними, тому що дітям у наш непростий час вкрай необхідні яскраві позитивні емоції.

НАВЧАЄМО ДІЯТИ ПРОЗОРО І ЧЕСНО

Володимир БАНАХ

Делегація Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка у складі викладача коледжу Юрія Ліщука, уповноваженого з питань запобігання та протидії корупції у КОГПА ім. Тараса Шевченка Володимира Банаха, методиста Марії Коменярської та юристконсульта Федора Поліщука відвідали Західноукраїнський національний університет, де відбулася зустріч із заступником голови Національного агентства з питань запобігання корупції Сергієм Гуляком та експерткою Офісу доброчесності цього агентства Вікторією Скоробогатою.

Сергій Гуляк та Вікторія Скоробогата провели презентаційний захід «Прозорі університети» для представників закладів вищої та фахової передвищої освіти Тернопільської області та обговорили роль закладів освіти у процесі формування нульової толерантності до корупції серед учасників освітнього процесу, національні та міжнародні стандарти доброчесності.

Сергій Гуляк наголосив: «Щоб убезпечити суспільство від нової ери корупції, потрібно працювати з молоддю. Саме вона є тією аудиторією, на яку можна вплинути, виховати у душі доброчесності, створивши в країні середовище, де приймаються прозорі рішення. Це можливо зробити лише через послідовне навчання та виховання нових поколінь».

Вікторія Скоробогата презентувала проєкт Офісу доброчесності НАЗК «Прозорі університети», спрямований на інтеграцію теми доброчесності і антикорупції в освітні програми та створення рішень для підвищення прозорості в навчальному середовищі в закладах вищої та фахової передвищої освіти. Цей проєкт передбачає впровадження в освітній процес університетської дисципліни «Антикорупція та доброчесність» в обсязі 2 кредитів (60 годин) або 3 кредитів (90 годин).

Мета дисципліни – формувати розуміння поняття доброчесності та доброчесних стратегій поведінки, а також сприяти засвоєнню студентами практичних навичок, які допоможуть уникати корупції в повсякденному житті та діяти доброчесно в складних, неоднозначних життєвих ситуаціях.

Для навчання в рамках неформальної освіти студентам запропоновано онлайн-курси «YOUніверситет» (базовий курс для студентів), «Впливай – викривай», «Основи антикорупції для всіх і кожного». Для викладачів та університетського менеджменту передбачено курси «6 кроків для доброчесності», «Конфлікт інтересів: від виявлення до врегулювання», «На захист прав викривачів».

ПРО КОРУПЦІЮ ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОСВІТІ

Сергій КОЛІСЕЦЬКИЙ

У читальній залі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка відбувся інформаційний захід «Освіта без корупції та академічна доброчесність», підготовлений уповноваженим підрозділу з питань запобігання та виявлення корупції в Академії Володимиром Банахом, культторганизатором Сергієм Колісецьким, студентським ректором та Кременецько-Буським відділом правничої допомоги Північно-західного управління надання безоплатної правничої допомоги Західного міжрегіонального центру з надання безоплатної правничої допомоги.

Під час заходу основним питанням обговорення було дотримання нульової толерантності до корупції, академічної доброчесності, уникнення використання плагіату і адміністративної та юридичної відповідальності. Захід розпочав культторганизатор Сергій Колісецький із оголошення основних питань, які будуть розглянуті під час заходу та представлення запрошених.

Володимир Банах у своїй доповіді акцентував увагу на те, де розміщені скриньки довіри, як часто їх перевіряють, де на веб-сторінці Академії знайти інформацію про антикорупційну діяльність. Окремо було приділено час дотриманню академічної доброчесності, використанню ШІ у написанні курсових та дипломних робіт, шляхи уникнення плагіату.

Начальник Кременецько-Буського відділу правничої допомоги Північно-західного управління надання безоплатної правничої допомоги Західного міжрегіонального центру з надання безоплатної правничої допомоги Тетяна Точинська зосередила увагу на відповідальності щодо порушення академічної доброчесності та дотримання нульової толерантності до корупції. У заході взяли участь здобувачі освіти Академії та Фахового коледжу із своїми наставниками, педагогічними та науково-педагогічними працівниками.

ОСНОВА ВІДПОВІДАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Юлія СТРЕЛЬЧУК

Кафедрою біології, екології та методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка проведено семінар для студентів академії та Фахового коледжу «Академічна доброчесність – основа відповідального навчання». Модератором заходу виступила кандидат сільськогосподарських наук, доцент Олена Тригуба, яка відкриває захід ознайомленням із «Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії імені Тараса Шевченка»: висвітлює загальні положення, проаналізувала систему сприяння дотриманню принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в Академії та процедуру управління процесом дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в Академії, розповіла про відповідальність за дотримання академічної доброчесності та порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних і наукових робіт на наявність ознак академічного плагіату, про заходи з попередження порушень принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в академічному середовищі Академії.

Виступи продовжила завідувач бібліотеки Академії Юлія Стрельчук, яка детально зупинилася на сутності, значенні та шляхах забезпечення академічної доброчесності. Вона дала чіткі визначення академічної доброчесності як однієї з ключових складових якісної освіти та наукової діяльності, її основним порушенням: плагіат – використання чужих ідей, текстів чи досліджень без належного посилання; фальсифікація даних – свідоме спотворення або вигадкування наукових чи статистичних даних; списування – несанкціоноване використання чужих відповідей під час тестування чи виконання завдань; самоплагіат – подання власних попередніх робіт без відповідного зазначення; корупція – отримання або надання неправомірних переваг в освітньому процесі; неправомірна допомога – написання робіт або виконання завдань за інших осіб.

Дотримання академічної доброчесності сприяє підвищенню якості освіти та довіри до її результатів; формуванню чесного та відповідального суспільства; розвитку самостійного критичного мислення та наукової культури; підвищенню конкурентоспроможності випускників на ринку праці. Для дотримання академічної доброчесності необхідно використовувати такі шляхи: запровадження ефективної системи перевірки на плагіат; виховання у студентів та викладачів культури чесності та відповідальності; проведення інформаційних кампаній про важливість академічної доброчесності; запровадження санкцій за порушення академічної доброчесності; використання інноваційних методів оцінювання знань, що ускладнюють списування; розвиток системи наставництва та підтримки студентів у навчанні. Успішне впровадження принципів академічної доброчесності можливе лише за умови спільних зусиль усіх учасників освітнього процесу.

Бібліотека є невід'ємною частиною освітнього процесу, відіграючи ключову роль у формуванні академічної доброчесності. Вона не лише надає доступ до наукової та освітньої літератури, а й сприяє розвитку навичок академічного письма, інформаційної грамотності та відповідального використання інформаційних ресурсів. До функцій бібліотеки в забезпеченні академічної доброчесності відносяться надання якісних та перевірених джерел інформації (доступ до наукових статей, книг, дисертацій, баз даних, що дозволяє студентам і викладачам використовувати достовірну інформацію; формування електронних ресурсів для зручного доступу до матеріалів), формування навичок інформаційної грамотності (проведення тренінгів та консультацій з пошуку, аналізу та використання наукової інформації; навчання правильному цитуванню та оформленню бібліографічних списків), запобігання плагіату та підтримка академічного письма (організація курсів з академічного письма, де студенти навчаються висловлювати власні ідеї та дотримуватися етичних стандартів; надання інструментів для перевірки на плагіат та консультацій щодо правильного використання джерел), підтримка наукової діяльності (допомога у проведенні досліджень через доступ до актуальних джерел та аналітичних ресурсів; надання послуг із наукового редагування та корекції текстів), популяризація принципів академічної доброчесності (організація виставок, лекцій та заходів, спрямованих на підвищення обізнаності про академічну доброчесність; розробка інформаційних матеріалів про етичні норми та відповідальне використання джерел).

Бібліотека відіграє важливу роль у підтримці академічної доброчесності, сприяючи розвитку інформаційної культури, запобіганню плагіату та забезпеченню доступу до якісних наукових ресурсів. Її діяльність допомагає студентам і науковцям працювати чесно, відповідально та ефективно, що є запорукою високої якості освіти і наукових досліджень.

Про використання ШІ в навчальному процесі вела розмову аспірантка Марія Пасевич. Вона звернула увагу на важливе питання – використання штучного інтелекту в наукових роботах студентів. ШІ стає все більш популярним, і багато студентів сприймають його як швидке рішення для написання рефератів, курсових чи навіть дипломних робіт. Однак такий підхід має серйозні ризики, про які варто пам'ятати.

По-перше, проблема академічної доброчесності. ШІ не створює нову інформацію, а лише компілює вже існуючі дані. Це може призвести до прихованого плагіату. Наприклад, студент отримує текст, який виглядає унікальним, але насправді складається з фрагментів чужих робіт без належних посилань. В університетах діють чіткі правила щодо плагіату, і порушення цих норм може мати негативні наслідки для студента.

По-друге, ШІ часто використовує неперевірені факти. Наведу приклад: якщо попросити його підготувати звіт про екологічні зміни, він може видати статистику, яка не підтверджена жодними науковими джерелами. Це вводить в оману не тільки студента, а й викладача, який оцінює роботу.

Ще одна велика проблема – вигадані цитати. Якщо ви попросите ШІ додати джерела, він може згенерувати абсолютно фіктивні книги чи статті. Наприклад, може з'явитися книга нібито відомого вченого, якої насправді не існує. Уявіть, що студент подає таку роботу – і викладач не може знайти оригінальне джерело. Це руйнує довіру до наукових досліджень.

ШІ також має обмежені можливості щодо критичного аналізу. Він може описати проблему, але не здатен запропонувати нові підходи чи розглянути її з різних сторін. У науковій діяльності важливо не просто переказувати факти, а й аналізувати їх, висувати власні гіпотези, порівнювати різні точки зору. Студенту, який покладається лише на штучний інтелект, буде складно розвинути ці навички.

Окрім цього, мова, якою ШІ формулює думки, часто не відповідає науковому стилю. Його відповіді можуть бути занадто спрощеними або містити загальні фрази без конкретики. Наприклад, якщо запитати про фотосинтез, він може відповісти: «Рослини виробляють кисень, тому що вони його виділяють під час фотосинтезу». Але така відповідь не пояснює процес і не відповідає вимогам наукової роботи.

Ще один важливий аспект – розвиток творчого мислення. Якщо студент повністю покладається на ШІ, він перестає самостійно шукати інформацію, аналізувати її, формулювати власні висновки. Це може негативно позначитися на його здатності мислити критично та самостійно вирішувати складні завдання.

З юридичної точки зору, багато університетів уже встановлюють обмеження на використання ШІ у наукових роботах. У деяких країнах студентів можуть навіть відрахувати за подачу роботи, створеної повністю штучним інтелектом. Тому важливо дотримуватися академічної доброчесності.

Проте варто зазначити, що ШІ не слід повністю відкидати. Він може бути корисним як допоміжний інструмент – наприклад, для перевірки граматики, структурування тексту чи збору ідей. Але він не повинен замінювати власну інтелектуальну роботу студента.

Отже, висновок очевидний: використання штучного інтелекту в науковій діяльності вимагає обережності та відповідальності. Ми маємо навчати студентів працювати самостійно, критично мислити, аналізувати та перевіряти інформацію, а не просто копіювати те, що пропонує технологія.

На завершення семінару здобувачі освіти заповнили декларації про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин.

З НАГОДИ МІЖНАРОДНОГО ДНЯ РІДНОЇ МОВИ

Ірина Поляк, кандидат філологічних наук

Міжнародний день рідної мови відмічають у багатьох країнах світу. А свій початок це свято бере з далеких і тривожних подій 1952 року, коли тогочасна влада Пакистану проголосила урду єдиною державною мовою, хоча рідною вона була лише для 3% населення. Це було негативно сприйнято, особливо на сході, де майже всі розмовляли винятково бенгальською мовою. 21 лютого 1952 року, під час демонстрації протесту в Дакці, поліція та військові вбили кількох студентів-демонстрантів.

Після проголошення незалежності Східного Пакистану (Бангладеш) 1971 року цей день відзначають в країні як день мучеників.

З 1953 бангладешці відзначають День рідної мови як державне свято, покладаючи квіти до Пам'ятника мученикам.

Згодом, 17 листопада 1999 року, Генеральна конференція ЮНЕСКО визнала 21 лютого Міжнародним днем рідної мови.

Нелегким був шлях і нашої рідної мови до офіційного відзначення цього Міжнародного свята. Наша країна протягом

століть і донині виборює право на свою самостійність, незалежність, право на життя і на рідну мову.

«Мова – це доля нашого народу, і вона залежить від того, як ревно ми всі плекатимемо її». Тому надзвичайно актуальним і значущим є цей вислів Олеся Гончара в умовах сьогодення. Дата 21 лютого – для нас символічна і знакова, а започаткування свята ознаменоване трагічними подіями: 18 – 20 лютого 2014 року через нечувану жорстокість владних структур начебто демократичної, вільної, суверенної держави на Майдані у Києві полягло 104 мирних мешканців України і навіки стали Небесною Сотнею...

24 лютого 2022 року – початок повномасштабного вторгнення росії на нашу землю. На превеликий жаль, невимовний біль, нечуваний жах, що несе за собою ця страшна війна, досі живе в наших домівках, плюндрує мову, нівечить долі тисяч невинних людей.

Ціною життів найкращих, найдостойніших ми виборюємо сьогодні право говорити рідною мовою, бути українцями, визначати своє майбутнє. Українська мова – це мова нашої Перемоги.

Про все це йшлося у вступному слові кандидата філологічних наук, доцента Інни Воляннюк, яка відкрила урочистий захід до Міжнародного дня рідної мови, підготовлений разом з колегами по кафедрі та майбутніми вчителями української мови і літератури Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка.

Присутні вшанували хвилиною мовчання наших Героїв, які віддали своє життя за мирне небо, волю і можливість спілкуватися рідною мовою.

На підтвердження непростого долі української мови ведучі дійства Христина Шелест і Анна Макачук прочитали поезію Надії Тарчанин:

Горіла мова у вогнях, та не згоряла!
У землю заривали — проростала,
Насмішки хижі й глузування пережила,
В ній — ніжність, ласка, в ній — могутня сила!
Українська мова — полум'я і кремінь,
Основа нації, її надійний стержень.
Українську мову, найпрекрасніше стувіття,
Шануймо й бережимо усі століття!

Свій виступ дівчата продовжили тематичною презентацією з історії свята.

Яскравий поетичний віночок про мову «вплели» до програми заходу студенти першого та другого курсів Катерина Голубінка, Анастасія Хомич, Ольга Олійник, Олександра Пилипака, Юлія Гордійчук, Анастасія Гранатович, Тетяна Зарічна і Наталія Сидорчук.

Третьокурсниця Юлія Ковалик та Ольга Яворська і Діана Ревуцька з 11-УЗм групи підготували цікавий відеорепортаж «Чим для вас є рідна мова?», для участі в якому були запрошені викладачі, студенти, учні. Магістрантка Ірина Вітичук презентувала тематичну вікторину «Я люблю українську мову», яку на завершення провели ведучі Христина Шелест і Анна Макачук.

До свята побачив світ третій випуск «Філологічного вісника» академії, який висвітлював тему «Важливість української мови в умовах війни: погляд крізь призму Міжнародного дня рідної мови».

ДО УРОКІВ – З НОВІТНІМ ПІДХОДОМ

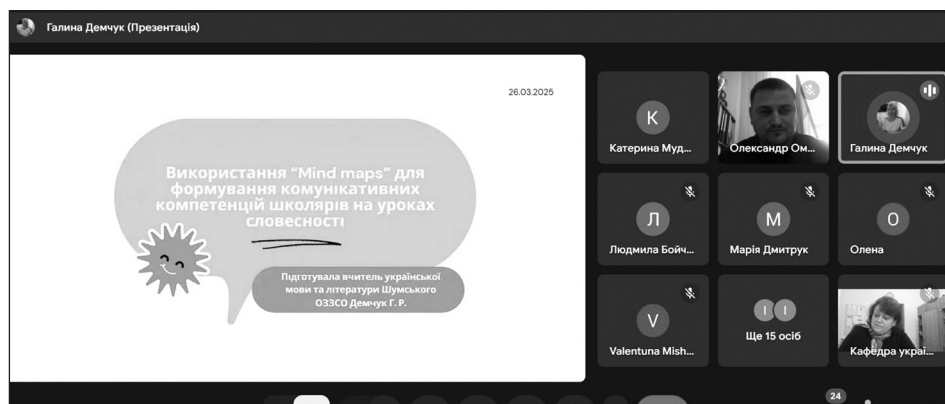
Ірина КОМІНЯРСЬКА, кандидат філологічних наук, доцент

Науково-методичний онлайн-семінар «Сучасні тенденції у викладанні української мови та літератури, зарубіжної літератури: інтеграція традиційних і новітніх методик навчання» у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії імені Тараса Шевченка вітальним словом відкрили кандидат педагогічних наук, декан гуманітарно-технологічного факультету, доцент Олександр Омельчук і директорка КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Шумської міської ради Людмила Бойчук.

Програма семінару стартувала виступом доктора філологічних наук, завідувача кафедри української мови та лінгводидактики Волинського національного університету імені Лесі Українки, професора Наталії Костусяк, яка дала оцінку «Формуванню дослідницьких компетентностей учнів засобами освітніх інновацій».

Про «Використання «Mind maps» для формування комунікативних компетенцій школярів на уроках словесності» говорила вчителька української мови та літератури Шумського ОЗЗСО Галина Демчук. Аналіз «Особливостей читання на уроках літератури в час війни» здійснила Олена Ходюк – вчителька зарубіжної літератури Шумського ліцею.

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури та методик

їх навчання, директор Фахового коледжу нашої Академії Роман Дубровський зробив акцент на темі «Літературознавчі поняття на уроках української літератури: значення та особливості формування». Над статтю «Найновіші публікації в галузі українського самчукознавства: методичний аспект висвітлення» працювали кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури та методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка Олег Васишин і вчителька української мови і літератури Кременецької ЗОШ І-ІІІ ступенів №4 Ірина Васишлина.

Наступні виступи підготували кандидати філологічних наук, доценти кафедри української мови і літератури та методик їх навчання Академії-господаря Інна Воляннюк та Ірина Поляк, які представили досить цікаву й актуальну тему «Використання штучного інтелекту на уроках української мови і літератури».

Завершила програму онлайн-семінару кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури та методик їх навчання Ірина Комінярська. Вона запропонувала оригінальне наукове дослідження «Рефлексія як інструмент мислення здобувачів середньої освіти в дизайні компетентнісного уроку української мови і літератури».

ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ДМИТРА ПАВЛИЧКА

Олег ЗБРУЧАНСЬКИЙ

Уже минуло два роки, як перестало битися серце Великого Сина України, політика, поета, громадського діяча, почесного громадянина міста Кременця Дмитра Павличка. Упродовж майже 30 років приятелі, стосунки пов'язували його зі студентами та викладачами нашої академії.

У Літературній світлиці, де розгорнуто літературно-меморіальну експозицію «Два кольори його життя», відбулися Павличківські читання, учасниками яких стали студенти-філологи та студенти початкової освіти які декламували поезії періоду останніх літ життя поета. Небайдуже серце Дмитра Павличка найбільше хвилювалося за майбутнє України, особливо в час повномасштабного вторгнення північного сусіда.

Організатор читань, кандидат філологічних наук, доцент Олег Васишин зробив акцент на останніх відвідинах міста Кременця, що відбулися у березні 2019 року.

Серед розміщених матеріалів експонується книга спогадів «Соломія» про старшу доньку поета, відому літературознавицю і перекладачку, котра, як і її батько, зробила великий внесок у нашу національну літературу.

У пам'ять про тандем Павличків студентки Наталія Сидорчук, Анастасія Гранатович, Катерина Голубінка, Юлія Гордійчук ознайомили із прикінцевим акордом згаданої книги із циклу поезій Дмитра Павличка «Вечірні молитви».

КОЛИ ЗВУЧИТЬ ЕТЮД...

Валентина МАЦКОВА

У залі Гуго Коллонтая Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка вперше був проведений конкурс на краще виконання етюдів, організований цикловою комісією музичних дисциплін Фахового коледжу. Учасниками конкурсу стали здобувачі освіти І — ІІІ курсів (основний музичний інструмент — фортепіано).

Невід'ємною складовою загального музичного розвитку майбутнього спеціаліста є формування його індивідуальної технічної майстерності. Згідно з програмою навчального курсу «Основний музичний інструмент. Фортепіано» впроваджено навчання здобувачів освіти повинні вивчати інструктивно-технічний матеріал, який включає в себе роботу над етюдами.

Етюд — це п'єса, призначена для вдосконалення технічних навичок гри на музичному інструменті. Систематичне вивчення етюдів дає можливість зосередитися на розв'язанні типових виконавських складнощів, які поєднують спеціальні технічні завдання з музично-художніми. Тому звернення до етюдів створює передумови для плідної роботи над удосконаленням виконавської майстерності майбутніх спеціалістів.

До конкурсного журі увійшли Олена Мороз, Оксана Дедю, Світлана Федора, Валентина Мацкова здобувач освіти ІV курсу Олексій Литвин.

Під час виконання конкурсної програми відчувалися хвилювання окремих учасників, що призводило до деяких помилок чи неточностей. Однак кожен із виконавців відчув себе у ролі артиста і засвоїв нюанси контакту із глядацькою аудиторією та інструментом.

За підсумками журі, третє місце розділили Руслана Данішук (ІІ-Мк, клас викладача Оксани Дедю, Етюд (ре-мінор) А.Гедіке); Олена Франкова (ІІ-Мк, клас викладача Валентини Мацкової, Етюд (соль-мінор) «Море» О. Девіса); Соломія Біденко (ІІ-Мк, клас викладача Світлани Федюри, Етюд №50 (мі-мінор) К.Черні-Г.Гермера); Каріна Мартинюк (ІІ-Мк, клас викладача Світлани Федюри, Етюд №7 (до-мажор) К.Черні-Г.Гермера) та Арсен Мінаїлюк (ІІ-Мк, клас викладача Світлани Федюри, Етюд №24 (сі-бемоль-мажор) К.Черні-Г.Гермера).

На другу позицію піднялися Соломія Литвин (ІІ-Мк, клас викладача Валентини Мацкової, Етюд №15 ор.66 (соль-мінор) А.Лешгорна); Марія Скоропляс (ІІ-Мк, клас викладача Світлани Федюри, Етюд №46 (ля-мажор) К.Черні-Г.Гермера) і Володимир Танін (ІІ-Мк, клас викладача Валентини Мацкової, Етюд №36 (фа-мажор) ор. 599 К.Черні).

Перше місце одностайно було присуджено Олександрі Мазепі (ІІ-Мк, клас викладача Валентини Мацкової, Етюд №6 (ре-мінор) з циклу «24 етюдів для фортепіано» ор.70 І.Мошелес).

Показовий виступ здобувача четвертого курсу Олексія Литвина (клас викладача Валентини Мацкової, Етюд сі-бемоль-мінор Ф.Калькбреннера) став прикладом того, якого технічного рівня можна досягти, систематично приділяючи увагу заняттям з виконання не лише художніх творів, а й етюдів та гам.

Щиро зичимо юним піаністам підніматися до крутих вершин музичного мистецтва.

СПАДЩИНА УКРАЇНСЬКОГО РЕМБРАНДТА

Наталія ЯЦЮК

Щоб глибше ознайомитися з художніми творами Тараса Шевченка і вшанувати пам'ять Великого Кобзаря, студенти 31-Рк групи Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка разом з викладачем Наталією Яцюк організували поїздку до м.Почаєва. Студенти відвідали відому для всього православного світу Свято-Успенську Почаївську лавру, побачили, як нині виглядають локації, зображені на знаменитих акварелях Тараса Шевченка та здійснили невеличкий історичний екскурс у ті далекі роки, коли там працював митець.

Кобзар побував у Почаївській лаврі восени 1846 року. Перед ним було поставлено завдання зняти загальний зовнішній вигляд лаври, внутрішні особливості головного храму та змалювати околиці з тераси. Тарас Григорович із захопленням працював над малюнками лаври. Він навіть виконав аквареллю не три, як значилося в розпорядженні, а чотири малюнки: «Почаївська лавра з півдня», «Вид на околиці з тераси Почаївської лаври», «Почаївська лавра зі сходу» і «Внутрішній вигляд Почаївської лаври». Крім того, до нас дійшли два ескізи олівцем: «Почаївська лавра зі сходу» і «Собор Почаївської лаври (внутрішній вигляд)».

Як відзначали фахівці у виданні «Акварелі Шевченка. Шевченківська енциклопедія», «окрім прекрасного поліхромного акварельного письма, малюнки відзначаються бездоганим композиційним вирішенням – вдало обраною точкою огляду, чіткою розробкою просторових планів, світлових та кольорових акцентів».

Шевченкові образотворчі роботи, зроблені восени 1846 року, відкрили обитель для наукового та мистецького світу, а також популяризували її як православну святиню. Про значення цих творів наголошувалося через п'ятдесят років після їх створення. 1897 року у часописі «Київська старовина» зазначалося: «Окрім художнього значення, названі акварелі представляють, на нашу думку, інтерес й історико-археологічний: не забудемо, що вони зображують Почаївську Лавру в тому вигляді, який вона мала пів століття тому». Сьогодні значення цих робіт є не менш важливим.

Мистецтвознавці зазначають, а студенти спеціальності «Образотворче мистецтво» погоджуються, що в акварелях почаївського циклу Т. Шевченка відчувається вплив Рембрандта — найвідомішого та найвидатнішого

художника Нідерландів, який став законодавцем золоті доби голландського живопису.

Проте «український Рембрандт» Тарас Шевченко, безумовно, пішов далі свого геніального попередника...

ПРО ВЕРБУВАННЯ МОЛОДІ ВОРОГОМ

Валентина МАЦКОВА

В Актовому залі Тадеуша Чацького Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка відбулась зустріч студентів Фахового коледжу академії з інспектором із дотримання прав людини Кременецького РВП, лейтенантом поліції Інною Мірецькою.

Вона розповіла, що вербування підлітків ворогом для скоєння диверсій здійснюється за допомогою таких каналів комунікації, як Telegram, соцмережі, чати. Для цього ворог використовує підступні методи: пропозиція «легких грошей», маніпуляції та психологічний тиск і, звичайно, приховування реальних наслідків злочинів.

Особливо наголошувалося на кримінальній відповідальності за скоєні злочини: ст. 111 (Державна зрада), карається позбавленням волі на строк п'ятнадцять років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна; ст. 113 (Диверсія, вчинена в умовах воєнного стану), карається позбавленням волі на строк п'ятнадцять років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна; ч. 2 ст. 194 (Умисне знищення або пошкодження майна), карається до десяти років позбавлення волі. Згідно з ч. 3 ст. 111 ККУ, громадяни України, які на виконання злочинного завдання іноземної держави не вчинили ніяких дій і добровільно повідомили органам державної влади України про свій зв'язок з ними та про отримане завдання, звільняються від кримінальної відповідальності.

Отож, при отриманні інформації про вербування необхідно

насамперед повідомити поліцію за номером 102 або заповнити форму зворотного зв'язку на сайті кіберполіції <https://ticket.cyberpolice.gov.ua>. Для цього треба відкрити чатбот за посиланням t.me/spaly_fsb_bot і написати, який саме злочин росіяни пропонували тобі вчинити. Також додати інформацію про контакт, який хотів тебе завербувати, та інші деталі, що допоможуть нам викрити негідників.

Служба безпеки України гарантує конфіденційність. Кожне повідомлення буде ретельно опрацьоване співробітниками СБУ.

Не можна вірити казкам, які розповідають росіяни. Зрадник ніколи не буде «своїм другом» для ворога. І за виконання їхніх завдань можна отримати не гроші, а реальний тюремний строк: кримінальна відповідальність за теракти чи диверсії настає з 14-річного віку і передбачає до 10 років ув'язнення.

Бережімо свою країну і власне життя!

ЗМАГАННЯ ДО ЮВІЛЕЮ ГІМНАЗІЇ

Микола БОЖИК, кандидат педагогічних наук, доцент

Циклова комісія фізичного виховання Фахового коледжу та кафедра теорії і методики фізичного виховання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка продовжують свій марафон в організації та проведенні спортивно-масових заходів, присвячених 220-річчю заснування Волинської гімназії у Кременці.

На початку березня тут стартувала Відкрита особиста першість з настільного тенісу серед дівчат і юнаків навчальних груп Академії та Фахового коледжу. Варто відзначити великий інтерес до змагань здобувачів різних спеціальностей,

що є дуже позитивним моментом і свідчить про всебічність і масовість виду спорту.

Переможцями серед дівчат стали Ольга Баланчук (31-Ф, I місце), Діана Казмірчук (11-ДК, II місце) і третє місце — у Катерини Казмірук (31-ТОк,). У юнаків перемогу святкував Андрій Батовський (31-Ф, I найкращий результат), Руслан Ружило (31-Фк), який виборов друге місце, бронзовий переможець – Владислав Шулінський з 11-Фк групи. Головний суддя змагань — Василь Коханець, секретар — Андрій Саєнко.

Усі переможці змагань були нагороджені Грамотами та медалями, а також отримали багато позитивних емоцій.

Цьому ж ювілею були присвячені спортивні змагання з футболу, учасниками яких стали студенти I–III курсів спеціальності «Фізична культура» Академії та студенти I–II курсів Фахового коледжу. Організаторами поєдинків ви-

ступили кафедра теорії та методики фізичного виховання Академії та циклова комісія фізичного виховання Фахового коледжу.

Контролювали зустрічі суддівська команда у складі Анатолія Антонюка (головний суддя), Василя Довгала, Андрія Саєнка і Василя Коханця.

У напольгивій боротьбі перше місце здобула збірна команда 13-Фс, 22-Фс та 23-Фс груп; друге місце посіли першокурсники 11-Фк групи Фахового коледжу і третє місце –

студенти 31-Ф групи. Переможці змагань були нагороджені Кубком та Грамотами від первинної профспілкової організації студентів.

Надіємось на нові зустрічі на спортивних майданчиках Академії. І віримо, що все буде Україна!

Літературні проби

Ірина ПОЛЬОВА
НЕМА СЕНСУ ЧЕКАТИ

Він дивиться кожен день в її очі
І в думках її образ відтворює.
Та чи любить його серце дівоче?
Чи продовжить вона цю історію?
Вона кожен день дивилась на нього,
Та перший крок буває важким.
Більше любити не хоче нікого:
Серце заповнене тільки ним...
Мовчати сенсу вже немає.
Життя одне, а час минає.
Та досить все уже ховати!
Давно повинні це сказати.
Вона стоїть за крок від мене.
Чекати сенсу вже нема...
Я відчуваю щось шалене...
Ії любов уже моя...
Я стукіт його серця відчуваю.
Чекати сенсу вже нема...
До нього йду, бо точно знаю:
Його любов тепер моя...

МОЄ ЩАСТЯ

Коли ти поряд, я щаслива,
А як нема – стаю тужлива.
Тебе я хочу відшукати,
Твою присутність відчувати.

Для мене щастя – тільки ти.
І більшого вже не знайти.
Я буду поряд хоч завжди,
Тільки від мене не іди.
Словами важко передати –
На діях краще показати.
Тебе я хочу обійняти.
Так краще буду відчувати.
І кожен день – це щось нове,
Любов до тебе лиш росте.
Я вдячна, що ти в мене є,
І просто знай: люблю тебе.

НЕВЗАСМНЕ

Як я колись побачила тебе,
В душі відчула раптом щось нове,
Відразу світ мені перевернувся,
А ти до мене навіть не всміхнувся.
Мій погляд було важко відірвати.
Словами неможливо передати...
Зі мною таке вперше у житті...
Таке навіть не снилося мені.
Доводиться нам бачитися рідко,
Але той час минав для мене швидко.
Завжди шукаю в натовпі тебе.
Від смутку мою душу просто рве.
Так хочу підійти і щось сказати
Або тебе хоч просто обійняти,
Та ти навіть не знаєш про все те,
Як серце б'ється радісно моє.
Побачимось ми не скоро знову.
Я ж так і не змогла тобі сказати
Оте найважливіше в світі слово,
І почуття свої не можу передати...

Ольга ЗАВАЛЬНЮК
БРАТОВІ-СОЛДАТУ

Привіт, солдате. Дякую тобі
За все, що робиш нині:
За сміх дитини у дворі,
За цей світанок мирний.
Я знаю: зараз ти не спиш,
Лежиш в окопі, в полі...
І страшно, брате... Та тримайся,
Не дай зламати волі!
Тримайся, друже, не журись,
Козацький дух у тебе.
Та напиши хоч просто лист
Чи смайлик... Нам це треба.
Я знаю: світ буває злий,
Де всі жадають крові,
Та не збагнули ще вони,
Що сильний ти в любові.

Анастасія КОШІЛЬ
КОХАННЯ

Кохання – це так ніжно:
Цілунок, обійми,
Довіра, любов...
З тобою відчуваю
Все це на повну...
Твої руки на моїх
І я втрачаю контроль...
Кохання – це відповідальність,
Переживання, турбота,
А головне – вірність.
І бути разом,
Незважаючи ні на що.
Кохання – це щастя,
Коли не можеш
прожити без нього і дня,
Та, попри всі негаразди
й переживання,
Я кохаю тебе такого, як є,
Бо зникає з тобою тривога
Тане серце в любові моє...

Надія Пашко

Мене болить так серце за Україну,
Що кров'ю обливається щодня.
І як я хочу дочекатись днину,
Щоб повернутись до щасливого життя...

Де вже земля оговталась від бою...
Й про звук сирен забути ми змогли...
Де всі герої розпрощалися з війною,
І радісні додому вони йшли...

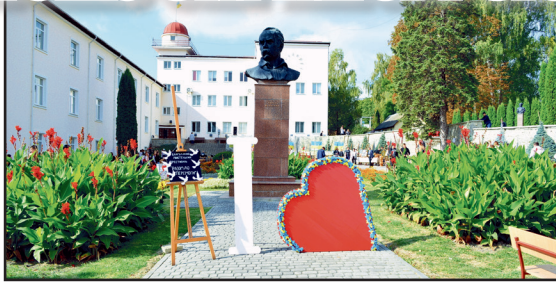
Не задріть, не кажіть, що комусь краще,
Не нарікайте в злобі на життя!
Бо іноді буває в стократ важче
Тому, хто мовчки втримує хреста...

На задріть, Бог усе, що треба, дасть
І розкажіть про труднощі в молитві...
Бо дуже часто біди і напасть
Спіткають нас усіх в життєвій битві...

Як добре, що в житті цей дар існує,
Це невідоме й шире почуття:
Коли душа нестримно в нас вирує
І надихає знову до життя...
Як добре, що не купим це за гроші,
А серце лише слухає ми.
І в пам'яті лиш спогади хороші,
Пов'язані з коханими людьми.

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ

ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ:

Дошкільна освіта
Початкова освіта
Середня освіта (Українська мова і література)
Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)
Середня освіта (Німецька мова та зарубіжна література)
Середня освіта (Польська мова та зарубіжна література)
Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Середня освіта (Інформатика)
Середня освіта (Технології)
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Середня освіта (Фізична культура)
Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)
Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)
Філологія (Германські мови та літератури(переклад включно) Перша – англійська)
Соціальна робота та консультування
Психологія
Екологія

ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ:

Дошкільна освіта
Середня освіта (Українська мова і література)
Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)
Середня освіта (Німецька мова та зарубіжна література)
Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Середня освіта (Технології)

Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Середня освіта (Фізична культура)
Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)
Соціальна робота та консультування
Екологія

ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ:

Освітні, педагогічні науки

Фаховий коледж КОГПА ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ

На основі базової та повної загальної (профільної) середньої освіти:

012 Дошкільна освіта

Вихователь закладу дошкільної освіти. Інструктор з фізичного виховання в закладі дошкільної освіти / Керівник гуртка іноземної мови в закладі дошкільної освіти

013 Початкова освіта

Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти. Вчитель іноземної мови в початкових класах / Вчитель інформатики в початкових класах

014 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)

Вчитель музичного мистецтва. Керівник вокальної студії / Керівник дитячого хореографічного колективу

014 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)

Вчитель образотворчого мистецтва. Керівник гуртка декоративно-прикладного мистецтва / Художник-оформлювач

014 Середня освіта (Фізична культура)

Вчитель фізичної культури. Інструктор оздоровчо-спортивного туризму / Фахівець із організації фізкультурного дозвілля

014 Середня освіта (Технології)

Вчитель трудового навчання та технологій. Керівник гуртка декоративно-прикладного мистецтва / Вчитель інформатики в початкових класах

025 Музичне мистецтво

Викладач мистецької школи. Артист (оркестру, хору, ансамблю)

029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Офісний службовець, архіваріус, помічник керівника малого підприємства, оператор з обробки інформації та програмного забезпечення

Телефони для довідок:

- академія
(03546) 2-35-05
(03546) 2-24-89

0679688872
0971432190

- коледж
0978358630
0988066146

47003 вул. Ліцейна, 1
м. Кременець,
Тернопільської обл.

Адреса академії:

www.kogpa.edu.ua
e-mail: vstup.kogpa@gmail.com
e-mail: kogpa_docs@ukr.net

Веб-сайт
Академії

Приймальної
комісії

Приймальної
комісії

Приймальної
комісії

Веб-сайт
Коледжу

Коледжу

Коледжу

Коледжу

"Замок" - газета КОГПА ім.Тараса Шевченка
Видається українською мовою.
Свідоцтво ТР №422-22Р, 05.12.2006 р.
Індекс 96492
Засновник і видавець: трудовий колектив
КОГПА ім. Тараса Шевченка

Наш розрахунковий рахунок:
IBAN:UA 638201720314251001201039187
МФО 838012
УДК в Тернопільській області
ЗКПО 02125556

Головний редактор
Анатолій БАГНЮК
Літературний редактор,
відповідальний секретар
Ніна БАГНЮК

Художньо-технічний редактор,
дизайнер,
фотохудожник
Валентина КАЩУК

Видруковано
у друкарні "Від і до"
м.Чернівці,
вул. Заводська, 37в
Наклад 500 прим.

Наша адреса: 47003,
вул. Ліцейна, 1,
м.Кременець,
Тернопільська обл.